nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 50 lir

TRST, nedelja, 3. aprila 1966

Leto XXII. - Št. 79 (6366)

Skupno doživetje

Tudi gledališče ima nekaj let sem svoj mednarodni gledališki dan. En dan v letu pač, ko bi se naj med gledališčem in občinstvom še posebej poudarila vez, ki spaja drugo z drugim, ko bi moralo spet in spet pri enem in drugem stopiti močneje v zavest, da ni enega brez drugega. Letos je ta dan že šel mimo (in priznajmo, da mu nismo posvetili vredne pozornosti), vendar ni rečeno, da se ga sploh ne bi smeli spomniti; končno ne gre samo za datum.

Odkar se je gledališče pojavilo, je bil vedno njegov prvenstveni namen javno nastopanje pred občinstvom. Nobena umetnost nima tako izrazito komunikativnega značaja kot gledališka umetnost. In iz tega značaja se pred njo postavljajo neizogibne naloge, ki jih mora opravljati, če hoče pošteno nositi svoje ime. Naloge gledališča so celo mnogo bolj obsežne kot naloge drugih umetnosti. Medtem ko gledališka umetnost ne more in ne sme zaostajati za drugimi umetnostmi in mora pogosto tudi iztezati svoje tipalke v neznano, nedognano, pa mora tudi obnavljati vse tisto, kar so v tisočletjih za gledališče ustvarili veliki duhovi. S tem naloga gledališča vedno narašča, ker se vsemu ustaljenemu, klasičnemu, naprej in naprej pridružuje novo, moderno. (Tukaj bi lahko nastal pogovor o tem, katero gledališče je dolžno nuditi občinstvu tudi proizvode najbolj modernih avtorjev. Po našem mnenju lahko od svojega gledališča zahteva, da je vsaj nekoliko o novih strujah informirano, tisto občinstvo, ki drugega gledališča nima. Drugače je tam, kjer je poleg osrednjega gledališča še več satelitskih gledališč, ki gojijo gledališko umetnost tako rekoč po specializacijah.) Toda naj gledališče igra Sofokleja ali Sartra, Plauta ali Albbeja, Shakespeara ali Cankarja, Molièra ali Ionesca, Cankarja ali Becketta — nikoli ne dela gledališče računov brez občinstva. Lahko da včasih ni prave soglasnosti med gledališčem in občinstvom, toda to ni nikoli namen temveč samo nesporazum. Tak nesporazum zavzame lahko včasih tudi večji obseg, če se noče upoštevati, da vsako gledališče ni za vsako občinstvo in vsako občinstvo ni za vsako gledališče. Nikakor pa iz tega ne izhaja, da mora gledališče streči samo nezahtevnim okusom in da se mora v naprej odpovedati vsemu, kar ni dosti več kot navadna zabava. Gledališče, ki nima kake ožje «specializacije» in ki računa na širše občinstvo ter hoče biti tako rekoč last tega občinstva, nikakor ni odvezano naloge, da temu občinstvu postopoma širi razgledanost v gledališki umetnosti v vse smeri. Ne gre za nikako hlastanje po «novem», toda tudi vtikanje glave v pesek ni umestno.

Če se ob teh razmišljanjih ustavimo konkretno na našem Slovenskem gledališču v Trstu, potem lahko rečemo, da so naloge tega gledališča — ker je gledališče za manjšino — pogosto večje od drugih gledališč. Ni mogoče izhajati iz stališča «za manjšino je že dobro» ampak nasprotno iz stališča, da manjšina ne sme biti prikrajšana ne pred večinskim narodom in tudi ne pred svojim matičnim. Slovensko gledališko občinstvo v Trstu ne more biti a priori kaj manj kot je gledališko občinstvo v Ljubljani in tudi ne manj kot je v Trstu italijansko gledališko občinstvo. Gledališče vsaj na kaj takega ne sme misliti in dvomimo, da bi občinstvo samo o sebi hotelo tako misliti. Jasno je, da lahko dobro opravlja svoje naloge le pravo resno gledališče. Tukaj pa nujno takoj zaidemo v drugo poglavje, kjer se o gledališču razpravlja po materialni plati. Ta pa je pri gledališču prav tako neizogibna kot njegova umetnostna plat.

Gledališče — to je tudi hiša, je oder s tisoč potrebščinami, so scene, kostumi in končno — so živi ljudje. (Da so umetniki tudi ljudje po božji podobi — to le počasi prihaja v zavest drugih ljudi. In kakor niso igralci betežni starčki ne ubogi Janki in Metke, kot jih gledamo na odru, tako tudi niso ne princi ne kralji ali denarni mogotci, kot se spet drugič postavljajo na odrskih deskah. Ko pridejo z odra, so vsakdanji ljudje, ki imajo tudi družine in torej kot vsi drugi tudi vsakdanje skrbi.) Da je reševanje problemov, ki se postavljajo po materialni, še posebno hudo, je včasih za javnost manj opazno. Opazna postanejo ta vprašanja, ko nastopijo zelo akutno, ko je nenadoma pomoč tako nujna, da pomeni obenem rešitev življenja. Od časa do časa se tudi v listih piše o teh problemih, o njih razpravljajo sindikati in ministrstvo. O slovenskem gledališču v Trstu doslej ministrstvo in drugi oblastni forumi še niso mnogo razpravljali (večinoma še sploh niso razpravljali), predvsem pa ne v tem smislu, kako bi to gledališče reševali v njegovih materialnih težavah. Slovensko gledališče v Trstu pa prav gotovo ni tista srečna izjema, ki materialnih težav ne bi poznalo. Vedno se je z njimi otepalo in danes lahko rečemo, da so te težave zares akutne. Radi bi, da bi o njih govorili tako na ministrstvu kot na deželi, pokrajini in občini. Radi bi, da bi končno prodrlo na vseh teh forumih prepričanje, da je Slovensko gledališče v Trstu pač eno izmed gledališč — v Italiji; da je treba temu gledališču kaj *dati* kot se dajo ostalim gledališčem v Italiji. Če je to gledališče slovensko — to pač nikomur ne more biti na poti, dokler je v Italiji tudi slovenska manjšina in dokler država zatrjuje, da priznava obstoj te manjšine in da hoče skrbeti tudi za njene kulturne potrebe. O vsem tem smo včasih že slišali tudi spodbudne izjave z najvišjih mest — le nič se ne premakne.

Mar je kaj pregrešnega potegovati se za pomoč? Mar naj gledališče živi iz lastnih moči? Nekoč je bilo objavljeno in povedano, da za vsak sedež v gledališču Scala, ki stane nekaj tisoč (in kdo hodi na take sedeže, če ne milijonarji!), doda še prav toliko država. Če je torej treba dodajati pri gledališčih za milijonarje... Naj bi se vzeli v poštev katerikoli kriteriji, Slovenskega gledališča v Trstu ni mogoče izključiti od dajanja pomoči, ki mu po teh kriterijih pripada. Slovenska manjšina že precej žrtvuje, da bi ohranila gledališče, ta studenec slovenske besede, toda ne zmore tega, česar ne zmore nobeno občinstvo v Italiji, niti v bogatem Milanu, Turinu in drugod.

V poslanici UNESCO za mednarodni gledališki dan je tudi rečeno: «Gledališče ni predstava, ki jo gledamo, temveč je skupno doživetje, ali pa ga ni.» Mi bi le rekli, da je predstava en pogoj za skupno doživetje. Želimo, da bi naše občinstvo vedno bilo deležno tega skupnega doživetja, torej *gledališča*. In da bo gledališča deležno — videant consules!

Tržaška sekcija vsedržavnega združenja partizanov Italije ANPI - VZPI priredi danes, 3. t. m. ob 15.30 na strelišču na Opčinah počastitev spomina 71 talcev, ki so jih nacisti ustrelili pred 22 leti.

Govorila bosta bivša partizanska borca, deželni svetovalec dr. Karel Šiškovič in podpredsednik pokrajinskega ANPI - VZPI Eugenio Laurenti, predsedoval pa bo Danilo Štubel.

Prireditelji vabijo vse bivše partizane in vse antifašiste, da se komemoracije udeležijo.

Nastopil bo moški pevski zbor Prosek-Kontovel, ki ga vodi pevovodja Ignac Ota.

Erhardove ambicije

Od mednarodnih dogodkov je brez dvoma najnovejši, toda ne hkrati tudi najzanimivejši, laburistična zmaga v Veliki Britaniji poleg hude krize atlantskega pakta in 23. kongresa Sovjetske zveze. Vendar pa je bila zmaga laburistov že v naprej zagotovljena, umik Francije iz NATO tudi ni več senzacija čeprav je povzročil v zadnjih dneh ostro ameriško francosko polemiko, a na moskovskem kongresu ni posebnih novic, če izvzamemo dejstvo, da se ga prvič v zgodovini ni udeležila delegacija KP Kitajske. Zato pa je tem bolj zanimivo opazovati neko drugo mednarodno politično potezo, za katero se še ne more z gotovostjo reči, kaj dejansko pomeni in kakšne posledice bo imela.

Gre za tako imenovano Erhardovo «mirovno ofenzivo» in za potovanje njegovega zunanjega ministra Schroederja k portugalskemu diktatorju Salazarju. Pot, ki jo namreč ubira Erhardova vlada v svojih mednarodnih zadevah, doslej ni kaj prida pripomogla, da bi se svet prepričal o resnosti poskusov «politike pomiritve in novega začetka», o čemer so v Bonnu svoječasno mnogo govorili. Osemindvajset let po vdoru Hitlerjevih čet na Poljsko in od začetka druge svetovne vojne, zvezna republika še ni našla poti in načina, da bi se sporazumela z žrtvami nacističnega napada. Še več, zadnje čase kaže, da se kljub njenemu uveljavljanju v svetu tudi med zahodnimi državami širi nekakšno nerazpoloženje, ki ga povzročajo bonske vztrajne gospodarske, politične in tudi vojaške ambicije.

Namesto «pomiritve» smo iz Bonna bolj vajeni slišati glasove nepomirljivosti in to je tudi glavni razlog, zakaj je zdaj diplomatski dokument Erhardove vlade zbudil tisto pozornost, o kateri pišejo mnogi evropski in ameriški časopisi. Gre za noto, ki jo je Erhard poslal zahodnim, socialističnim in nevezanim državam, v kateri je izražena tudi pripravljenost glede ureditve nekaterih težavnih mednarodnih vprašanj. Ta precej dolgo napovedana «mirovna ofenziva» pa ne prinaša nobenih presenečenj niti novih predlogov, zlasti ne takih, ki ne bi bili že sproženi ali celo tudi uresničeni v nekaterih drugih državah na Vzhodu in Zahodu, niti ne pomenil popuščanja ustaljenih pozicij Bonna v teh vprašanjih.

Zato se marsikdo vprašuje, kaj je napotilo bonsko vlado, da je začela s to akcijo. Ali je to storila zato, da v času, ko se gibljejo sile in ideje, katerih smoter je odstraniti vsaj nekatere pregraje v mednarodnih odnosih, ne bi preveč zaostajala za razvojem, da ne bi ponovno dala povoda za obtožbe, da Bonn ne neha biti kalilec miru? Ali pa sta stališče Francije do atlantskega pakta in bližnji de Gaullov obisk v Sovjetski zvezi neposredno sprožila to prizadevanje, da se izogne nadaljnji osamljenosti? Ali pa je enostavno politično opravičilo, ki ga potrebuje pred lastnim in tujim javnim mnenjem? Morda pa so končno začele delovati tudi tiste sile v Zahodni Nemčiji, ki že zdavnaj uvidevajo, da je potrebna «bolj elastična» in odkrita politika? V sami noti je jasno povedano, da je imelo pri tem vlogo nezaupanje v politiko Bonna, češ, da skušajo dvomiti o tem in zlonamerno razlagati stališča bonske vlade glede razorožitve in varnosti. Vendar pa ni bistveno, kaj je Erharda vodilo, da se obrne na svet in pojasni svoje nazore o takih važnih vprašanjih. Pač pa je nujno poudariti nekatera pomembna protislovja same note.

V splošni formulaciji je namreč izražena pripravljenost za sodelovanje pri razpravljanju o razorožitvi in prepovedi širjenja «atomskega orožja v rokah posameznih narodov». Precejšnji napori bonske vlade, da bi vzpostavili tako imenovane «večstranske sile NATO», seveda z zahodnonemškim sodelovanjem, pa sploh niso omenjeni niti demantirani, čeprav je ravno to eden glavnih vzrokov zaskrbljenosti v Evropi. To, da tudi tako izrazitega instrumenta tradicionalne bonske politike, kakor je «Hallsteinova doktrina», niso zavrnili, pa navaja človeka na prepričanje, da ni namen te akcije, da bi premaknili z mrtve točke druga stvarna vprašanja bonskih odnosov do drugih držav. Na resne dvome glede dejanske vrednosti Erhardove note napoti človeka tudi to, da ni nobenih natančnejših napovedi npr. niti glede odnosov do Jugoslavije, s katero je prekinila diplomatske odnose, kar je nedvomno ena nudih obremenitev na negativni bilanci mednarodne politike Bonna. Ni nobenega dvoma, da bi bilo Erhardovo prizadevanje, da takšna pozitivna vprašanja pojasni, pravzaprav edini nezmotljivi razsodnik glede vprašanja, ki ga Erhard postavlja v sami noti: Ali obstaja ta iskrenost in resnična želja prispevati k zboljšanju položaja in odnosov, za katere gre.

Kaj pa je po drugi strani opravil Erhardov zunanji minister Schroeder pri Salazarju? Svet je namreč ostal precej presenečen, ko je Salazar opomnil svoje atlantske zaveznike, naj ne pričakujejo več «avtomatičnega sodelovanja» Portugalske tudi ko gre za obrambo tistega, kar oni imenujejo «svobodni svet». Posebno razočaranje je Salazar izrazil glede NATO in glede ZDA. NATO je ocenil kot popolnoma «neprimerno» organizacijo za današnje potrebe in kot ponesrečeno izkušnjo «s katastrofalnimi rezultati». Salazarjev «upor» se verjetno lahko razlaga z neuspehom Portugalske, da si zajamči večjo pomoč NATO in ZDA pri zatiranju osvobodilnih gibanj v portugalskih kolonijah v Afriki. Salazar ima namreč zelo hude težave, da ohrani svojo oblast v Angoli, Mozambiku in Gvineji. Zaradi tega ni prav nič slučajno, da išče sedaj take zaveznike, ki so mu pripravljeni pomagati.

Najpomembnejšo vlogo takega zavezništva je, kot kaže, prevzela Zahodna Nemčija. To dokazuje tudi Schroederjev obisk, s katerim so precej razširili vojaško sodelovanje med obema državama. Nemci bodo razširili svoje letalsko oporišče, ki se gradi blizu Behe v južnem delu Portugalske, kjer je zaposlenih več kot petnajst tisoč ljudi. Bonska vlada pa se je obvezala, da bo oskrbovala Portugalsko z borbenimi reakcijskimi letali, ki bodo Salazarju zelo koristili pri afriških operacijah. Gre torej za skupne kolonialne interese v Afriki, kjer je Bonn vložil precejšnje investicije v Angoli, v glavnem preko Kruppovega konzorcija rudarsko podjetje Lobito. Sicer se Portugalska zanima za podobne dogovore tudi s Francijo.

Tako se torej Erhardova politika vrti od «mirovne ofenzive» do trgovskih poslov in zatiranja osvodilnih gibanj v Afriki. Njen rezultat bo svetu znan šele z leti, toda zgodovina Evrope sili njene bližnje in oddaljene narode, da se za sleherno bonsko potezo vprašajo, kam vodi.

PO DOLGOTRAJNI RAZPRAVI

Poslanska zbornica je odobrila proračun
Novo vodstvo KD enotno - brez levice

O proračunu so govorili Pieraccini, Preti in Colombo - Na zasedanju vsedržavnega sveta KD so izvolili 24-članski odbor in izpremenili pravila, tako da so v vodstvu sedaj vsi vidni predstavniki struj - Številni izrazi sožalja ob smrti Nennijeve soproge Carmen Nenni Milanski javni tožilec je vložil priziv proti sodbi o «Zanzari»

RIM, 2. — V poslanski zbornici so odobrili proračun za leto 1966. Prisotnih je bilo 479 poslancev, za proračun je volilo 300, proti pa 179. Na današnjem zasedanju se je zaključila razprava o proračunu z izjavami poročevalcev poslanske zbornice in govori treh zainteresiranih finančnih ministrov Pieracinija, Colomba in Pretija.

Pieracini je v svojem govoru ugotovil predvsem nujnost konkretnega prehoda na gospodarsko načrtovanje, za kar so potrebni ustrezni zakoni, ker so vse potrebno že izdelali in pripravili. Minister je govoril tudi o koncentraciji kapitala kemijske industrije in povedal, da sedaj prošnjo za po zakonu predvidene olajšave proučujejo.

Minister za finance Preti je zavrnil kot nerealno zahtevo vsedržavnega združenja italijanskih občin, da bi morala država dati občinam in pokrajinam na razpolago 500 milijard lir. Ugotovil je, da se deficitov ne rešuje na tak način, da se jih premetava iz te v drugo postavko proračuna, temveč da se znižajo izdatki. Omenil pa je tudi možnost državne podpore seveda v mnogo skromnejši obliki. Minister Preti je zanikal vesti, da namerava vlada uvesti nove davke ter je še zlasti zanikal vest o novem davku na bogastvo.

Minister za zaklad Colombo je najprej ugotovil izboljšanje finančnih odnosov med vlogami, uvozom, izvozom ter plačilno bilanco in tudi doseženo stabilnost valute na osnovi naraščanja narodnega dohodka. Osrednji del njegovih izvajanj pa je bil posvečen ponovnemu orisu proračuna s finančnega vidika.

Vsedržavni svet KD je odobril resolucijo in izvolil novo vodstvo, ki naj predstavlja novo razdobje v notranjih odnosih v stranki. Gre za načrte, da se razpuste struje kot organizirana oblika, ki so razpolagale z lastnimi sedeži, tiskom, imele svoje priznane voditelje itd. Na tako razpustitev so pristale vse struje razen levice, ki je sicer načelama tudi za razpustitev struj, vendar na bistveno drugačen način. Sedaj je namreč prišlo v KD do zavezništva fanfanijevske levice, sredinskih struj in skrajne desnice, ko vsi govore o levem centru in določenih reformah v bistvu pa z istimi izrazi predvidevajo bistveno drugačno vsebino. Levica v stranki zato ne zaupa tem novim pristašem levega centra in je predlagala, da se izvrši debata o osnovnih vprašanjih ter da se ustvari večina in manjšina na osnovi političnih opredelitev. Do tega ni prišlo, zato bo levica imela sicer pet predstavnikov v izvršnem odboru, ne bo sodelovala v tajništvu in drugih organih stranke.

V novem izvršnem odboru se 24 mest torej deli tako, da ima večina 19 in so bili kot predstavniki večine izvoljeni: Andreotti, Arnaud, Barbi, Bisaglia, Emilio Colombo, Forlani, Gullotti, Martinelli, Mazzarolli, Morlino, Piccoli, Pinna, Rampa, Romanato, Carlo Russo, Salvi, Spataro, Sullo in Truzzi. Predstavniki manjšine pa so naslednji: Gagliardi, Galloni, Granelli, Sinesio in Toros.

Poleg tega so na osnovi sprememb pravil avtomatično tudi člani izvršnega odbora: predsednik vsedržavnega sveta stranke (Scelba), predsednika obeh parlamentarnih skupin (Gava in Zaccagnini), upravni tajnik stranke (Pucci) in bivši politični tajniki Piccioni, Gonella, Taviani, Fanfani ter Moro. Skupno 33 oseb.

Iz naštevanja teh imen je razvidno, da so v novem vodstvu KD zastopani vsi vidnejši predstavniki struj, kar bi govorilo za uspeh Rumorjeve teze o premostitvi struj. Vendar pa obstaja utemeljeno nezaupanje ne samo v vrstah levice, temveč tudi Fanfanijevih pristašev, ki so na te teze pristali bolj iz načelnega stališča, kot pa z odkritosrčnimi namerami, da bodo izvedli praktične posledice.

Vodstvo PSI je sporočilo, da so preložili zasedanje izvršnega odbora, ki bi se moral sestati danes dopoldne, na torek v znak žalovanja ob smrti Carmen Nenni.

Vest o smrti soproge podpredsednika vlade in dolgoletnega voditelja italijanskih socialistov je globoko odjeknila v vseh krogih. Truplo pokojnice so postavili v žalno urejen prostor v stanovanju, kjer se je pokojnica v zadnjem času največ zadrževala. V veži poslopja, kjer stanuje Nenni, je vedno nekaj sto ljudi, ki potrpežljivo čakajo v vrsti, da se podpišejo v žalno knjigo.

Ob tej bridki izgubi so Nenniju izrazile sožalje najvidnejše osebnosti in med njimi predsednik republike Saragat, ki je skupaj z Nennijem in obema družinama preživljal težavna leta pregnanstva kjer sta se družini spoprijateljili. Saragata je spremljala hčerka Ernestina in sin Giovanni. Od pokojnice so se poslovili številni ministri in med njimi predsednik vlade Moro, ministri Rubinacci, Restivo, Taviani, Mancini in drugi. Predsednik poslanske zbornice in predsednik senata sta poslala telegrame, kot tudi številne druge osebnosti in med njimi tajnik PSDI Tanassi, tajnik KD Rumor in drugi.

V Bologni so izvolili za novega župana publicista Guida Fantija, ki ima 41 let. Izvolili so ga z glasovi KPI in PSI. Fanti je nadomestil župana Dozzo, ki je bil župan Bologne ves čas po osvoboditvi in ki je po splošnem mnenju vzorno urejeval občino, tako da je pritegnil tudi določen del glasov, ki tradicionalno ne spadajo v okvir KPI. Vendar je zdravstveno stanje Dozze zahtevalo, da je zapustil tako odgovorno mesto in bo sedaj sodeloval v občinskem svetu kot svetovalec, drugače pa se bo ukvarjal s partijskimi zadevami.

Minister za šolstvo Gui je danes dal krajšo izjavo o zadevi «Zanzara». Predvsem je ugotovil pravilnost sodbe, ki je vso zadevo spravila v pristojnost šole, kamor tudi spada. Gui je odločno zagovarjal potrebo in koristnost šolskih listov, za kar povsem zadostujejo sedanji zakonski okviri. Pozval je ravnatelje zavodov in vzgojitelje, da spoštujejo svobodo in spontanost po dobnih pobud, katerim je treba zaupati. V zadnjem delu svoje izjave pa je Gui vendarle bistveno omejil vlogo teh listov, češ da naj bi imeli šolsko-vzgojni značaj in nato nekoliko polemično ocenil zadevo «Zanzare», češ da če bi izvršili vsa potrebna nadzorstva, do primera sploh ne bi prišlo.

Iz Milana poročajo, da je načelnik milanske prokure dr. Enrico De Peppo osebno izročil v tajništvu prvega kazenskega oddelka zahtevo o pritožbi proti sodbi o adevi «Zanzara». Spremljal ga je dr. Oskar Lanzi. Na tak način je dr. De Peppo hotel izraziti svojo solidarnost s stališči, ki jih je Oscar Lanzi zastopal med procesom

Odvetnik Dall'Ora, ki brani Marca De Polija, je izjavil v zvezi s prizivom, da tega niso želeli, ker bi bilo v interesu vseh, da se sodni postopek zaključi s sodbo. Vendar pa obramba nima nobenih težav navesti svoje razloge pred prizivnim porotnim sodiščem v Milanu.

NEREDI V SEVERNEM DELU JUŽNEGA VIETNAMA

V mestih Danang in Hue demonstrirajo proti vladi in ZDA tudi vojaki in policaji

Dijakom in budistom so se pridružili še državni uradniki - Niti sam Johnson ne razpolaga s točnimi poročili in se ne more odločiti za odstop vojaške vlade gen. Kija - Velike izgube «marinesov»

SAJGON, 2. — Kljub grožnjam predsednika južnovietnamske vojaške vlade gen. Kija, da so vse protivladne demonstracije in stavke nezakonite ter da jih bo s strogimi ukrepi preprečil, so dijaški in budistični demonstranti v mestih Danang in Hue z demonstracijami nadaljevali. V Danangu je demonstriralo okrog 10.000 ljudi, ki so več kot dve uri korakali v povorki po glavnih ulicah mesta in zahtevali nadomestitev vojaške vlade s civilno.

V mestu Hue pa se je, po poročilih dopisnikov zahodnih agencij, udeležilo protivladnega zborovanja več kot 5.000 ljudi. Demonstracije se nadaljujejo skoraj vsak dan in postajajo vedno bolj tudi protiameriške. Demonstranti obtožujejo Američane, da se vmešavajo v notranje zadeve Južnega Vietnama. V nevarnosti so zlasti ameriški «marinesi», katerim so njihovi predpostavljeni svetovali, naj iz okoliških vojašnic ne prihajajo v Danang.

Demonstranti obvladajo položaj v mestu Hue do take mere, da so vse do danes držali kot talca tajnika vojaške vlade generala Cieuja. Šele danes so ga spremili na letališče in mu ukazali, naj vstopi v letalo, ki ga je odpeljalo v Sajgon. V Hue je prišel, da «bi prepričal» odstavljenega generala Tija, bivšega poveljnika prvega armadnega korpusa, naj se vrne v Sajgon. Toda ni mu uspelo in gen. Ti je ostal v Hue. Tudi v ZDA presojajo položaj v Danangu in Hue tako, da so odložili obisk nekaterih ameriških parlamentarcev v Vietnamu, kjer naj bi proučili bodočo ameriško pomoč.

Opazovalci v Sajgonu poudarjajo, da so demonstracije na severu pravi «preizkusni kamen» za vlado. Zvedelo se je namreč, da se je v Hue pridružilo demonstrantom tudi okrog tri tisoč južnovietnamskih vojakov, okrog tisoč policajev in tisoč državnih uradnikov. Demonstranti so nosili napise: «Borimo se samo proti komunizmu, ne pa za Cieuja in Kija» in «Vojaški direktorij ne sme več komandirati in mora biti odstranjen». Govorniki pa so poudarjali, da je vlada diktatorska in da vojska in policija ne bosta izvajala njenih ukazov. Zvedelo se je tudi, da je bila na čelu povorke demonstrantov v Hue fanfara prve južnovietnamske divizije, ki ji je prej poveljeval gen. Ti.

Spričo takega položaja so v Washingtonu v zadregi, ker jim ni jasno ali naj še nadalje podpirajo Kija ali pa naj dopustijo, da ga njegovi nasprotniki odstranijo. Vesti, ki prihajajo v ZDA iz Sajgona so protislovne in nejasne.

Ko so Johnsona v četrtek zvečer na tiskovni konferenci vprašali, kakšno je pravzaprav stanje, je odgovoril:

«Ni mi znano nič drugega kot tisto, kar pišejo časopisi.»

V Washingtonu so mnenja, da bi padec vojaške vlade povzročil mnogo večjo škodo kot padec prejšnjih vlad vse do predlanskim ter do lani, ko je prišla na oblast sedanja vojaška vlada. Ameriški vladni krogi se bojijo, da bi padec generala Kija, med drugim, onemogočil izvajanje reform, glede katerih so se dogovorili z Johnsonom južnovietnamski voditelji na znamenitem sestanku v Honoluluju. Johnson smatra namreč te reforme za «sestavni in dopolnilni del svojih vojaških obveznosti v Južnem Vietnamu.» Po njegovem mnenju je «izboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva bistveni pogoj za dosego politične stabilnosti,» kar je nadalje pogoj za izvajanje reform. Hkrati je mnenja, da je v sedanjih pogojih edino Kijeva vojaška vlada sposobna izvajati program, ki je bil sestavljen v Honoluluju, češ da so člani vojaške vlade edini, ki so «iskreno pripravljeni delovati v tem smislu.»

Zlasti veleposlanik Cabot Lodge s svojimi funkcionarji opozarja, da bi sprememba vlade povzročila «nepopravljive težave v sedanji vojni fazi», za katero trdi, da je precej «kritična.» Pravijo namreč, da nihče ne zna odgovoriti na vprašanje, kakšna vlada naj bi bila tista, ki bi zamenjala sedanji Kijev vojaški odbor. V Washingtonu bi seveda želeli, da bi bila taka, ki bi nadaljevala z vojno. Opozarjajo pa na nevarnost, da bi prevladali «elementi z nevtralističnimi težnjami».

Kljub takemu položaju pa je prispel danes v Sajgon na štiridnevni obisk pomočnik ameriškega tajnika za obrambo Cyrus Vance, ki bo opravil pregled ameriških in južnovietnamskih ter ostalih tujih enot v Južnem Vietnamu.

Predstavnik Bele hiše pa je danes izjavil, da Johnson in njegova vlada nista preveč zaskrbljena zaradi protivladnih in protiameriških demonstracij, čeprav se je zvedelo, da so demonstranti nosili tudi napise «Yankee, pojdite domov» in druga gesla. Poleg tega pa so se budističnim demonstrantom pridružili tudi katoliški elementi.

Zaradi tega politični krogi v Washingtonu smatrajo, da gre za dobro organizirane demonstracije, s katerimi hočejo budisti doseči točno določene namene, čeprav ne bi hoteli prevzeti neposredne odgovornosti. Isti krogi so mnenja, da bi bilo najbolj nevarno, če bi z neredi v petih severnih pokrajinah uspelo te pokrajine odcepiti, ker so se doslej že večkrat pokazala nasprotja med severnim in južnim delom Južnega Vietnama.

Nocoj so bile demonstracije tudi v Sajgonu in policija je demonstrante razgnala s solzilnimi bombami in palicami, ker od polnoči dalje velja policijska ura.

Iz Sajgona so sporočili, da je bilo med 21. in 22. marcem v bojih v pokrajini Kvang Ngaj ubitih skoraj tisoč sovražnih vojakov, med katerimi je kar 837 ameriških «marinesov». Med 12. in 24. marcem pa so partizani uničili okrog 30 letal. Iz ameriških virov pa poročajo, da so južnokorejske enote začele z operacijo *«Iskanje in uničenje»*, vendar pa doslej še ni bilo večjih spopadov.

Hkrati napovedujejo, da bodo ameriški letalci bombardirali odslej z letali, ki nosijo 27 ton bomb namesto 18 ton. Ameriška letala so nadaljevala tudi danes z napadi na Severni Vietnam. Poročila poudarjajo, da so napadala po dolgem času tudi ceste in železnice, med Kitajsko mejo in Hanojem. V zadnjih 24 urah so izvršili 43 napadov.

GROMIKOV GOVOR NA 23. KONGRESU KP SOVJETSKE ZVEZE

Nujnost sporazumov proti širjenju atomskega orožja in o evropski varnosti

Ko je odgovarjal na Erhardovo «mirovno ofenzivo», je poudaril nedotakljivost zahodnih meja Poljske, Vzhodne Nemčije in ČSSR - Kongres je bil včeraj prekinjen in se bo nadaljeval jutri

MOSKVA, 2. — Po današnji dopoldanski seji je bil 23. kongres KP Sovjetske zveze prekinjen in se bo nadaljeval v ponedeljek dopoldne. Najvažnejši govornik je bil vsekakor zunanji minister Gromiko, ki pa je govoril precej več kot 20 minut, ki so določene za vsakega diskutanta. Zlasti zahodni dopisniki pripisujejo njegovemu govoru veliko važnost.

Glavni del njegovega govora je vsekakor tisti, v katerem je zahteval — ter dvakrat ponovil — sklenitev mednarodnega sporazuma o prepovedi širjenja jedrskega orožja, ker bi tak sporazum odprl pot k prepovedi uporabe jedrskega orožja sploh in končno do njegovega uničenja. Poleg tega pa je zahteval začetek pogajanj o evropski varnosti.

V začetku svojega govora je izjavil, da se sovjetska vlada strinja s pogoji hanojske vlade za rešitev vietnamskega vprašanja, kakor tudi z zahtevami osvobodilne fronte Južnega Vietnama. Nato je poudaril nenehno podporo Sovjetske zveze ljudstvom, ki se borijo za svojo neodvisnost. Omenil je sestanek v Taškentu, kjer se je ugled Sovjetske zveze še nadalje okrepil. Obsodil je ameriško politiko v vsej Jugovzhodni Aziji. Dejal je, da so imperialisti odgovorni za oboroževalno tekmo in obsodil ameriške spletke proti mladim azijskim in afriškim ter latinskoameriškim državam in ostro kritiziral protisovjetsko ameriško propagandistično kampanjo.

Nato je Gromiko izjavil, da je potrebno kljub neugodnemu vzdušju ponovno začeti z obravnavanjem «zrelih vprašanj ter doseči njihovo rešitev». Nato je govoril o položaju v Evropi ter dejal, da si tu stojita nasproti atlantski in varšavski pakt. Vendar pa je največje evropsko vprašanje Nemčija, ki ga je treba rešiti v okviru sporazuma o evropski varnosti, za katerega se borijo s Sovjetsko zvezo tudi socialistične države. Rekel je, da je prav pomanjkanje takega sporazuma omogočilo začetek druge svetovne vojne. Omenil je potsdamski sporazum, ki ga zahodne države ponovno kršijo, ker hočejo dati bonski vladi jedrsko orožje. Gromiko je poudaril, da tega Sovjetska zveza ne bo nikoli dopustila ter vse opozoril na nemško nevarnost.

«Mirovno ofenzivo» kanclerja Erharda je Gromiko obširno kritiziral. Izjavil je, da hočejo v Bonnu spraviti v diskusijo rezultate druge svetovne vojne, čemur pa se Sovjetska zveza in socialistične države odločno upirajo. Še prav posebej je poudaril, da so zahodne meje Poljske, Vzhodne Nemčije in ČSSR nedotakljive prav tako kot meje Sovjetske zveze. Izjavil je nato, da hoče Sovjetska zveza kljub vsemu imeti z Zahodno Nemčijo miroljubne in normalne odnose. Omenil je številne pomirjevalne predloge Sovjetske zveze in drugih socialističnih držav. «Toda — je dejal — vsi ti predlogi niso imeli pozitivnega učinka predvsem zaradi ameriškega vmešavanja».

Od inozemskih delegatov je danes kongres pozdravil načelnik delegacije KP ZDA Henry Winston, ki je poudaril zlasti nujnost enotnosti mednarodnega komunističnega gibanja na podlagi moskovskih izjav iz leta 1957 in 1960.

TEKMA ZA DOSEGO LUNE

Ameriški znanstveniki o pomenu «Lune 10»

Ali nameravajo v SZ doseči Luno ob petdesetletnici oktobrske revolucije v novembru 1967?

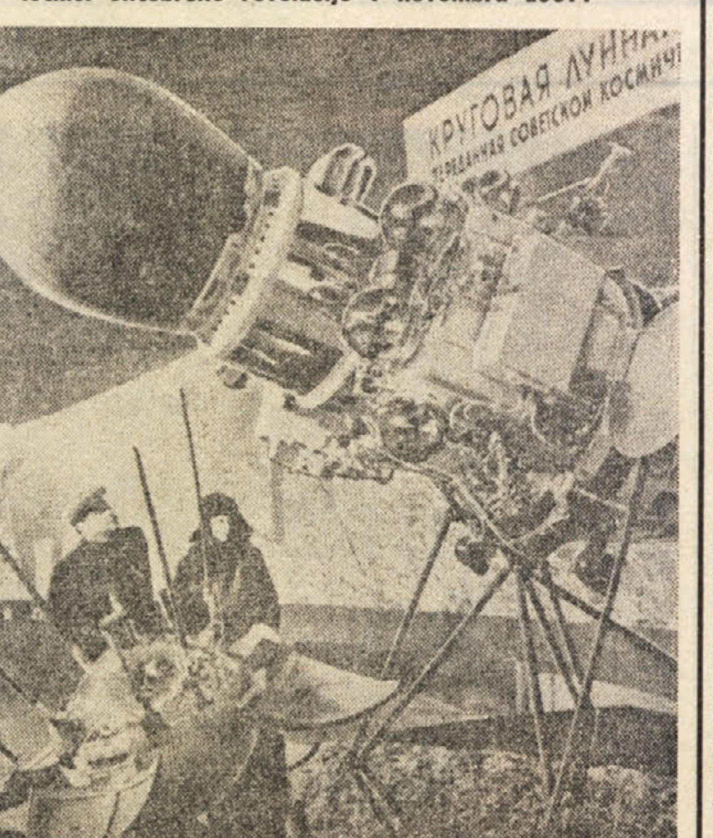
Model avtomatične postaje «Luna 9» na razstavi v Moskvi. (Iz «Pravde»)

WASHINGTON, 2. — Krogi okrog NASA pripisujejo veliko važnost najnovejši izstrelitvi sovjetske avtomatične vesoljske postaje «Luna 10», ki ima nalogo krožiti okrog Lune. Ti krogi pravijo, da nameravajo sovjetski znanstveniki doseči izkrcanje človeka na Luni že v tem desetletju, če se bo pokazalo, da bodo v letošnjem letu nadaljevali s takimi podvigi, kakršnega predstavlja prav izstrelitev «Lune 10». Nekateri pa so mnenja, da imajo sovjetski znanstveniki morda namen izvršiti izkrcanje že v novembru prihodnjega leta, da bi na ta način praznovali petdesetletnico oktobrske revolucije.

Toda sovjetski in ameriški načrti se vrtijo okrog istega vprašanja, ki je doslej nerešeno. Gre za tisti znameniti kratki stik, ki je povzročil vrtenje, ko se je kapsula «Gemini» spojila z «Ageno» in kot so povedali tudi sovjetski kozmonavti iz svojih izkušenj. Ravnatelj vesoljskega središča za človeške polete Robert Gillruth je izjavil, da so sovjetski znanstveniki že pred ZDA dosegli dvakrat prednost v tekmi za dosego Lune. Gre za nekontrolirani pristanek septembra 1959 in za rahli pristanek 3. februarja letos z «Luno 9». «Luna 10» pa kaže, kakšna bo morala biti prihodnja ameriška naloga. Nekaj več se bo vedelo, ko bodo sovjetski znanstveniki izvršili svoje ostale letošnje poskuse. Če bodo poskušali s spojitvijo v vesolju, potem ne bo nobenega dvoma, da nameravajo doseči Luno v kratkem roku. Če se bo pa to zgodilo za 50-letnico oktobrske revolucije — trdijo krogi NASA — potem bi bila tekma za Američane izgubljena, kajti NASA sploh ne namerava prihodnje leto napraviti poskusa Zemlja — Luna in nazaj.

Iz Londona so sporočili, da je observatorij v Jodrell Banku začel sprejemati signale z «Lune 10». Angleški znanstveniki so mnenja, da bo v nedeljo prispela «Luna 10» v bližino Lune in da bo začela oddajati fotografije.

Dokončni rezultat angleških volitev

LONDON, 2. — Šele nocoj je bil objavljen izid volitev v zadnjem okrožju Argyll. To je bil edini rezultat, ki ni bil včeraj znan. Dokončni rezultat volitev je torej naslednji:

laburisti 363 poslancev,
konservativci 253 poslancev,
liberalci 12 poslancev,
«speaker» 1 (brez stranke),
republikanci 1 poslanec.

Laburistična večina znaša torej 97 sedežev.

Med številnimi čestitkami, ki jih je prejel Wilson, je tudi čestitka predsednika sovjetske vlade Kosigina, v kateri je rečeno: «Upamo, da bodo vzajemni napori naših vlad še nadalje razvili odnose med Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo v korist britanskega in sovjetskega ljudstva in splošnega miru.»

V DRUGI POLOVICI APRILA

Maršal Tito obišče Romunijo

BEOGRAD, 2. — Na vabilo državnega sveta Romunije in centralnega komiteja romunske komunistične partije bo predsednik republike maršal Tito s soprogo v drugi polovici tega meseca uradno obiskal Romunijo.

Tito je sprejel danes dopoldne podpredsednika ministrskega sveta Poljske Pjotra Jaroševića, ki je včeraj prispel v Beograd na razgovore o poglobitvi gospodarskega sodelovanja, in zunanjega ministra Poljske Adama Rapackega, ki je na počitnicah v Jugoslaviji. Predsednik republike se je s poljskima državnikoma zadržal v daljšem prijateljskem razgovoru.

Državni tajnik za zunanje zadeve Marko Nikezić in Adam Rapacki sta se danes v državnem tajništvu pogovarjala o vprašanjih s področja obojestranskih interesov.

Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher in Pjotr Jarošević sta končala danes razgovore o aktualnih vprašanjih s področja gospodarskih odnosov obeh držav.

Nova vlada v Ekvadorju

QUITO, 2. — Nova ekvadorska vlada je objavila dva odloka o reformi ustave ter ponovno vzpostavila pravico stavkanja, ki jo je vojaška diktatura ukinila. Vlada je izključila iz armade šest generalov, ki so bili člani vojaškega odbora.

PO OBISKU V ZDA

Indira Gandi v Londonu Zahvala Italiji za pomoč

Z Wilsonom se je eno uro in pol pogovarjala o Vietnamu, Rodeziji, Pakistanu in angleških volitvah Odpotovala je v Moskvo na razgovore s Kosiginom

LONDON, 2. — Predsednica indijske vlade Indira Gandi je prispela danes iz Washingtona v London, kjer se je sestala s predsednikom vlade Heraldom Wilsonom. Razgovor je trajal eno uro in pol, in sicer v nekem hotelu blizu letališča. Ob 15.30 pa je Indira Gandi nadaljevala pot s posebnim sovjetskim letalom v Moskvo, kjer se je razgovarjala s predsednikom sovjetske vlade Kosiginom.

Z Wilsonom je Indira Gandi obravnavala vprašanje britanske pomoči Indiji, govorila pa sta tudi o svojem obisku v ZDA. Po razgovoru jo je Wilson povabil na kosilo.

Pred odhodom iz Londona je Indira Gandi izjavila novinarjem, da bo morda Wilson letos v oktobru obiskal Indijo, vendar pa datum še ni določen. Nato je povedala, da se je z Wilsonom pogovarjala tudi o Vietnamu, Rodeziji, o Pakistanu ter o angleških volitvah. Izjavila je, da je z razgovorom zadovoljna ter poudarila, da se o britanski pomoči Indiji ni govorilo. Zanimivo je, da je s svoje strani predsedstvo britanske vlade objavilo izjavo, v kateri je rečeno, da je ena prvih nalog Wilsonove vlade proučitev takojšnjih ukrepov za rešitev indijskih gospodarskih vprašanj.

Iz New Yorka poročajo, da je med bivanjem v ZDA Indira Gandi obnovila poziv, da se sestavi obširen program sodelovanja za gospodarski razvoj Indije, ter se je obrnila predvsem na zasebne investitorje. Poudarila je, da Indija lahko opravi na jugovzhodni Aziji težavno nalogo «ravnovesja». Na nekem kosilu s predstavniki trgovskih organizacij je izjavila, da je govorila o Kitajski ter dejala, da bo njen vpliv lahko omejen samo, če bodo njeni azijski sosedi s pomočjo industrijskih držav omogočili Aziji take vlade, ki bodo znale izvajati želje svojih ljudstev. Dodala je, da na zahodu niso pokazali dovolj hvaležnosti Indiji prav zaradi teh njenih naporov za ohranitev ravnovesja na azijski celini. Tako da so ti napori bili pravzaprav neopaženi. Pred odhodom iz New Yorka se je Indira Gandi pogovarjala tudi z U Tantom o položaju v Vietnamu ter o sredstvih za vzpostavitev miru. Kot je znano, je Indija članica nadzorstvene mednarodne komisije za Indokino.

Indijski poslanik v Rimu pa je izročil predsedniku vlade Moru poslanico Indire Gandi, ki se zahvaljuje za pomoč Italije. Moro je izjavil, da bo z vsebino poslanice seznanil vse ustanove in državljane, ki so pri nabiranju pomoči za Indijo prispevali in sodelovali.

Indira Gandi je prispela danes v Moskvo, kjer sta jo sprejela Kosigin in Gromiko. S Kosiginom je indijska predsednica vlade vodila nocoj daljši razgovor o mednarodnih vprašanjih, zlasti pa o Aziji ter o trgovskih in gospodarskih odnosih med obema državama. Indira Gandi bo prenočila v neki moskovski vili ter bo jutri zjutraj odpotovala v Indijo, med potjo pa se bo ustavila verjetno v Taškentu.

VČERAJ V MARSEILLU

Požar na petrolejski ladji - sedem mrtvih

MARSEILLE, 2. — Danes zjutraj je nastal na petrolejski ladji «Olympic Honour» hud požar. Plameni so švigali 30 metrov visoko in gasilcem je uspelo «kontrolirati» položaj komaj ob 16. uri. Med požarom je prišlo do strašne eksplozije in sedem članov posadke je bilo blokiranih, tako da jih niso mogli rešiti: v plamenih so našli smrt. Ranjenih pa je bilo 26 oseb, med katerimi so tudi številni gasilci.

Požar je povzročila iskra z nekega aparata, ki so ga uporabljali delavci med popravilom ladje. Iskra je zažgala plin nafte, ki teče skozi cev z enega kraja ladje na drugi ter povzročila eksplozijo 100 tisoč litrov nafte v nekem rezervoarju v zadnjem delu ladje. Ladja pluje pod zastavo Liberije.

Pozderac pri Fiatu

TURIN, 2. — Jugoslovanska gospodarska delegacija, ki jo vodi zvezni tajnik za trgovino in industrijo Hakija Pozderac je prispela danes v Turin, kjer je obiskala tovarno Fiat v Mirafiori in tovarno «Grandi Motori». Nato je obiskal še oddelek za nadomestne dele pri SPA in strokovno šolo tovarne Fiat «Giovanni Agnelli».

Goste je sprejel namesto prof. Valette generalni ravnatelj inž. Bono ter podpredsednik inž. Nasi. Delegate spremlja generalni konzul SFRJ v Milanu Milovanović in trgovinski ataše pri jugoslovanskem poslaništvu v Rimu Karaman. Kot je znano, ima Fiat zelo ozke delovne stike z jugoslovansko tovarno «Crvena zastava» v Kragujevcu, kjer izdelujejo avtomobile po licenci Fiat.

V začetku prihodnjega tedna bo zvezni tajnik Pozderac z ostalimi člani delegacije prispel v Rim, kjer se bo s pristojnimi krogi italijanske vlade in zastopniki Banca d'Italia razgovarjal o možnosti nadaljnjega razvoja jugoslovansko - italijanskega gospodarskega sodelovanja.

ŠPORT ŠPORT

NOGOMET

BEOGRAD, 2. — Na današnjih tekmah 20. kola jugoslovanskega nogometnega prvenstva I. lige je zagrebški Dinamo premagal 6:0 (2:0) Crveno zvezdo, novosadska Vojvodina je premagala Rijeko 4:1 (2:0), medtem ko sta beograjski Radnički in Partizan igrala neodločeno 1:1 (0:1).

* * *

GLASGOW, 2. — V zadnji tekmi medbritanskega nogometnega prvenstva je Anglija premagala Škotsko 4:3 (2:1). Gole so dosegli v 18' p. p. Hurst (A), 34' Hunt (A), 41' Law (Š), v 2' d. p. Hunt (A), 12' Johnstone (Š), 28' Charlton (A), 36' Johnstone (Š).

Anglija je s petimi točkami osvojila prvo mesto. Na drugo mesto se je s 4 točkami uvrstila Severna Irska pred Škotsko in Wales.

Reprezentanci sta nastopili kakor sledi:

ŠKOTSKA — Ferguson, Greig, Gemmell; Murdoch, McKinnon, Baxter; Johnstone, Law, Wallace, Bremner, Johnston.

ANGLIJA — Banks, Cohen, Newton; Stiles, Jack Charlton, Moore; Ball, Hunt, Bobby Charlton, Hurst, Connelly.

SODNIK: Foucheux (Francija).

ODBOJKA

MILAN, 2. — Tudi v današnji prijateljski odbojkarski tekmi je reprezentanca ČSSR premagala italijansko 3:1.

AVTOMOBILIZEM

LE MANS, 2. — Med današnjimi poskusnimi vožnjami dirke «24 ur Le Mansa», ki bo 18. in 19. junija, je vozilo ford št. 3, ki ga je šofiral 45-letni Američan Walter Hansgen zašlo s proge in treščilo v varnostno oviro (kup peska) in se zvrnilo. Šele po dvajsetih minutah dela, celo z varilnimi aparati, se je reševalcem posrečilo rešiti hudo ranjenega pilota iz razbitin. Američana so nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da je njegovo stanje zelo resno.

Walter Hansgen, ki je bil prejšnji teden drugi z vozilom ford na 12 urah Sebringa, je v Le Mansu danes zjutraj zabeležil s hitrostjo 210,4 km najhitrejši krog.

Do nesreče je verjetno prišlo zaradi mokre ceste. Hansgen je verjetno izgubil oblast nad vozilom in ko se je zavedel, je hotel zaviti na stransko progo. Pri tem pa je z vso hitrostjo zavozil v kup peska. Če ne bi zavil na stransko pot, bi prav gotovo treščil v varnostno ograjo, za katero so bili organi javne varnosti.

Ranjenega Hansgena so z ameriškim vojaškim helikopterjem odpeljali v bolnišnico v Orleans. Zdravnik je izjavil, da je njegovo stanje resno, vendar da obstaja možnost rešitve.

Kmalu zatem se je podobna nesreča in iz istih razlogov pripetila tudi sedemliterskemu fordu Kena Milesa. Na srečo se je pilot rešil brez poškodb, vozilo pa je utrpelo, posebno v prednjem delu, precejšnjo škodo.

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 3. APRILA

Radio Trst A

8.00 Koledar; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.50 Godalni orkestri;; 10.15 Poslušali boste...; 10.45 Karakteristični ansambli; 11.15 «Spokornik», starokrščanska legenda; 12.05 Nabožne pesmi; 12.30 in 13.30 Glasba po željah; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj...; 14.45 Vesele harmonike; 15.00 Revija popevk; 15.30 «Janez Evangelist», drama Ivana Mraka; 16.45 Dunajske melodije; 17.00 Skladbe za violino in klavir; 17.20 Vokalni ansambli; 18.00 Jam session; 18.30 Iz pesniških gajev: «Giovanni Arpino»; 18.45 Händel: The Royal Fireworks Music in Bartok: Tanz-Suite; 19.15 Nedeljski vestnik; 19.30 Glasbeno potovanje po Italiji; 20.00 Šport; 20.30 Iz slovenske folklore; 21.00 Kromatična fantazija; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Ernest Bloch: Dva psalma za glas in orkester; 22.20 Veliki orkestri lahke glasbe.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja; 9.45 Nabožna oddaja; 12.15 Danes na športnih igriščih; 14.00 El campanon.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 9.05 Razgovor z delegati pred 6. kongresom SZDL Slovenije; 9.20 Zabavni zvoki; 10.00 Prenos RL; 10.30 Lahka glasba; 10.45 Plošče; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Današnji pevci; 11.50 in 12.55 Glasba po željah; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 13.30 Sosedni kraji in ljudje; 14.00 in 14.45 Glasba po željah; 15.30 Domače pesmi in melodije; 16.00 Prenos RL; 19.00 Športna nedelja; 19.30 Prenos RL; 22.15 Program iz Rima.

Nacionalni program

8.30 Kmetijska oddaja; 11.25 Roditeljski krožek: Jutrišnji Evropejci; 13.30 Odrska in filmska glasba; 14.00 Pisan glasbeni spored; 14.30 Koncert na trgu; 15.15 Zbori z vsega sveta; med 15.30 in 16.30 Kol. dirka po Kalabriji; 15.45 Glasbena prizma; 16.30 Nogomet od minute do minute; 17.30 Simf. koncert, sodelujejo sopranistka Bruna Rizzoli, tenorist P. Munteanu in basist P. Clabassi; 19.15 Športna nedelja; 20.25 Pisan spored; 21.00 Koncert kvarteta Borodin; 22.00 Plesna glasba.

II. program

7.45 Jutranja glasba; 8.40 Nove pesmi; 9.00 Oddaja za ženske; 9.35 in 10.35 Oddajali smo; 11.35 Pevci; 12.00 Prireditve med tednom; 12.15 Plošče tedna; 13.45 Pisan glasbeni spored; 14.30 Teden aktualnosti; 15.00 Glasba po željah; 16.15 Clacson; 17.00 Glasba in šport; 18.40 Vaši izbranci; 20.00 Toscanini dirigent; 21.40 Športni dnevnik; 21.50 Večerna glasba; 22.00 Večerni program.

III. program

16.30 Malipierove skladbe; 17.15 G. Hofman: «Županz»; 19.00 Ottejeve skladbe; 19.15 Pregled indijske kulture; 19.30 Koncert; 20.40 Galuppijeve in Geminianijeve skladbe; 21.20 Haendlova opera «Julij Cezar».

Slovenija

8.05 Mladinska igra — M. Šušmel: Tisto o luni in bučah; 8.45 Skladbe za mladino; 9.05 Naši poslušalci čestitajo; 10.00 Še pomnite, tovariši... — R. Perhauc: Pilot poročnik Luigi Rugi; 10.25 Pesmi borbe; 10.45 Lahka glasba; 11.00 Turistični napotki; 11.45 Nedeljska reportaža; 12.05 Naši poslušalci čestitajo; 13.30 Za našo vas; 13.45 Kvintet J. Krežeta in ansambel A. Birtiča; 14.00 Športno popoldne; 16.00 Humoreska tedna — Z. Zgurška: «Čudodelna voda»; 17.05 Slavni pevci — znamenite arije; 17.30 Radijska igra — C. Kosmač - M. Mejak: «Tantadruj»; 18.20 Iz klavirske klasike; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Naš nedeljski sestanek; 21.00 «Sprehod po mestih — M. Glinka, E. Elgar, O. Respighi, J. Ibert; 22.10 Nočni zabavni zvoki; 23.05 Koncert ansambla Melos iz Londona.

Ital. televizija

9.30 Nabožna oddaja; 11.00 Kmetijska oddaja; 15.00 Športno popoldne; 18.15 «Settevoci»; 19.00 Dnevnik in prenos registriranega polčasa nogometne tekme; 19.55 Športne vesti in kronike pol. strank; 20.30 Dnevnik; 21.00 Detektivka «La vecchia signora di Bayeux»; 22.35 Športna nedelja: kronike, rezultati in komentarji; ob koncu dnevnik.

II. kanal

18.00 Simfonični koncert; 21.00 Dnevnik; 21.15 Orkester Giannija Ferrija; 21.45 TV priredba «Zaupno pismo»; 22.35 Znanost in tehnika.

PONEDELJEK, 4. APRILA

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Variacije na slov. narodne motive; 11.35 Radio za šole; 11.55 Italijanski akvarel; 12.15 Liki iz naše preteklosti: «Damir Feigel»; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Znane melodije; 17.00 Ansambel «The Jets» iz Trsta; 17.25 Radio za šole; 17.45 Pesem in ples; 18.00 Radijska poljudna enciklopedija; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Mily Balakirev: Uvertura na ruske teme; Tamara, simfonična pesnitev; 19.00 «Janko Kersnik: Življenje in pogled na svet»; 19.15 Ansambel «The Silver Keys»; 19.30 Postni govori; 19.45 Orkester Alberta Van Dama; 20.00 Šport; 20.35 Zvoki uglašeni na temo; 21.00 Stravinski: «Oedipus Rex», opera-oratorij v dveh dejanjih; 22.10 Ameriški motivi; 23.00 Na elektronske orgle igra Gerhard Gregor.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Orkester Safred; 13.35 Za prijatelje cvetja; 14.40 Furlanski glasbeniki.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 11.00 Otroški kotiček; 11.15 Plošče; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Glasbeno srečanje; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Mala prodajalna plošč; 14.00 Jugoslovanske pesmi in plesi; 15.00 Od popevke do popevke; 15.45 Slovenske narodne; 16.00 Iz športnega življenja na Primorskem; 16.20 Izbrane strani operne glasbe; 17.00 Jugoslavija v svetu; 17.10 Prisluhnimo jim skupaj; 17.45 Športni ponedeljek; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Bossa nova; 22.35 Bachova suita štev. 2.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Simfonična glasba; 9.45 Popevke; 10.05 Donizetti, Puccini in Costantini; 10.30 Radijska šola: «Severnica»; 11.15 Ital. potovanje; 11.45 Novi ritmi — stari motivi; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Pogovorimo se o glasbi; 17.25 Večerne fantazije; 18.30 O Dantejevih proslavah; 18.50 Nabožna oddaja; 19.20 Glasbeno potovanje; 20.25 Sestanek petih; 21.15 Operni koncert s sodelovanjem sopranistke Adriane Martino, baritonista Claudia Giombija in tenorista Renata Ercolanija; 22.30 Drugi mednarodni festival lahke glasbe v Muenchnu.

II. program

8.30 Jutranja glasba; 9.35 Izbrane plošče; 10.40 Nove ital. pesmi; 11.05 Vesela glasba; 11.40 Skladbe za orkester; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbena paleta; 15.00 Vesele harmonike; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.38 Skladbe Domenica Savine; 16.50 Koncert tenorista Daniela Barionija; 17.35 Poljudna enciklopedija; 17.45 Calandra-Buridan: «La signora di Riondino» — zaključno nadaljevanje; 18.35 Enotni razred; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Nagradno tekmovanje «Veliki lov»; 21.00 Veliki orkestri lahke glasbe.

III. program

18.30 Pregled španske kulture; 18.45 Skladbe G. Carissimija; 19.00 Ob stoletnici rojstva B. Croceja; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Beethovnova sonata, opus 57; 21.20 H. de Montherland: «Il cardinale di Spagna».

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; 8.55 Za mlade radovedneže; 9.10 Otroška igra s petjem «Vecerica»; 9.25 Operetna glasba; 10.15 D. Cimarosa: Koncert za dve flavti in orkester; 10.35 Naš podlistek — J. Bosch: «Praznik»; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Škerjanc: sedem orkestralnih pesnitev; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Slov. narodne pesmi; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 D. Švara: Elegija za klavir, Sanje in Suita za violino in klavir; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 H. Sattner: Jeftejeva prisega; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Glasbena križanka; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Zvočni razgledi; 18.45 Družba in čas; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Koncert zbora in simf. orkestra RT Beograd; 22.10 Zabavna glasba; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Jazz.

Ital. televizija

8.30 Šola; 17.15 Dnevnik; 17.45 Spored za najmlajše; 19.15 Tedenski knjižni pregled; 19.55 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV tednik; 22.00 Prireditve med tednom; 22.45 TV zgodba «La città fantasma»; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Film «Eva proti Evi», igra Bette Davis.

SPORED JUG. TELEVIZIJE OD 3. DO 9.-IV.

NEDELJA, 3. aprila
9.25 Poročila; 9.30 Za staro in mlado — narodna glasba; 10.00 Kmetijska oddaja; 10.45 Združenje radovednežev — odd. za otroke; 11.30 Lassie — film; 12.00 Kulturna tribuna; nedeljsko popoldne; 18.30 Poročila; 18.35 Zgodbe za vas — film; 19.00 Rezerviran čas; 20.00 Dnevnik; 20.45 Mladinska olimpiada — quiz; 22.00 Poročila.

PONEDELJEK, 4. aprila
10.00 in 11.40 TV v šoli: Avstralija; 17.35 Angleščina; 18.05 Madžarski lutkovni film; 18.25 Obzornik; 18.45 Malo za vsakogar, nekaj za vse; 19.15 Tedenski športni pregled; 19.40 Kratki filmi Charlieja Chaplina; 20.00 Dnevnik; 20.30 J. Vujić: Šoja, TV drama; 21.40 Ch. W. Gluck: Koncert za flavto; 21.55 Reportaža — Sarajevo; 22.10 Pogovori o slovenščini: Glagol; 22.40 Poročila.

TOREK, 5. aprila
9.55 Zasedanje VI. kongresa SZDL Slovenije; 18.05 Iščemo rajsko ptico — angleški film; 18.35 Koroški oktet; 19.00 Obzornik; 19.10 VI. kongres SZDL — povzetek dopoldanskega zasedanja; 20.00 Veselica — slovenski film; 21.30 Za lahko noč; 21.40 Poročila.

SREDA, 6. aprila
10.00 TV v šoli; 16.35 Poročila; 16.40 Ruščina; 17.00 Angleščina; 17.40 Tiktak; 17.55 Pionirski TV studio; 18.25 Obzornik in poročilo s kongresa SZDL; 19.15 Filmski pregled; 19.40 TV prospekt; 20.00 Dnevnik s preklopom; 20.30 I. Lyttkens - Šuklje: Predpomladni večer — TV drama; 21.30 Kongres SZDL Slovenije; 21.40 Kulturna panorama; 22.20 Poročila.

ČETRTEK, 7. aprila
9.55 Kongres SZDL Slovenije; 16.10 TV v šoli: Avstralija; 16.55 Poročila; 17.00 Od zore do mraka — oddaja za JLA; 17.40 Tisočkrat «zakaj?» — odd. za otroke; 18.25 Obzornik in poročilo o kongresu SZDL; 19.10 Dva obraza G. Gershwina — Ljubljanski jazz ansambel; 19.40 Kaleidoskop; 20.00 Dnevnik s preklopom; 20.30 Aktualni pogovori; 21.15 Izbor pesmi za festival intervizije «Zlati ključ»; 22.15 Poezija Skendera Kulenovića; 22.25 Poročila.

PETEK, 8. aprila
10.00 TV v šoli; 16.35 Poročila; 16.40 TV v šoli; 17.00 Angleščina; 17.30 TV v šoli; 18.00 Kekec — oddaja za otroke; 18.25 Obzornik; 18.45 Rezerviran čas; 19.15 S kamero po svetu; 19.40 TV akcija; 20.00 Dnevnik; 20.30 Aljoškina ljubezen — sovj. film; 22.30 Orkester RTV Ljubljana; 23.30 Poročila.

SOBOTA, 9. aprila
10.00 TV v šoli; 17.25 Poročila; 17.30 Kje je, kaj je; 17.45 Srečno pot, Zoki — lutke; 18.10 Vsako soboto; 18.25 Obzornik; 18.45 Dileme — serijska igra; 19.40 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Poje Rašim Pandur; 20.40 Sprehod skozi čas; 21.10 Črn sneg — TV igra; 22.00 Bonanza — film; 22.50 Poročila.

RAI PRIMORSKI DNEVNIK
3. APRILA 1966

TV STUDIO UNO Quiz

NAGRADNO TEKMOVANJE, POVEZANO Z ODDAJO «STUDIO UNO» OD 2. APRILA 1966

Ime in priimek ....

Naslov ....

I.	
II.	

Odreži in nalepi na poštno dopisnico ter naslovi na RAI — Casella Postale 400, Torino

Med vsako oddajo «STUDIO UNO» se bo izvajala pesem z italijanskim besedilom, v kateri bosta dve besedi izvirnega besedila zamenjani z dvema drugima besedama. Televizijski gledalci, ki hočejo v «Studio Uno Quiz» tekmovati, morajo zamenjavo ugotoviti in v ustreznih gornjih dveh predalčkih označiti tisti dve izvirni besedi iz pesmi, ki sta bili zamenjani.
Izrezani in na poštno dopisnico nalepljeni stavni listki morajo prispeti na RAI — Casella Postale 400, Torino, do 18. ure prvega četrtka po oddaji, na katero se nanašajo.
Med vsemi stavnimi listki, ki bodo vsebovali obe pravilni besedi iz izvirnega besedila pesmi, bodo vsak teden izžrebani: en avtomobil (alfa romeo giulia T1, ali fiat 1500 ali lancia fulvia 2 C) in 10 nagrad, ki bodo obstajale vsaka v bonu po 150.000 lir za nakup knjig ter v motoskuterju (lambreta 50 ali vespa 50).
Med tekmovalnimi listki ki bodo vsebovali točno označbo le ene izmed dveh besed izvirnega besedila, ki sta bili zamenjani, bo izžrebana količina prehrambenega blaga v trgovski vrednosti 700.000 lir (piščanci, nemastno svinjsko meso, jajca, olječno olje itd. nacionalne proizvodnje). Zaloga bo tolikšna, da bo dobitniku zadoščala za leto dni.
Odpošiljatev dopisnice hkrati že pomeni popolno poznavanje in brezpogojni sprejem pravilnika igre, ki je bil objavljen v štev. 12 Radiocorriere-TV. Aut. Min

ED LASY

SMOKING

Oliver je sedel v svojem tesnem kiosku ob vhodu v hotel in gledal v prazno, ne da bi sploh o čem razmišljal.

Časniki, cigarete, razglednice in drugi drobni predmeti so bili njegovo malo kraljestvo v svetu tujcev iz hotela.

Nenadoma je zazvonil telefon pod njegovo prodajno mizo. S samodejno kretnjo je dvignil slušalko.

— Si ti, Oliver? Prinesi prazen kovček v oddelek za prtljago! — se je javil Patrickov glas.

Patrick je bil šef strežbe v hotelu in Oliver je vzdrževal z njim dobre zveze.

— Zakaj naj prinesem prazen kovček? — je vprašal.

— Pridi takoj! — je energično dejal Patrick. Oliver je razumel, da gre za nekaj, o čemer se ne da govoriti po telefonu.

Patrick ga je pričakal z novim smokingom v rokah:

— Ta suknjič ti bo imenitno pristajal... — je rekel, — hlače so sicer malo dolge, pa se bodo dale skrajšati. Vzemi!

Oliver je delal sedem dni v tednu in je vsak dan presedel po štirinajst ur v kiosku. Šel si je s prsti skozi lase.

— A čemu mi bo smoking? — je vprašal.

— Nov je in zastonj. — se je razjezil Patrick. — Vzemi ga in spravi se od tod

Oliver je pazljivo zavil smoking in hlače in se obrnil k Patricku:

— Kje si to vzel?

Patrick je stopil bliže Oliverju in mu pošepetal:

— Gosta v sobi 1625 je ponoči zadela kap.

— Nisem poznal gosta iz sobe 1625... — je zamrmral Oliver.

Ko je obesil smoking v omaro, se je Oliver vrnil na svoje mesto. Okoli poldneva je prišel zdravnik. Nato je ravnatelj poslal sobarico, da zbere ostale predmete pokojnega gosta. Za zaveso je našla revolver. To je ravnatelja še posebej vznemirilo. Sledila bo policijska preiskava, in to je slaba reklama za hotel. Če bi bil prej vedel za revolver, Oliver gotovo ne bi bil ničesar vzel iz tujčeve sobe.

«Je bilo prav, da sem vzel smoking?» je razmišljal, ko je zvečer prišel domov. «Potreboval bom dosti denarja, da si ga bom dal prenarediti. A potem? Čemu mi bo smoking? To je obleka mrtvega človeka. Najbolje bo, da ga prodam za nekaj dolarjev.»

Naslednjega dne je policaj obvestil ravnatelja, da so identificirali gosta iz sobe 1625. Bil je nepomemben pripadnik podzemlja z imenom Harry Turner.

V nedeljo je imel Oliver nekaj več prostega časa. Popoldne ob dveh je zaprl kiosk.

Ko je obešal hlače v omaro, je opazil smoking. Ponovno ga je pričel pregledovati. Bil je nekako preveč trd... Zakaj? Pomislil je, da bi to mogla biti kri... S temi gangsterji človek nikoli ne pride na čisto.

Držeč smoking v rokah, se je usedel in pričel razmišljati. V nekem trenutku je že sklenil, da ga bo zavrgel. Zakaj je skoraj nov smoking tako trd?

Kakšno podlogo ima? Preden ga bo zavrgel, mora razvozlati to uganko. Vzel je staro rezilo brivskega aparata. Z ostro britvico je počasi odparal podlogo.

Prvo, kar je našel pod podlogo, je bil ček. Gledal ga je in roke so mu drhtele. Na čeku je pisalo: tisoč dolarjev. Nadaljeval je preiskovanje podloge in tkanine. Bil je presenečen. Čez nekaj minut je ležal pred njim kup čekov — točno petdeset. Petdeset čekov po tisoč dolarjev — petdeset tisoč dolarjev...

Trudil se je, da bi ostal miren. Takoj je spravil čeke na varno in zopet prišil podlogo. Nato je obesil smoking v omaro, kakor da se ni nič zgodilo.

Usedel se je. Čuden občutek sreče ga je omamil kakor alkohol.

«Prodal bom ta prekleti kiosk,» je bila njegova prva misel. «Prodal ga bom in odšel na pot okoli sveta.»

Toda po prvem valu sreče je prišla precej hladna prha streznjenja. Po vsem, kar je vedel, banke le redkokdaj menjajo čeke po tisoč dolarjev; napišejo samo številko serije, podatke o lastniku, obveščajo davčne organe...

Oliver je bil ves popoldan zaposlen s čeki: kje bi jih najbolje skril? Nadalje se je ukvarjal z načrti za bodočnost. Sprva je hotel takoj uničiti smoking a pozneje si je premislil. Morda bo Patrick prisiljen, da izpove tudi o smokingu. «Najbolje bo,» je sklenil po daljšem razmišljanju, «da se obnašam tako, kakor, da se ni nič zgodilo.»

Toda ni se mu posrečilo. Ljudje so opazili, da se je spremenil. Bil je vedno zamišljen in odsoten.

Nekaj časa je razmišljal o tem, da bi odpotoval v Miami ali Las Vegas. Upal je, da bo tam kot tujec lažje premenjal čeke v dolarje...

Nato se je spomnil na Jimmyja, lastnika enega od barov v isti ulici. Včasih se je ustavil pred hotelom, da kupi časnike. Bil je vedno eleganten in vozil se je v dragih avtomobilih. Vsi so vedeli, da vzdržuje tajno igralnico. Morda bi mu on mogel pomagati.

Dva meseca po smrti človeka iz sobe 1625 se je Oliver odločil. Nekega večera se je pojavil v Jimmyjevem baru. Naročil je pivo in izkoristil trenutek ko je bil Jimmy sam.

— Poslušajte, Jimmy... Morda bi mi mogli pomagati, da rešim problem...

— No, povejte!

— Odgovorite mi samo z da ali ne.

— Govorite!

— Imam ček za tisoč dolarjev, ki ga ne bi želel menjati v banki, med drugim tudi zavoljo davkov. Prodal bi ga za petsto dolarjev v manjših bankovcih. Ali bi mi mogli pomagati? Ček je popolnoma v redu.

— Hotel bi videti bedaka, ki bi skušal ponarejati čeke za tisoč dolarjev, — se je nasmehnil Jimmy. — Imate ček pri sebi?

— Nimam ga, toda mogel bi ga prinesti. Ali ga boste vnovčili?

— Da, dal vam bom petsto dolarjev.

— Zares?

— Da, samo nikomur besedice o tem. Razumete?

Oliver se je popraskal po vratu.

— Jimmy, petdeset takih čekov imam. Ne bi mogla vsega naenkrat?

Jimmy ga je pogledal z velikimi očmi. Oliver tega ni opazil.

— Dal vam bom petindvajset tisoč...

— Da, Jimmy, ostanek je za vas...

— Toda taka transakcija zahteva vsaj nekaj dni. Povrnil se bom k temu. Prišel bom k vam, da kupim časnike, in vam povedal, kako stoje stvari. Ne smete več prihajati v moj bar. Ste komu povedali, da me boste obiskali?

— Ne, saj nisem neumen.

— Niti svoji ženi?

— Ne bojte se, saj sem vdovec.

Minila sta dva dneva. V petek Oliver ni prišel v kiosk kakor navadno. Ravnatelj hotela je poklical Patricka, ki je povedal, da se Oliver še ni oglasil.

— Vem samo, da ima rojakinjo na Long Islandu... — je dodal Patrick. — Lahko ji telefoniram.

Oliverjeva rojakinja prav tako ni imela nobenih vesti. Rekla je, da se bo pobrigala. Toda šele v nedeljo je šla iskat Oliverja. Našla je zaklenjena vrata. Razbijala je po njih, nato se je prestrašila in poklicala policijo. Agenti so vdrli v Oliverjevo stanovanje. Našli so ga mrtvega. Rane so bile verjetno od bodala. Nato so preiskali vse stanovanje.

Ker so vedeli, da Oliver ni imel sovražnikov in ne denarja, so policaji sklepali, da za pravega gangsterja ni bilo motiva za umor. To je, so sklepali, storila tolpa mlajših zločincev. Hoteli so ukrasti skromne prihranke prodajalca tobaka, a so jih zmotili pri delu, pa so pobegnili... Saj noben profesionalec ne bi skušal izropati siromaka.

— Niti dostojnega oblačila ni imel... — je rekla rojakinja. — Ne bi ga mogla pošteno obleči, če ne bi v neredu, ki so ga pustili zločinci, našla skoraj nov smoking. Oblekla mu ga bom. V vsem življenju ni bil nikoli tako eleganten...

TUDI LETOS DEVET DNI PREDSTAV PASIJONA V KULTURNEM DOMU

Od danes zvečer pa do velikega ponedeljka

vsak dan

v SLOVENSKEM GLEDALIŠČU (Kulturni dom)

DVA PASIJONA

Poleg **«ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA»**, *ki je bil na sporedu tudi lani, obsega letošnji spored še* **«VINSKO ŽALOSTNO Z ALELUJO»**

Napisal-priredil **MIRKO MAHNIČ**

Zopet bo izšla v slovenščini večja zbirka del Iva Andrića

Brez pretiravanja lahko trdimo, da je Ivo Andrić veliko ime sodobne jugoslovanske književnosti, pisatelj, ki ga od vseh naših mojstrov peresa prav gotovo najbolje poznajo v svetu. Nimamo sicer podatkov, na katere jezike so prevedli Andrićeva dela, dejstvo pa je, da so dela tega pisatelja izšla v vseh evropskih jezikih, njegov sloves pa je segel tudi izven Evrope. Slovenci se lahko pohvalimo, da Andrića dobro poznamo in da smo ga že kmalu po osvoboditvi dodobra spoznali. Razumljivo je, da je po dodelitvi Nobelove nagrade tudi pri nas zanimanje za Andrićeva dela močno naraslo, toda že neposredno po vojni smo vzljubili njegova dela in tiskali v slovenskem prevodu domala vse, kar je Andrić ustvaril. Ob dejstvu, da srbohrvaška literatura sorazmeroma zelo težko najde pot med slovenske bralce, je Andrićev prodor bil toliko večji dokaz kvalitete njegovih del in umetniške moči njegove pripovedi.

Znani Andrićev roman Travniška kronika je izšel prvič v slovenskem prevodu že leta 1948, čez deset let pa je Državna založba začela pripravljati izbor Andrićevega dela v štirih knjigah. Preden je izšla četrta knjiga, pa je bila Andriću podeljena Nobelova nagrada in takrat je že obstoječe zanimanje za tega pisatelja še bolj naraslo. Zato je bilo treba hitro ustreči velikemu povpraševanju po Andrićevih knjigah. In tako sta takrat izšla dva najbolj znana romana Most na Drini in Travniška kronika v žepni, sicer ne najbolj okusni izdaji, ki pa sta bili vseeno takoj razprodani kot vse ostale prejšnje izdaje. Sicer pa prav gotovo ni Slovenca, ki se zanima za knjige in ki ne bi imel v svoji zbirki vsaj eno ali dve knjigi Iva Andrića, kot edinega Jugoslovana, nagrajenega z Nobelovo nagrado. In ko je po podelitvi Nobelove nagrade Ivo Andrić v eni izmed ljubljanskih knjigarn podpisoval svoje knjige, je tekla pred njim dve uri nepretrgana veriga ljubiteljev njegovega dela. Prav zaradi velikega zanimanja se je Državna založba Slovenije, ki je izdala do tedaj v glavnem vse izdaje Andrićevih knjig, vključila v

Ivo Andrić

skupno jugoslovansko izdajo del Iva Andrića v desetih knjigah, ki so izšle leta 1963. Izdajo je pripravil uredniški odbor, v katerem so bili Josip Vidmar, Grigor Vitez, Muharem Pervić in Petar Džadžić. V opombi k zbranim delom so uredniki takole pojasnili obseg izdaje: «Ko so prireditelji pripravljali Zbrana dela, jim je bilo na razpolago gradivo za vsa Andrićeva dela. Z dragoceno avtorjevo pomočjo in spoštujoč njegove predloge in zahteve, so prireditelji omejili to izdajo na deset knjig, s tem da so izpustili, ne brez obžalovanja, izredno pomembne lirične in kritično esejistične tekste. Andrićeva zgodnja dela, lirika, Ex Ponto, Nemiri, ki niso samo napovedala, temveč tudi potrdila posebno ustvarjalno sposobnost, potem njegovi eseji in kritike o naših in tujih pisateljih kakor tudi o temah splošno kulturnega in zgodovinskega pomena, niso vključeni v Zbrana dela, s čimer je bilo ustreženo avtorjevi želji, naj te pomembne oblike njegovega ustvarjanja tokrat ne pridejo v poštev.»

V desetih knjigah so se najprej zvrstili štirje romani Most na Drini, Travniška kronika, Gospodična, Prekleto dvorišče. Naslednjih pet knjig obsega novele. Nemirno leto je prineslo tekste s pretežno vojno tematiko, Zeja, pripovedi z meditativno noto, Jelena, ženska, ki je ni, novele o ljubezni, Znamenja opise vsakdanjih in majhnih ljudi in sledniič knjiga Otroci zapise o otroki psihi pred pragom življenja. Zadnja knjiga, ki nosi naslov Poti, Obrazi, Pokrajine, prinaša nekaj osebno izpovedanih tekstov, potopisov ter dva eseja. Andrićevo zbrano delo v slovenščini, je naletelo pri naših bralcih velik odmev in je bilo kmalu razprodano. Da ustreže nenehnemu povpraševanju po Andrićevih delih in da približa dela tega velikega jugoslovanskega pisatelja tudi novim generacijam bralcev, se je Državna založba odločila, da Andrićevo delo v desetih knjigah znova izda v ponatisu. In tako smo že pred mesecem poročali o prvi knjigi zbranega dela v ponatisu, o znamenitem romanu Most na Drini. Zdaj pa se je na policah knjigaren, pojavilo še pet nadaljnjih knjig te izdaje.

O prvi knjigi te izdaje smo že poročali. Druga knjiga prinaša prav tako v svetu znani roman Travniška kronika. Ta roman se dogaja v bosanskem mestecu Travniku v času turške oblasti, toda vendar v času, ko je turška moč že upadala. Dogaja se v malem mestecu, kjer sta se srečala avstrijski in francoski diplomat, ki je v zatohlo ozračje zaostalosti prinesel živi veter moderne miselnosti. Roman je v slovenščino prevedel Severin Sali.

Tretja knjiga Gospodična vsebuje roman o skopuški ženski, ki ji je zbiranje denarja edini smisel življenja. Andrić z izredno psihološko prodornostjo riše nastanek in razvoj tega značaja, njegove globoke zunanje in notranje vzroke in prikaže bralcu njeno tragično usodo. Tudi ta roman ima simboličen pomen, saj je skopa «gospodična» simbol zaostale, primitivne nekultivirane Bosne, ki izgublja tla v sapah novejše zgodovine. Roman je prevedel Pavel Flere.

Četrta knjiga zbranega dela prinaša daljšo Andrićevo novelo Prekleto dvorišče, ki predstavlja eno zadnjih večjih del tega pisatelja. Novela je nastala pred dobrimi desetimi leti, v njej pa je Andrić ponovno izpričal mojstrstvo svojega pripovedništva. V tem delu je podana podoba zloglasne carigrajske ječe in srečanj v njej v 16. stoletju. Pretresljivo zgodbo o zloglasni ječi pripoveduje bosanski redovnik fra Peter, ki je osem mesecev preživel v tej ječi. Tudi to knjigo je prevedel Pavel Flere.

Nemirno leto je knjiga dvanajstih novel, od katerih so bile nekatere, kot na primer Povest o vezirjevem slonu, objavljene tudi že v posebnih izdajah. Novele sta prevedla Janko Moder in Vladimir Kralj.

Sesta knjiga obsega krajšo Andrićevo prozo, in sicer dvajset krajših novel in črtic, od katerih so nekatere prav tako dobro znane iz raznih objav v revijah in listih. Gre pa v glavnem za pripovedi z meditativno noto. To knjigo je prevedel Janko Moder.

Tako imamo zdaj ponovno v ponatisu, v izdaji, ki je enaka prvi, v odlično opremljenih knjigah (oprema Uroš Vagaja) spet šest knjig Andrićevega dela, dostopnih našim bralcem. Ni nobenega dvoma, da je Državna založba storila koristno delo in ustregla mnogim, ko je znova pripravila ponatis teh del. Z zadnjimi šestimi knjigami, ki izidejo v kratkem, bomo tako imeli v odlični izdaji spet vsaj v glavnem vsega Andrića dostopnega v slovenskem prevodu. To pa tudi že nekaj pomeni.

SLOVENSKO SLIKARSTVO v monumentalni izdaji pri Cankarjevi založbi

Kaže, da bomo letos dobili na naš knjižni trg nekaj velikih in nadvse pomembnih izdaj, kakršne že dolgo pogrešamo. Pred kratkim smo poročali o osmih knjigah velikega družinskega leksikona, sedaj pa že lahko spet pozdravimo napoved nove knjige, ki bo pod preprostim naslovom SLOVENSKO SLIKARSTVO posvečena pregledu slovenskega slikarstva in ki bo tako zapolnila veliko vrzel. Knjiga, ki jo bo izdala Cankarjeva založba v Ljubljani, bo izšla še letos in bo prav gotovo pomemben knjižni dogodek in prava poslastica za vse ljubitelje likovne umetnosti.

Ne bi razpravljali o tem, da knjige, ki bi našemu človeku podajala nekak pregled slovenskega slikarstva ne samo v besedi, temveč predvsem v podobi, pravzaprav nimamo. Imeli smo nekaj tovrstnih poskusov, tudi lepih izdaj (spomnimo se samo na Steletovo knjigo Slovenski slikarji, ki je izšla neposredno po osvoboditvi), toda danes na knjižnem trgu ni mogoče dobiti ničesar. Nobene knjige, ki bi kompleksno predstavila slovensko slikarstvo našemu človeku ali tujcu, ki se zanima za našo umetnost, ali šolski mladini. Pri vsem tem, ko zanimanje za likovno umetnost, predvsem za slikarstvo, tako po svetu kot tudi pri nas, nenehoma raste. Seveda je svetovna umetnost v mnogo ugodnejšem položaju, ker jo propagirajo mnogo domače večkrat tudi cenene edicije. Tako se žal dogaja, da marsikdo bolj pozna svetovne slikarske veličine kot pa domače umetnike. Priznati moramo sicer, da smo dobili tudi v slovenščini že vrsto likovnih monografij, posvečenih slikarstvu, da imamo nekaj knjig ki govore o naši umetnosti. Toda vsega tega je tako malo, večina teh knjig pa je tudi že zdavnaj izginila s knjižnega trga.

Cankarjeva založba bo z novo knjigo gotovo močno odpomogla pomanjkanju take knjige, ki bo kar se da vsestransko kvalitetno in pomembno delo. Dejstvo je, da je Cankarjeva založba vse svoje posebne izdaje — da omenimo samo te in da o rednih izdaji sploh ne govorimo — izdala s kar največjim prizadevanjem in skrbjo in tudi v nadvse okusni opremi. Prepričani smo, da bo to storila tudi s knjigo posvečeno slovenskemu slikarstvu. Že imena sodelavcev jamčijo za kvaliteto izdaje. Redakcijski odbor sestavljajo akademski slikar Marij Pregelj ter umetnostni zgodovinarki Spelca Čopičeva in Melita Stele-Možinova. Ta redakcijski odbor je izvršil tudi izbor slik. Osrednje knjige sestavljajo namreč prav barvne reprodukcije podob. Te barvne reprodukcije bodo 104, zajete pa so iz vseh obdobij slovenskega slikarstva. Tako bo slikovni del knjige obsegal reprodukcije srednjeveških fresk, tabelnega in knjižnega slikarstva, renesančnomanierisničnega slikarstva, podob klasicizma, romantike, realizma, do impresionizma, ekspresionizma in modernizma. Izbor je pripravljen tako, da bo zadovoljil najširše okuse

JAMES MASON JE JAKO SAMOZAVESTEN SLIKAR - AMATER. PRIDE K NJEMU KRITIK IN PRAVI: «ANGELE SLIKATE V KRZNU IN SVILENIH NOGAVICAH? PA STE KDAJ VIDELI TAKE ANGELE?»

MASON MU ODVRNE HLADNOKRVNO: «PA VI? STE VIDELI KAKŠNEGA BREZ KRZNA IN BOSEGA?»

Slikovni del knjige spremlja tekstni del ki obsega predvsem študijo o razvoju slovenskega slikarstva. Studijo je napisala Spelca Čopičeva, predavateljica na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani. Podrobnejši življenjepisni podatki o posameznih slovenskih umetnikih in o delih neznanih mojstrov pa bodo vsebovani v leksikalnem delu knjige, kjer bo dodana tudi najvažnejša literatura o posameznih slovenskih slikarjih. Te leksikalne podatke je zbrala in uredila Melita Stele-Možinova. Tehnična dela vodi Karel Hrovatin, ki ima tudi skrb za opremo. Mnoga dela, raztresena po cerkvah, galerijah in tudi po zasebnih zbirkah so bila na novo fotografirana prav za to izdajo. Fotografiranje na terenu in galerijah, izdelava klišejev in tisk pa so bili zaupani tiskarni Ljudske pravice. Reprodukcije v knjigi bodo natisnjene v štiribarvnem tisku in na posebnem umetniškem papirju, tako da bo tudi tehnična stran knjige, zlasti reprodukcij, brezhibna.

Prav gotovo bo Slovensko slikarstvo knjiga, po kateri bodo z veseljem segali vsi ljubitelji umetnosti, posebej še slovenske umetnosti. Zaradi obsega knjige, odličnih reprodukcij najpomembnejših del, zgoščene študije in leksikalnih podatkov bo izid te knjige prav gotovo kulturni dogodek.

Sl. Ru.

Zbrano delo pesnika Kajuha

Založniški zavod Borec je v redakciji Emila Cesarja izdal prvo knjigo zbranega dela Karla Destovnika-Kajuha. To je že peta izdaja Kajuhovega dela. Medtem ko je prvo izdajo med samo borbo pripravil pesnik sam, je prvo posmrtno izdajo uredil Mile Klopčič, izdal pa jo je leta 1944 propagandni odsek glavnega štaba NOV in POS. Prirejena pa je bila ta izdaja po prvi. Prva tiskana zbirka Kajuhovih pesmi je izšla neposredno po osvoboditvi v Ljubljani; leta 1949 pa je Dušan Moravec pripravil novo izdajo pesmi tega našega velikega partizanskega pesnika. Sedanja izdaja z uvodom in opombami ima namen prikazati celotno Kajuhovo ustvarjanje od prvih pesniških poskusov pa do zadnjih pesniških izpovedi pred prezgodnjo smrtjo v februarju leta 1944 v bojih XIV. divizije na Štajerskem. Tako izdajo zahteva ne samo obširna Kajuhova literarna žetev, temveč vsa njegova osebnost, osebnost pesnika, revolucionarja in partizana. Ta svojega umetniškega vrha do smrti sicer še ni dosegel, je pa vendar v letih svojega ustvarjanja dokazal svoj velik umetniški talent, kar ga je uvrstilo v sam literarni vrh narodnosvobodilnega boja. Namen Kajuhovega zabavnega dela je torej v tem, da prinese v dveh knjigah vse Kajuhovo literarno delo, njegovo korespondenco (to bo prinesla druga knjiga zbranega dela) ter vse to osvetli z opombami o nastanku in variantah posameznih pesmi, kakor tudi z biografijo.

Prva knjiga Kajuhovega zbranega dela obsega torej Kajuhove pesmi, ki jih je urednik razdelil na dva dela. V prvem delu so objavljene tiste pesmi, ki so nastale že pred vojno, v drugem pa pesmi, ki so nastale med vojno. V dodatku je urednik objavil tiste pesmi, ki niso bile uvrščene v enega izmed obeh delov, ker doslej sploh še niso bile objavljene. Sem sodijo zlasti nekateri Kajuhovi pesniški poskusi. K posameznim pesmim je urednik napisal opombe, ki so razmeroma obširne in ki kažejo predvsem, kdaj in kako so posamezne pesmi nastale, navedeni pa so tudi podatki o objavah. V teh opombah so objavljeni tudi nekateri podatki o Kajuhovih prijateljih, političnih sodelavcih in soborcih. Pred opombami k pesmim pa je urednik uvrstil podatke o vseh dosedanjih izdajah Kajuhovega dela. Knjigo pa uvaja seveda obširna uvodna študija o Kajuhovem življenju in njegovem revolucionarnem in umetniškem delu. Ta uvodna študija, ki obsega skoraj sto petdeset strani, je izredno podobna in kar se da natančno obravnava tako življenjske kot druge podatke o Kajuhu, ki so pomembni za spoznavanje umetniške in revolucionarne osebnosti. Morda ta uvodna biografija celo presega obseg običajne uvodne študije, zlasti še, ker njen značaj daleč presega obseg običajnega uvoda in ker prikazuje tudi Kajuhovo revolucionarno dejavnost od takrat, ko se je Kajuh kot dijak začel udejstvovati v SKOJ, pa do takrat, ko je kot partizan padel v bližini svojega doma.

Prva knjiga Kajuhovega zbranega dela je primerno opremljena, čeprav bi bila lahko izdaja, ki jo je opremil Miligoj Dominko, še lepša. Je pa to vsekakor dobra in lepa izdaja, ki smo jo doslej že močno pogrešali. Upamo, da bo v kratkem izšla tudi druga knjiga, tako da bo celotna, kritična izdaja vsega Kajuhovega dela, z biografijo in korespondenco, zaključena.

GRŠKI PESNIK TEOKRIT JE NA NEKI GOSTIJI OPAZOVAL ČLOVEKA, KI JE VES ČAS MOLČAL. PROTI KONCU PRIREDITVE, KO JE BILO ŽE VSE IZ TIRA, SE MU PRIBLIŽA IN REČE:

«DRAGI PRIJATELJ, ČE MOLČIŠ ZATO, KER SI NEUMEN, RAVNAŠ PAMETNO. ČE PA SI PAMETEN IN ZATO MISLIŠ, RAVNAŠ ŠE BOLJ PAMETNO.»

Knjige, o katerih poročamo, ima vedno na razpolago

Tržaška knjigarna

Ulica sv. Frančiška 20

Danes nastop v Gorici

Gledališče iz Nove Gorice nastopi danes popoldne ob 16. uri v Prosvetni dvorani (Verdijev korzo 13) z ljudskima igrama Linhart: «Županova Micka» in Garrick-Smole «Varh». (Na sliki prizor iz «Županove Micke»)

ČE BI HOTELA, BI UNIČILA SLEHERNI KAZINO

Gospa Earle je še vedno strah vseh svetovnih igralnic

Formulo je dobila stara gospa od svojega moža za poročno darilo - Obljubiti pa je morala, da ne bo noben njen dobitek presegel tisoč funtov - Mož, ki je izračunal ta sistem, ni nikoli imel igralnih kart v rokah - Gospa Earle noče prodati svoje skrivnosti

O igralnicah se ve, da so zelo priljubljene in — donosne. Za lastnike, seveda! Kajti le malokomu se posreči, da bi tam priigral toliko, da bi bilo omembe vredno. Igralec sicer res nekaj časa dobiva, zlasti v začetku. A le toliko, da dobi veselje, da ga zajame igralska strast, potem pa, ko stavi vedno več in več, v največ primerih izgubi ves prigrani denar in še kaj svojega po vrhu.

Odkar obstajajo po svetu igralnice, zahajajo tja iz vseh dežel ljudje, ki si žele nagle obogatitve. A mnogi redni obiskovalci so zatrjevali, da so odkrili poseben sistem, po katerem morejo zanesljivo dobiti. Kljub temu pa se je le redkim posrečilo svoj sistem uresničiti in z njim prigrati tolikšne vsote denarja, da bi mogli potem brezskrbno živeti do konca svojih dni.

Nekoliko drugačen primer je Angležinja gospa Edith Earle. Njena zgodba je vsekakor zelo zanimiva, če ne celo edinstvena.

Gospo Edith Earle, ki je dane stara že 87 let, poznajo največje igralnice po vsem svetu že dobrih šestdeset let. Posebno pa pri igralnih mizah, kjer igrajo «Trente et quarante» (trideset in štirideset). Večer, ko se je gospa Earle pojavila v dvorani igralnice, je bil zanesljivo večer izdatne izgube za — igralnico, seveda. Kajti eno uro ali morda celo dve, je Mrs. Earle dobila vsako igro. In šele potem, ko je jela po tem času izgubljati, je brž vstala izza mize, vtaknila svoj dobitek v torbico ter odšla najprej h glavni blagajni, da so ji tam zamenjali žetone za bankovce, nato pa v svoj hotel.

Dolga leta so Mrs. Earle imenovali «strah riviere». Saj ni pravzaprav nič čudnega! Redno je prihajala sleherno pomlad dolgih šestdeset let na riviero. Lastniki igralnic so to damo prav tako poznali, kot če bi bila «stalno izgubljajoči klient», le da jim ni bila, seveda, tako pri srcu, saj so dobro vedeli, da redno dobiva. In taki igralci niso nič kaj priljubljeni klienti.

Sedaj živi gospa Edith Earle v Londonu, kjer je bila tudi rojena. Poročila se je, ko ji je bilo 25 let z nekim znamenitim francoskim matematikom. Mladi mož sicer ni bil premožen, vendar pa je sklenil svoji ženi dati prav svojevrstno poročno darilo. Izročil ji je namreč matematično formulo, s katero bo mogla v sleherni igralnici, kjer se igra «Trente et quarante», nezmotljivo dobiti. Pri tem pa je mladi matematik opomnil svojo ženo, da se mora zadovoljevati le s skromnimi dobitki. Takole okoli tristo do štiristo funtov. Edith je celo morala s častno besedo svojemu možu obljubiti, da ne bo noben nje dobitek pri igralni mizi večji od tisoč funtov.

Ir res, v šestdesetih letih ni niti enkrat samkrat prelomila svoje obljube. Vsako pomlad je potovala na riviero, se ustalila v kakem udobnem hotelu in jela zahajati v razne igralnice. Vsak tak njen obisk je stal igralnico od tristo do tisoč funtov, kar ni bila zanje navsezadnje preveč občutna izguba. Nikoli pa ni Mrs. Earle niti za funt prekoračila dobitka, ki ji ga je nje mož določil. V primeru, da je priigrala pri svoji zadnji igri več kot tisoč funtov, je še dalje igrala in izgubila, da je znašal nje dobitek manj od tisoč funtov.

Zanimivo je tudi to, da ni gospe Earle pri teh njenih «igralskih izletih» nikoli spremljal nje mož. Končno je bila le njegova zasluga, da je ona tako zanesljivo dobivala. Nje mož se je ukvarjal z igro «Trente et quarante» zgolj teoretično. Svoj sistem je izračunal, ne da bi kdaj koli imel kako igralno karto v rokah. Niti slišati ni maral o kaki igri. Ko je izročil svoji ženi tisto srečonosno formulo, je želel s tem le njej zagotoviti denar, ki ji ga sam ni mogel dati.

Kako prav je imel, se je pokazalo potem, ko je pred 25 leti umrl. Kot profesor matematike ni seveda imel prav velikih dohodkov in si torej ni mogel oskrbeti takega premoženja, ki bi njegovi vdovi omogočil na stara leta spodobno življenje. Kje še, da bi si mogla privoščiti letovanje na rivieri. O tem bi mogla samo sanjati.

Tako pa dene gospa Earle, brž ko se vrne z riviere, najprej na stran znesek, ki ga bo naslednjo pomlad rabila za ponovno potovanje tja, a ves drug denar ima za preživljanje.

V prejšnjih letih je gospa Edith včasih rekla, da bo verjetno napisala svoje spomine, v katerih da ne bo opisovala samo svojih doživljajev za igralno mizo, marveč da bo v njih tudi odkrila skrivnost svojega dobivanja pri «Trente et quarante». Vendar pa takle sistem ni tako zelo preprosta zadeva, kot bi morda kdo mislil. Kdor bi ga namreč hotel s pridom uporabiti, bi moral imeti že kar precejšnje matematično znanje, predvsem pa bi moral imeti dar nenavadne koncentracije pri igri, če bi želel doseči kak uspeh.

Prav možnost, da bi kdo, ki vseh omenjenih sposobnosti ne bi imel, sedel k igralni mizi in bi v slepem zaupanju v nezmotljivost sistema, izgubljal vse do zadnjega, je gospo Earle odvrnilo od njene prvotne misli, da bi objavila svojo formulo.

Odklonila je tudi številne ponudbe lastnikov igralnic, ki so hoteli odkupiti formulo njenega moža. Razumljivo, da bi bili oni s tako kupčijo na boljšem, saj bi se tako odkrižali te nevarne klientke enkrat za vselej.

Niti se ni hotela nič meniti s tistimi, ki so ji od časa do časa ponujali za njeno skrivnostno formulo izdatno letno rento. Morda se ji je zdelo, da bi s tem zlorabila zaupanje svojega pokojnega moža, ali pa se je zavedala, da bi novi lastniki njene skrivnosti izrabili sistem do skrajnosti, ker jih ne bi vezala obljuba o omejenem dobitku kot je njo. Morda pa ni hotela odstopiti komu drugemu svoje formule, ker bi bila potem ob užitek, ki ga je imela vselej, ko je sedela ob igralni mizi.

Vsekakor je primer gospe Edith Earle zanimiv. In če bo koga zanesla pot to spomlad na riviero, ni tako nemogoče, da bo imel možnost to staro damo tudi sam videti.

S. A.

Dve Laponki v svojih nošah na postaji v Kiruni

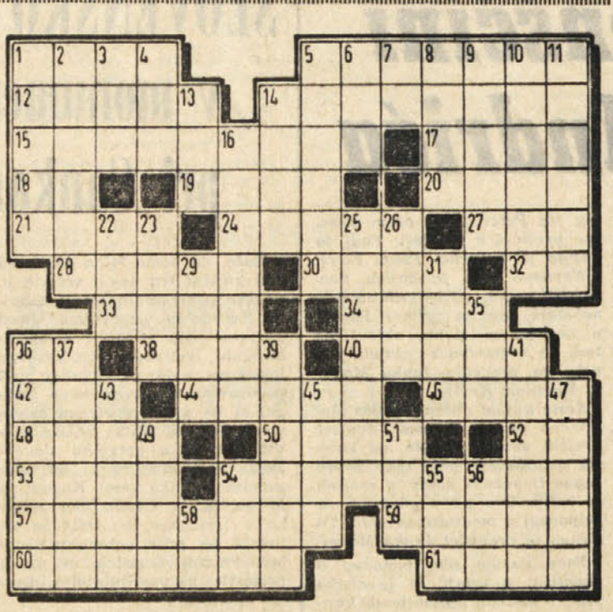

VODORAVNO: 1. uradna kratica esevernoatlantskega pakta, 5. tovarna, 12. glavno mesto Grčije, 14. pisec oporoke, 15. italijanski otok v Tirenskem morju, 17. židovsko žensko ime, 18. španski spolnik, 19. zimsko prevozno sredstvo, 20. pritisk, 21. odličen angleški filmski režiser (Carol, «Tretji človek»), 24. besedilo, berilo, 27. krilo rimske legije, 28. tropska smola, 30. slog, 32. začetnici izumitelja dinamita, 33. gora s številnimi samostani na polotoku Halkiduki, 34. eno od podalpskih jezer v severni Italiji, 36. kratica na koncu pisem, 38. ena najstarejših italijanskih plemiških rodbin, 40 vase zaprt družbeni razred, 42. eden od danskih otokov, 44 ženska, ki s svojim življenjem jamči za kaj, 46. bicikel, 48. pripadnik angleške konservativne stranke, 50. gnojno orodje, 52. kemični znak za talij, 53. nadležna žuželka, 54. velika tovarna v Ljubljani, 57. desni pritok Save v Srbiji, 58. skrivnost, 60. ohromelost črevesa, 61. z vodo napolnjeno žrelo ugaslega ognjenika.

NAVPIČNO: 1. predsednik ZAR, 2. angleški laburistični politik, ministrski predsednik v letih 1945-51 (Clement), 3. katran, 4. eden najboljših japonskih telovadcev, 5. moško ime (Srečko), 6. vrhunski športniki, 7 avtomobilska oznaka Bitolja, 8. večanje, dvig, 9. prvi prevod Biblije v latinščino, 10. cvetlici podobna morska žival, 11. gorovje v Burmi, 13. reka v severni Nemčiji, ki teče skozi mesto Emden, 14. ime slovenskega pisatelja Seliškarja, 16. bivši kubanski diktator, 22. ime mladinske pisateljice Peroci, 23. otročiček, 25. del električne napeljave, 26. pritok Donave pri Slankamnu, 29. prometni objekt, 31. bližč, sijaj, 35. moško ime, 36. zadnje, slabo vino, žganje ipd., 37. močna ovijalka, 39. glavna ženska vloga v Bellinijevih «Puritancih», 41. del Hamburga, 43. staro ime za plug, 45. Splet ženskih las, 47. delavec v oljarni, 49. v nordijski mitologiji čuvarica jabolka, ki daje bogovom večno mladost, 51. Estonec, 54. del imena kitajskega premiera, 55. tovarna avtomobilov v Mariboru, 56. železov oksid, 58. kemični znak za bizmut

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. trajekt, 8. praksa, 14. Rusalka, 15. Lasker, 16. astra, 17. B(rigitte) B(ardot), 19. špala, 20. Himo, 21. klop, 23. elan, 24. osa, 25. planinka, 27 Mt, 28. maj, 29. let, 30. Sb, 32. Nasution, 35. Kir, 36. Amor, 38. čast, 39. mate, 40. Borko, 42. TT, 43. balon, 44. akcent, 45. realist, 48. Kairec, 49. antanta.

Nekaj zanimivih paberkov iz življenja Laponcev v treh državah Skandinavije

Glavni vir življenja — gozdovi z lesno industrijo in ribištvo

Pred 120 leti ni severna Skandinavija predstavljala nobenega političnega in gospodarskega interesa za Evropo in za ves svet. Kdor je takrat živel v tistih krajih, je lahko samo računal na usmiljenje. V tistih časih so pekli kruh iz suhe ribje moke in iz zmlete zelene borove skorje. V Degerforsu si lahko dobil prenočišče samo pri naseljencih, ki niso po celo leto jedli drugega kot kruh iz skorje in mleko. V gostilni v Lycksele so spali brez rjuh, pokriti s kozjo ali ovčjo kožo in seveda polno mrčesa. Takšne so bile novice, ki so jih v začetku preteklega stoletja sporočali potnikom, ki so v tistem času hoteli potovati v severno Skandinavijo, češ da je to potovanje zelo pogumna odprava. Edina prijetna stvar, na katero so lanko računali, je bila velika in prisrčna gostoljubnost pri duhovnikih, kajti v teh krajih, pri Laponcih, so bili protestantski pastorji še kot pravi misijonarji, ki so se morali boriti s temi ljudmi, ki so še verjeli v čarovništvo.

Bogastva te dežele niso bila znana ali pa so bila neizkoriščena, kajti prevelike so bile razdalje. Veliki rudniki niso bili še popolnoma odkriti in rude so takrat morali prevažati na sankah, ki so jih vlekli severni jeleni. Ena od teh živali je lahko vlekla od 100 do 150 kg materiala, in to samo na kratkih vožnjah.

Lesna surovina ni bila še poznana. Tudi neštetih slapov, ki so bili največja naravna lepota teh krajev, niso bili še tako visoko cenili kot bogate energetske vire.

Vso severno Skandinavijo, od Murmanska do Koleja so imenovali «Laponsko» in v tej deželi niso bile meje nobene važnosti. V gospodarstvu velikih držav je štela zelo malo ali nič.

Kože, krzno, les, rastlinski katran ,pepelik in premog so bila edina bogastva, ki je lahko ta dežela ponujala.

Na obali norveške Laponije v bližini otokov pa so se že ukvarjali z ribolovom.

Dandanes žive v tem delu severne Skandinavije ljudje drugače. Laponci iz Švedske, Norveške in Finske so dosegli visoko življenjsko raven in sicer kot v drugih krajih teh držav.

Ozemlje meri okoli 600.000 kvadratnih kilometrov in gostost prebivalcev ni nič večja kot v puščavah Saudske Arabije. Večina severnih Skandinavcev živi ob obali in statistike zagotavljajo, da v notranjosti dežele živi povprečno na vsakem kvadratnem kilometru po en prebivalec in pol.

Vsa severna Skandinavija je velika kot Avstrija, Švica in Nemčija skupaj. Samo da v teh treh državah v srcu Evrope živi okoli 80 milijonov ljudi, medtem ko je Laponcev v vseh teh treh državah samo okoli 130.000.

Od 592.120 kv. km, ki meri severna Skandinavija, pripada 243 tisoč 117 kv. km Švedski, 201.790 kv. km Finski in 147.313 kv. km Norveški.

V tej deželi, če jo lahko tako imenujemo, je 100.000 kv. km samo močvirja, ki se ne more izkoriščati ne za industrijo ne za poljedelstvo. 269.000 kv. km sestavljajo produktivni gozdovi, medtem ko je samo 150.000 kv. km obdelovalnih površin in 3000 kv. km pašnikov.

Kmet v teh krajih se poleg kmetiji posveti živinoreji in ima seveda še precej dela v gozdovih, kajti tu je brez dvoma dober vir zaslužka. V severni Skandinaviji na splošno pri enem kvadratnem kilometru zemljišča, osem hektarov pravega gozda in tri hektare nerodovitne zemlje. To se pravi, da so v večini kmetje gospodarji gozdov. Severna Švedska je za 60 odst. pokrita z gozdovi. Visok je v teh krajih pridelek lesa; samo po reki Angerman splavijo ali prepeljejo letno 19 milijonov debel, medtem ko ga po reki Indal in Ljunge skupaj 22 milijonov debel na leto. Hlode pošiljajo v velika industrijska podjetja, ki so ob sotočju rek.

Na Finskem in na Norveškem v bližini Trondheima so pogoji skoraj enaki kot na Švedskem, samo da imamo v severni Norveški namesto kmeta-gozdarja kmeta-ribiča. Ob obali Lofota do Finmarka so vode zelo bogate najrazličnejših rib. Tako ljudje v teh severnih krajih delajo poleti na kmetiji, pozimi pa v raznih industrijskih podjetjih za izdelavo lesa odnosno v raznih tovarnah za konserviranje rib.

MARIO MAGAJNA

Čolni na bregu jezera Tornetrask

ARGONAVTI

HOROSKOP

Veljaven od 3. do 9. aprila

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Razni vplivi zvezd so ugodni za čustvene odnose. Doživeli boste zelo razgibane dneve. Mikal vas bo tudi neki flirt. Potrebni pa ste preizkušenega prijateljstva, ki vam bo zagotovilo duševni mir in gmotno varnost.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Bodite pogumni in načnite srčne zadeve z vedrino. Nakazuje se izhod iz nekega zapletenega družinskega vprašanja. Bodite velikodušni in spravljivi nasproti staršem ali starim sorodnikom. Skušajte uresničiti neki načrt.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Čustveno življenje bo zelo razgibano in polno presenečenj. Od vas bo odvisno, ali bo iz te moke kaj kruha. Pojdite v družbo prijateljev in pripravite jim kakšno zabavo. Rešili boste neko vprašanje, ki vas že dolgo tare.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) V ljubezni ne boste posebno srečni. Morali se boste boriti sami s seboj. Zaradi nekih okoliščin boste nezadovoljni. Imeli boste tudi težave pri navezavi prisrčnih stikov. Skušajte premagati svetobolje in malodušje.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Boste zelo očarljivi in si boste pridobili obilo simpatij in dokazov ljubezni. Sicer pa boste sploh obvladali svoja čustva. Zanesite se na prijatelje, toda ne zaupajte novim znancem. Spopolnili boste svoje znanje

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V torek in sredo boste doživeli nekaj zelo prijetnega. Čakalo vas bo namreč neko presenečenje. Druge dni vas bodo mučili dvomi in se boste čutili same ter zapuščene. S prijatelji se bodo odnosi nekoliko izboljšali.

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Osebe, ki vas imajo rade, so dobro razpoložene nasproti vam. Zato vam ne bo težko vzpostaviti prisrčne odnose in pripraviti kakšne skupne načrte. Teden bo živahen tudi zaradi raznih obiskov.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ne bodite preveč v skrbeh, če pride do kakšnih manjših sporov zaradi nesporazumov ali ljubosumnosti. Če boste nekoliko potrpeli, se bo vse samo od sebe poravnalo. Prav bo, da boste malce mislili na družabno življenje.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Srčno življenje bo še vedno velike važnosti. Ljubljena oseba vam bo dala mnogo zadoščenja Potovali boste in navezali nove prijateljske stike. Važno vlogo bodo imeli v odnosu z vami prijatelji.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Čeprav boste nekam uporni in slabe volje, bo čustveni položaj vseeno zanimiv in obetajoč. V kratkem boste uresničili svoj ljubezenski sen. Prejeli boste dobre novice od prijateljev ali znancev, ki so daleč.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Boste zelo podjetni v ljubezenskih zadevah, polni veselja do življenja in dobro razpoloženi nasproti osebam, ki si žele pridobiti vašo simpatijo. V družbi ne smete preveč govoriti o svojih načrtih in o svojem navdušenju.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Če nastajajo v ljubezni kakšni spori, ne prtite krivde drugim. Ste preveč problematični in nezadovoljni ter bi se morali boriti proti mehanholiji in nostalgiji. V družinskih odnosih morate biti bolj prisrčni in bolj velikodušni.

iz naših krajev

NA POBUDO SKGZ KORISTNI IN ZANIMIVI POGOVORI O KRASU

Zaščititi je treba ne samo naravne značilnosti ampak tudi tradicije in značaj Kraševcev

Na Krasu ni pogojev za razvoj industrije - Nekaj ugotovitev in predlogov

Kakor smo že na kratko poročali, je bil v petek zvečer v Gregorčičevi dvorani pogovor o Krasu, ki ga je vodil dr. Stanko Oblak. Pobudo za take razgovore, ki se bodo še nadaljevali, je dala Slovenska kulturno-gospodarska zveza spričo vprašanj, ki se tičejo Krasa, ohranitve njegovih značilnosti, tradicij in prebivalstva. Vprašanje Krasa je sedaj ponovno na dnevnem redu in se o njem mnogo razpravlja spričo predloga, ki sta ga predložila prof. Mezzena in prof. Poldini glede določitve tako imenovanih rezervatov.

Pred začetkom petkovega pogovora je najprej predsednik SKGZ Boris Race povedal, zakaj je SKGZ dala to pobudo. Nam, ki tu živimo, je bil Kras prva predstava narave in smo malo govorili o njem, ker se nam je pač samo po sebi zdelo, da Kras ne more dobiti druge oblike kot jo ima.

Dr. Oblak je najprej poudaril, da sedanje izredno zanimanje za Kras izhaja iz prej omenjenega predloga prof. Mezzene in prof. Poldinija glede ustanovitve rezervatov. Ustanovitev rezervatov in sam razvoj ter razmere na Krasu pa terjajo razpravo o vseh problemih Krasa in kraškega človeka. Dr. Oblak je tudi pripomnil, da pobuda prof. Mezzene in prof. Poldinija spada v širši mednarodni okvir zaščite naravnih lepot in značilnosti raznih krajev. Italija ima sorazmerno najmanjšo površino naravnih parkov in rezervatov, bilo pa je predloženih že nad 300 zakonskih osnutkov. Ustanovitev rezervatov zahteva velika denarna sredstva in zaradi tega se pač uresničuje zelo počasno.

Dr. Oblak je nato podrobno navedel in opisal posamezna področja, ki jih predlagata omenjena profesorja, in je navedel nekaj svojih pripomb. Med drugim je pripomnil, da se mu zdi čudno, ker je v drugem rezervatu na Drašci, vključen tudi padriški gozd, saj kraški bor ni domačin s Krasa in so botaniki proti njemu, ker uniči vse rastlinstvo. Kras je področje hrasta, bor pa se je že udomačil in je celo prišel v literaturo. Glede obalnega področja od Grljana do Sesljana je pripomnil, da bi bila ustanovitev tega rezervata skoraj nemogoča, ker je na tem področju že toliko vil in drugih naprav, ki so spremenile naravno lice tega kraja, najlaže in najhitreje pa bi se lahko zaščitila Glinščica. Ko je opisal vsa področja je dr. Oblak še pripomnil, da bi bilo treba proučiti tudi področje pod Matajurjem. Prav tako pa bi bilo zelo koristno in potrebno, da bi zlasti naši študentje, ki se zanimajo za botaniko, preverili slovenske izraze za kraško floro, ki so objavljeni v knjigi prof. Mezzene «La flora carsica», in sicer, če taka imena uporabljajo tudi domačini. Na splošno pa bi se morala zlasti slovenska mladina bolj poglobiti v botaniko in spoznavanje narave ter značilnosti našega Krasa, saj nista zanimivi samo kraško rastlinstvo in živalstvo, pač pa tudi kraško podzemlje. Pri tem je dr. Oblak omenil dve različni tezi italijanskih in slovenskih strokovnjakov glede kraškega vodovja in poudaril, da so zadnje ugotovitve dokazale pravilnost teze slovenskih strokovnjakov o pritoku voda v Timavo in v Glinščico. Ko je govoril o vodovju je dr. Oblak poudaril, da bi bilo zelo koristno, če bi prišlo med Italijo in Jugoslavijo do dogovora glede zgraditve umetnega jezera pri Škocjanu in skupne uporabe vode za Trst in za Koper. Pripomnil je tudi, da je treba odpraviti velika smetišča na Krasu, zlasti tisto pri Trebčah, ker skozi te smeti pronica voda, ki jo pijemo v našem mestu.

Dr. Oblak je nato pripomnil, da je vse pohvale vredna težnja, naj bi se ohranili ne samo kraško rastlinstvo in živalstvo ter njegove značilnosti, ampak tudi kraški človek s svojimi tradicijami in značajem. Kaže torej, da se bo prenehalo umetno naseljevanje, ki je ponekod že spremenilo ne samo zunanje lice raznih krajev, ampak tudi sestavo in značilnost prebivalstva.

Glede ohranitve značilnosti Krasa je dr. Oblak pripomnil, so važnega pomena tudi zunanji znaki: napisi, oprema javnih lokalov, ohranitev značilnih zgradb, tradicionalnih prireditev itd. Zelo koristno in tudi donosno bi bilo n.pr. izdelovanje spominkov, razglednic itd. Izletnik in tuji turist bosta zelo zadovoljna, če bosta na Krasu našla domače, pristno okolje in krajevne značilnosti. Zaradi tega bi se morali otresti vse navlake, ki se iz mesta širi ter kvari pristnost in tudi zunanje lice našega Krasa.

Najbolj pa bi Krasu škodovala ustanovitev industrije, o čemer je govora zlasti zadnje mesece, ko je Ustanova za industrijsko pristanišče izjavila, da misli razširiti svoje področje tudi na Kras. Za razvoj industrije naj se temeljito izkoristi že določeno področje pri Domju in pri Orehu, na Krasu pa ni in ne more biti mesta za industrijo, saj niso tam niti vsi pogoji. Ko govorimo o industriji, seveda ne mislimo na obrtniške obrate, skladišča za železniški promet itd. Trst ne sme dobiti okrog vratu črnega sovražnika. Na srečo imamo regulacijski načrt, ki določa široko zeleno področje.

Dr. Oblak je zaključil svoja izvajanja s poudarkom, da se moramo za vprašanja Krasa zanimati vsi in prispevati svoj delež, da se bodo ohranile njegove značilnosti in da bo kraški človek napredoval v duhu svojih tradicij in svoje bitnosti. To misel je poudaril tudi predsednik SKGZ Boris Race, ki je dejal, da je treba proučiti vse možnosti, kaj storiti, kako spodbujati kraškega človeka, da ne bo popolnoma zapustil zemlje, da se ne bo odtujil, pomeščanil in spremenil svoje miselnosti

Sledila je diskusija. Prva pripomba je bila glede ustanavljanja industrije na Krasu. Lesna industrija ima n.pr. težave zaradi previsokih skladiščnih tarif in so se nekatera podjetja že preselila Mednarodni železniški promet se naglo razvija in se je pojavil predlog, naj bi uredili veliko lesno skladišče v bližini proseške železniške postaje. V načrtu je tudi enotna jugoslovansko-italijanska železniška carinarnica na Opčinah. V nekaj letih bo dograjena avto cesta in se bo znatno povečal mednarodni cestni promet, ki bo sprožil razne dejavnosti. Drugi so poudarili, da je treba ohraniti materialno kulturo našega Krasa (etnografijo, folkloro itd.) ter urediti kraški etnografski muzej, vsaka občina pa naj bi poskrbela za zaščito vsaj kakšne značilne kraške stavbe. Drugi so pripomnili, da ni dejanske možnosti za ustanavljanje večje industrije na Krasu in da se bo industrija razen na dosedanjem področju industrijskega pristanišča, verjetno razvijala bolj pri Tržiču. Na Krasu bi morali bolj skrbeti za intenzivno in specializirano kmetijstvo ter za razvoj turizma, za kar so dobre perspektive.

Ob koncu so v diskusiji še poudarili, da ne more biti govora o nekakšni zaščiti Krasa in njegovih značilnosti, če pristojni organi in oblasti ne bodo čimprej poskrbeli, da se prepreči velika škoda, ki jo povzročajo na Krasu brezvestni izletniki.

A. B.

MOTIV IZ KRAŠKE VASI

ŽALOSTNO PISMO IZ IDRIJE

Istega dne tri človeške žrtve v enem samem podjetju

Primorski dnevnik je že pisal o stranotni prometni nesreči pri Veroni, ni pa vsem znano, da je na dan katastrofe na «Serenissimi» preminil še en idrijski voznik, Franc Žakelj iz Godoviča.

Ljudje v Idriji in po vsej dolini niso mogli verjeti novici, ki se je širila pretekli četrtek zvečer in v petek zjutraj. Žalostni novici namreč, da sta dve nesreči na isti dan v idrijskem obratu podjetja «Avtoprevoz Tolmin-Idrija» zahtevali kar tri smrtne žrtve: Jožeta Brusa, Julijana Hvalo in Franca Žaklja. Krsti žrtev pri nesreči v Italiji so pripeljali v Idrijo v soboto popoldne. Precej ljudi iz Idrije in Tolmina je na meji pri Rdeči hiši pričakalo mrliški voz, ki je prišel iz Verone in nadaljeval pot v Idrijo, ki je bila že vsa v žalosti. Dolga kolona avtomobilov, v katerih so bili stanovski tovariši obeh pokojnikov, je svoja mrtva tovariša pričakala na Želinu. Presunljiv je bil prihod v Idrijo, kjer je izguba prizadela ne le njihove družine, ampak vse prebivalstvo, saj takšne nesreče ljudje ne pomnijo.

Znano je, da je «Avtoprevoz Tolmin-Idrija» eno največjih in najsolidnejših prevozniških podjetij v Jugoslaviji. Idrijska skupina je precej močna in že dolga leta ni utrpela kake smrtne žrtve. Številni šoferji so se ob nedeljah vračali v mirno mesto sredi gora. Zadnjo soboto se trije niso več vrnili.... V nedeljo so v Idriji pokopali 44-letnega Pepija Brusa in 30-letnega Juleta Hvalo. Pepi je bil sin rudarja; v italijanski mornarici se je trikrat rešil s potopljenih ladij, pri Veroni ni mogel ubežati ognjenim zubljem. Zapušča ženo in tri otroke... Jule je bil sin padlega partizana s Peči na Tolminskem. Udomačil se je v Idriji, kjer zdaj za zmeraj počiva. Zapustil je ženo in petletnega sinčka... Franc Žakelj iz Godoviča je bil dober mladenič. Toliko žalosti na en sam dan je presunilo ljudi od izvira do izliva Idrijce.

Medtem ko smo že v soboto videli po Idriji vse šoferje v črnih kravatah — bili so molčeči in pretreseni — pa je nedeljski pogreb pokazal, kako priljubljena sta bila pokojnika in kako je žalost prizadela celotno prebivalstvo. Okrog pet tisoč ljudi ju je spremilo na zadnji poti. Iz Tolmina, kjer je sedež podjetja, so prišli ljudje z avtobusi; prišli so Hvalovi sorodniki in vaščani s Peči; predvsem je bilo veliko šoferjev: ti so prišli iz vsega Primorja, Ljubljane in drugih krajev. Predstavniki šoferjev in avtomehanikov so prinesli svoje prapore in z njimi počastili spomin umrlih tovarišev. Bilo je na desetine vencev in mnogo cvetja. Med žalostinke tolminskega pevskega zbora, žalne skladbe domače godbe in poslovilne govore (odvetnika Hrasta iz Tolmina v imenu združenega podjetja, predstavnika idrijskega stanovskega društva Grudna in predstavnika slovenskih šoferjev in avtomehanikov Cereja) so se mešali vzdihi žena in otrok... Enako veličasten pogreb, čeprav v nekoliko manjšem obsegu, je bil v ponedeljek v Godoviču, kjer so pokopali mladega Franca Žaklja.

Idrija dolgo ne bo pozabila te strašne nesreče svojih prevoznikov. Podjetje je obljubilo podporo in varstvo osirotelim otrokom, v srcih mnogih, posebno še šoferjev, pa bo vedno živel spomin na Pepeta, Juleta in Franca.

T. P.

Iz Beneške Slovenije

Javna dela

Kljub neuravnovešenim občinskim proračunom v malih občinah Beneške Slovenije tečejo najnujnejša javna dela naprej, ker morajo imeti ljudje pitno vodo, urejene potoke, prevozne ceste in urejena pokopališča za pokopavanje svojih dragih. V prejšnjih letih so si občine pomagale s posojili, zdaj se obračajo za prispevke na deželo. Rezija bo tako gradila velik vodovod, ki bo dajal vodo kar trem vasem: Beli, Lipovcu in Krizcem. Načrt je izdelal ing. Orlandi. Občinski svetovalci so ga pregledali in odobrili, občinska uprava pa se je obrnila za prispevek na deželo, saj ne bi zmogla Rezija sama nositi bremena 59 milijonov lir, kolikor bo stal novi vodovod, ki bo črpal vodo iz potoka Barman.

S tem so občinski svetovalci rešili najpomembnejše vprašanje, ki je že dolgo razburjalo duhove. Imajo pa še polno drugih vprašanj, katera, kot na pr. dokončanje del na osnovni šoli v Stolbici, se vlečejo že dolga leta. Najeti so morali posojilo treh milijonov lir in upajo, da bodo vsaj zdaj v ugodnem letnem času končali dela.

Občinski proračun znaša 166 milijonov lir in so ga prav zato uravnovesili, ker so si pomagali s posojili. Posebno posojilo so dobili od ministrstva za notranje zadeve, ker je državni podtajnik socialni demokrat Ceccherini, ki je dobil tudi v Reziji okoli 300 socialdemokratskih glasov. S tem posojilom notranjega ministrstva so za silo s samo 800 tisoč lirami zakrpali najnujnejše luknje občinskih ambulant, mrtvašnice na pokopališču v Osejanih ter popravili vodne pipe in cevi na šolah v Liščacu, na Njivicah in v Koritih. Če bodo vse to s tem posojilom uredili, potem res ni mogoče govoriti o razsipavanju občinskega denarja. Vasi v Reziji so raztresene in ima vsaka svoje probleme, zato so morali občinski možje reševati še druge stvari. Predložili so jim račune in iz teh je izhajalo, da so porabili za asfaltiranje cest milijon 157 tisoč lir več kot so predvidevali. Tudi pri delih za razširitev šole v Osejanih so se ušteli za 185 tisoč lir. Za oba ta dva večja stroška so morali najti postavko v tesnem občinskem proračunu in odobriti izdatek. Kanalizacija na Beli bo stala precej lir in je že taka vsota, da so se morali zanjo in za delovišče, ki bo popravilo in uredilo ceste med hišami v Stolbici zadolžiti z milijon 116.000 lirami; posojilo pa jim bo omogočilo tudi zgraditi še poljske poti v Hostah. Centralne kurjave v šolah na Ravenci in v Osejanah bodo stale nič manj kot 23.300.000 lir (tudi to s posojilom). Ko so odhajali iz sejne občinske dvorane so se občinski svetniki šalili med seboj, da je ta način pač lahko s posojili dosegati ravnovesje v proračunu in da bi radi imeli tudi oni sami toliko kredita za svojo družino.

Pa še nekaj so med seboj govorili v gostilni, da namreč smatrajo njihovi laški duhovniki po rezijanskih cerkvah, da ni rezijansko narečje dovolj dostojno, da bi v njihovem materinem jeziku obhajali sveto mašo in druge liturgične obrede, kakor določa zadnji koncil. Posebno so bili ostri v kritiki nasproti donu Fucariju, ki je posebno pokazal tak prezir do njihovega jezika. «Kako je mogoče to, ko pa še živi v Furlaniji župnik Josip Cramaro, ki nam je leta 1927 sestavil naš rezijanski katekizem. *«To kristjanske učilo po rozoanskeh»* in ki ga je celo potrdil rajnki nadškof Nogara. Ali smo zdaj po 40 letih manj kristjani in to ravno v pokoncilni dobi?»

Nezadovoljstvo zaradi davkov

V Trbižu je občinska uprava naletela na veliko nezadovoljstvo, ker je nekoliko zvišala družinski davek zaradi tega, ker je pred leti izpadla trošarina na vino. Nekateri so očitali občinski upravi, da ni znala ohraniti nizko stopnjo družinskega davka kot je bil običaj pod dolgoletnim županom Lindaverjem. Sklicevali so se na poslabšanje obmejnega prometa. Toda izkazalo se je, da je bil obmejni promet po trbiških trgovinah slaboten le v mrtvi sezoni, ne pa poleti, ko so mesec za mesecem, leto za leto preplavljali mesto avstrijski obiskovalci. Tudi po tisoč avtomobilov dnevno se je ustavilo v Trbižu in so potniki kupovali po trbiških trgovinah. Sosedna na pol kmečka občina Naborjet s svojimi 1400 prebivalci je imela na družino višji družinski davek kot pa trbiški meščani. Nad 200 davkoplačevalcev so v Trbižu oprostili plačevanja družinskega davka, a preostali bi morali plačevati povprečno le po 3.000 lir družinskega davka, da bi se zbralo potrebnih 20 milijonov lir.

Hudo je pretresla prebivalce vest o strašni nesreči v Žabnici, ko je avstrijski tovornjak upropastil Eratovo družino. Trbiž je na robu dveh prometnih sistemov in je dobro poučen, s kako prizadevnostjo se borijo avstrijske prometne oblasti, da bi veliko tveganje težkega tovornega prometa spravile v prave meje z raznimi omejitvami. Kanalsko dolina posebno hudo občuti tudi senčne strani tovorniškega veletoka.

Obnova vinogradov v Brdih

V Brdih pospešeno nadaljujejo z obnovo novih sadovnjakov in vinogradov v proizvodnem sodelovanju med kmetijsko zadrugo v Dubrovem in zasebnimi proizvajalci. Razen tega pa zadruga obnavlja v Vipolžah nasad breskev na površini okrog 16 hektarov. V Kojskem pa urejajo okrog 4 hektare novega vinograda. Zadruga ima že 110 hektarov obnovljenih vinogradov, ki že dajejo sortno vinsko grozdje. Tudi zasebni kmetje obnavljajo okrog 30 hektarov novih vinogradov letno. Računajo, da jih bodo tudi letos obnovili približno 30 hektarov. Doslej so v sodelovanju z zadrugo že uredili približno 100 hektarov vinograda.

Prodam dve kravi mlekarici sivo-rjave pasme.
Purič (Pekič) — Občine
Narodna ulica 56

IZ NABREŽINSKEGA OKOLIŠA

Že dolgo pred prvo svetovno vojno je že star vaški modrijan pogodil, ko je med drugim napovedal: «Dočakali boste, ko se bo po teh krajih posipalo in spet sezidalo. Vse bo nekam zmešano in svet ne bo vedel, kaj mu manjka.» Mladi rodovi so si to razlagali kot staro napoved, ki nič ne pomeni. Šele po dveh svetovnih vojnah so razumeli pomen te napovedi. Vojni požar je rušil in posipal zlasti v sedanji nabrežinski občini in v prvi svetovni vojni deloma ali docela uničil nekatere, v drugi pa popolnoma pogoltnil kar tri vasi. Povsod po tržaškem podeželju je zginilo staro lice naselij in se je modernemu slogu umaknila marsikatera stara stavba zgodovinskega pomena in je tako zginil spomenik našega nekdanjega žitja na tej narodno izredno močno izpostavljeni zemlji. (Kolikor pa je še kakšen takšen ostanek, razpada, ne da bi se kdo zanj zanimal!) Posipa se in ruši staro — ono brez zadostnega sonca, zraka, prostora in na novo gradi.

Kar se tiče novih stavb je naša občina na tržaškem podeželju menda med prvimi, če ne prva. O tem prednjačita Štivan in Sesljan s svojima ezulskima naseljena ter z Devinom vred tudi z novimi zasebnimi domovi. Dočim moremo okrog devinskega portiča občudovati neko tekmovanje v razkošju dvorcev, naletimo drugod — z majhnimi izjemami — le na nove stavbe v pridobitne (industrijske, trgovinske, obrtne) in stanovanjske namene. Značilno je, da je izredno malo novih gospodarskih poslopij, nove hleve ob starih, oziroma obnovljenih domovih lahko naštejemo na prste ene roke. Še vedno pa drži rečenica, da hiša, v kolikor se bavi z zemljo, sloni na hlevu.

Nekdanje gospodinjstvo ni poznalo odpadkov, ki bi jih hiša ne bila mogla izkoristiti, saj so bili pretežno, če že ne izključeno rastlinskega izvora in dobri za gnoj. O današnjih odpadkih pa ne govorimo, dovolj je, če pogledamo na kakšno smetišče ob ali celo v vasi, pa vidimo ostanke «pisanega» blaga in naših trgovin: papirnate in plehaste škatle, steklene črepinje, neuporabna lepotičja in vrag vedi kaj še vse.

Sodimo, da je to ena skrb več za občino, skrb kje odlagati neporabne in tudi nevarne odpadke (steklo in drugo). Zgodi se, da se razna šara na smetišču tako ali drugače vname in razširja zoprn dim. Tako je bilo lani v neki vasi, ko je bilo tamkaj polno izletnikov. Prav o tem smetišču (v vasi) je vaš list že dvakrat pisal, a občina ni ukrenila ničesar. Saj razumemo, da ni to tako lahko rešljiva zadeva. Smeti in smetišča povzročajo preglavice tržaški občini, in jih bodo delale tudi drugim in tudi naši občini, čeprav ne v takem merilu. Treba bo poskrbeti, da se varno odstranijo vsaj zdravju nevarni odpadki, vse uporabno pa izkoristiti.

Nič posebnega bi ne bilo, če bi se v doglednem času v nekaj letih uresničilo, kar se tu in tam omenja: da namreč namerava pokrajina zgraditi cesto od «Gline» (ledinsko ime zemljišča ob stari poti iz Prečnika v Šempolaj) naravnost v smeri steze proti Mavhinjam do razširjenega ovinka pokrajinske poti proti Prečniku. Edino tako bi cesta mogla odgovarjati prometu in se izogniti krivuljam skozi vas, ki bodo v bodoče še bolj nevarne.

Kljub svojemu prizadevanju za zboljšanje socialnih razmer smo vedno le «na repu», ker izdatki za vsakdanje življenjske potrebe prehitevajo naše prejemke, ki v glavnem izhajajo iz mezd. Pomeni, da ne moremo govoriti o kakšnem ustreznem napredku.

PREČNIK

77-letnemu Francu Legiši smo rekli Babič; ta vzdevek je prinesel iz svoje rojstne vasi Cerovlje, od koder se je svoječasno priženil k nam. Bil je po poklicu kamnosek in pred leti upokojen. Ta kraška korenina je bila sicer drobne postave, a kljub temu tako žilava kot redko kdo; takšen se je ta Kraševec ohranil še v svoji visoki starosti, čeprav se je s svojim zdravjem večkrat poigral. V zadnjem času pa je železno zdravje popustilo in je moral v bolnico, kjer je preminil. V petek, 25. t.m so njegove posmrtne ostanke pripeljali v Šempolaj, kjer ga je razen sorodnikov in znancev spremila na domače pokopališče množica vaščanov. Lahka mu kraška zemlja.

Koristno čtivo

Ne le mlajša in že bolj razvita šolska mladina, tudi starejši rod, ki ljubi čtivo, rad bere mladinski list «Galeb». Nič čudnega, saj tudi v trdi resničnosti radi pokukamo v pravljični svet, se pomudimo s pripovedkami in zraven dobimo kakšno poučno zrno. List je torej zanimiv, privlačen in vzgojno-učne vsebine. V naših razmerah, ko se naša narodna manjši, na preriva skozi razne ovire in bori za svoje narodne pravice, je takšen list še toliko pomembnejši in bi morali biti zadovoljni, da ga imamo, ter ga podpirati. Veliko vzgojiteljev — staršev in, žal, tudi šolnikov — tega noče razumeti, oziroma to podcenjuje.

Nekoč — to je bilo že pred črnim fašizmom — so takšno koristno mladinsko čtivo uporabljali v šolskih klopeh in to z vsestranskim pridom. Starejši rod se tega prijetno spominja. Ne vemo, zakaj bi to ne bilo mogoče danes.

Kakor smo že poročali, je Karlo Mahnič s Krmenke uspešno zaključil svojo zadevo glede odškodnine za hišo in zemljišče, ki so mu ju razlastili za gradnjo naftovoda. Dosegel je znatno višjo ceno kot so mu jo prvotno ponujali, stanovanje za eno leto in ves material. Na sliki ga vidimo, ko sam ruši svojo hišo. Izvedeli smo, da je vodstvo industrijskega pristanišča glede izgonov iz razlaščenih stavb zdaj šlo spet na prvotno pot z rednim sodnim postopkom.

Tvrdka Ing. E. RIGHI

TRST - TRG GOLDONI 9
TEL. 94-022

s preko 40-letnim delovanjem na kmetijskem področju **nudi** kmetom in vrtnarjem najnižje cene, prvovrstna semena; vsakovrstno kmetijsko orodje in stroje, brizgalke, sredstva proti rastlinskim zajedalcem in proti glivičnim boleznim, piščance in krmo.

EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK
motornih kosilnic in motornih lopat «RONDINE», motokultivatorjev «SIMAR» ter «COFUNA», naravnega in osušenega gnoja v prahu.

Tržaški dnevnik

Vreme včeraj: najvišja temperatura 15, najnižja 9, ob 19. uri 11,8; zračni tlak 1015,9, veter 10 km severozahodnik, vlaga 76 odst., nebo 2 desetini pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,2 stopinje.

Danes, NEDELJA, 3. aprila
Žarko
Sonce vzide ob 5.42 in zatone ob 18.35. Dolžina dneva 12.53. Luna vzide ob 16.04 in zatone ob 5.07
Jueri, PONEDELJEK, 4. aprila
Izidor

PRVI TRŽAŠKI DAN MINISTRA ZA TRGOVINSKO MORNARICO

Minister Natali si je včeraj ogledal pristaniške naprave in sedež Lloyda

Minister je zagotovil konkretno zanimanje za tržaške pomorske probleme - Sestanek na sedežu KD z vodilnimi predstavniki stranke in razgovor o vseh perečih vprašanjih

Novi minister za trgovinsko mornarico v tretji Morovi vladi Lorenzo Natali je včeraj pričel svoj dvodnevni obisk v našem mestu. Prva točka v programu je bilo njegovo prisostvovanje splavitvi nove tankerske ladje v tržiškem obratu Združenih jadranskih ladjedelnic. Za tem si je gost ogledal sedež Tržaškega Lloyda, v popoldanskih urah je bil na vrsti ogled naprav tržaške trgovinske luke, zvečer pa se je minister sestal s predstavniki tukajšnje federacije krščansko demokratske stranke.

Tudi danes bo minister Natali opravil vrsto poslov na našem področju: že za osmo uro zjutraj je namreč napovedan sestanek na prefekturi, in sicer s predstavniki sindikalnih organizacij Zvezne delavske zbornice in FIOM; za tem bo minister sprejel sindikalne predstavnike osebja Javnih skladišč in pristaniških delavcev, in sicer bo na teh sestankih stekla beseda predvsem o nekaterih izmed najvažnejših vprašanj, ki zadevajo nadaljnji razvoj tržaškega gospodarstva, in sicer o vprašanju tržaških ladjedelnic, Ustanove za tržaško pristanišče, zidanega doka itd. Minister Natali bo iz našega mesta odpotoval v ponedeljek dopoldne.

O ministrovi udeležbi na splavitvi 80.000-tonskega tankerja v Tržiču, poročamo na drugem mestu. Kakor omenjeno, ga je pot od Tržiča vodila najprej na sedež Tržaškega Lloyda, kamor je prispel nekaj minut predpoldne v spremstvu vladnega komisarja za Furlanijo-Julijsko krajino dr. Mazze in drugih osebnosti. V glavni hali Lloydove palače so ga pričakali najvišji voditelji družbe s predsednikom ing. Bartolijem na čelu.

Inž. Bartoli je pozdravil visokega gosta ter mu v krajšem govoru omenil pomen tržaške plovne družbe za julijsko in državno gospodarstvo. Poudaril je, da šteje Tržaški Lloyd že 136 let, ter da se ravnokar pripravlja, da spremeni in modernizira svojo organizacijsko strukturo, kakor se pravkar modernizira zunanji videz njegovega sedeža (v resnici so zdaj okoli in okoli palače postavili železno ogrodje ter so v teku precej obsežna obnavljalna dela). Inž. Bartoli je izrazil prepričanje, da bo vlada upoštevala tudi v prihodnje posebne probleme tržaškega emporija, ter se odločila za to, da se ojačijo redne zveze pretežnega državnega pomena na Jadranu, kjer je tuja konkurenca najbolj živa, ter da se tržaško pristanišče ponovno uvrsti med prva pristanišča v državi, kakor nekoč, preden je zdrknilo na 11. mesto. Poseben poudarek pa je predsednik Lloyda v svojem govoru posvetil vprašanju pokojnin pomorščakov, ki so — kakor znano — danes med najnižjimi v državi.

Predstavnik Lloydove notranje komisije je izrazil željo, naj bi ministrov obisk ne pomenil zgolj vljudnostno formalnost, temveč naj bi predstavljal res začetek postopnega ojačevanja državne plovne aktivnosti na Jadranu. Zagotovil je, da vsi lahko računajo na vsestransko pomoč in prizadevanje Lloydovega delavstva in osebja, ki je že večkrat pokazalo svojo privrženost delu in svojo visoko specializacijo, medtem ko ni vodstvo vselej upoštevalo želje in pravice svojih podrejenih (tako lansko leto, ko je bilo prekinjeno vsako napredovanje v karieri.)

Predsednik Bartoli je nato podaril ministru knjigo, v kateri je zbrana zgodovina Tržaškega Lloyda od začetka vse do prve stoletnice družbe leta 1963. Minister Natali se je zahvalil bodisi za darilo kakor tudi za prijazen sprejem, ki ga je bil deležen na sedežu Lloyda in sploh v Trstu, kjer se pričenja njegova krožna pot, ki ga bo v kratkem času popeljala v vsa važnejša italijanska pristanišča. Minister je poudaril, da je prišel med tržaške poslovne ljudi prvenstveno zato, da bi se de visu seznanil z našimi problemi, ker se njegovo ministrstvo zaveda, da se je treba v sedanjem trenutku stvarno zanimati za Trst, tako da bo tržaško področje končno le postalo eno z ostalo italijansko republiko tudi v gospodarskem in socialnem razvoju.

Po kosilu, ki ga je gostu na čast priredil predsednik deželnega odbora dr. Berzanti, je skupina tržaških veljakov pospremila ministra Natalija na ogled pristaniških naprav na motornem čolnu. Načelnik pristanišča gen. Battaglieri je med plovbo orisal ministru razvoj industrijskega pristanišča v Žavljah, osnovne smernice, po katerih se odvija gradnjo pomola VII ter druge značilnosti tržaške pristaniške strukture. Po povratku z ogleda se je minister na sedežu krščanskodemokratske stranke sestal s predstavniki njene krajevne organizacije, med katerimi so bili dr. Berzanti, dr. De Rinaldini, dr. Franzil in predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi. Na sestanku so vzeli v pretres predvsem problem Ustanove za tržaško pristanišče, vprašanje napovedane gradnje zidanega doka, vprašanje nadaljnjih naročil tržaškim ladjedelnicam ter vprašanje pravičnejše porazdelitve državnih pomorskih zvez med Tirenskim in Jadranskim morjem.

Danes ob 11. uri bo v konferenčni dvorani glavne bolnišnice v Ul. Stuparich 1 spominski govor ob poimenovanju okulističnega oddelka bolnišnice po prof. Camposu. Vladnega komisarja bo zastopal podprefekt Miceli.

Danes ob 15.30 komemoracija 71 talcev na Opčinah

Tržaška sekcija vsedržavnega združenja partizanov Italije ANPI - VZPI priredi danes, 3. t. m. ob 15.30 na strelišču na Opčinah počastitev spomina 71 talcev, ki so jih nacisti ustrelili pred 22 leti.

Govorila bosta bivša partizanska borca, deželni svetovalec dr. Karel Šiškovič in podpredsednik pokrajinskega ANPI - VZPI Eugenio Laurenti, predsedoval pa bo Danilo Štubel.

Prireditelji vabijo vse bivše partizane in vse antifašiste, da se komemoracije udeležijo.

Na proslavi bo nastopil moški pevski zbor Prosek-Kontovel, ki ga vodi pevovodja Ignac Ota.

V TOREK ZJUTRAJ

Številni zakonski predlogi na seji deželnega sveta

Predložitev osnutkov za izboljšanje zdravstvenega zavarovanja

V torek bo zopet seja deželnega sveta. Predvsem bodo na seji izvolili pet članov in tri namestnike osrednjega nadzornega odbora, ki ga predvideva deželni zakon od 2. marca 1966 in ki bo imel nalogo, da bo pregledoval sklepe krajevnih uprav. Poleg vprašanj in interpelacij, katere bo obravnaval svet v prvi uri seje, so na dnevnem redu zakon z dopolnilnimi predpisi za zdravstveno oskrbo kmetov, ki so ga predlagali komunistični svetovalci; zakon o delitvi količine bencina po znižani ceni goriški in tržaški pokrajini ter delu videmske pokrajine, za katerega velja videmski sporazum ter zakon o dodatni zdravstveni oskrbi INAM za delavce videmske pokrajine in pordenonskega okrožja.

Kar se tiče izvolitve petih članov osrednjega nadzornega odbora in treh namestnikov, je treba poudariti, da bo ta odbor nadziral sklepe pokrajin ter splošnega konzorcija občin na desni strani Tilmenta. Nadzorstvo nad občinami ter raznimi podpornimi zavodi pa bodo opravljali pokrajinski nadzorni odbori, ki bodo odvisni od osrednjega. Važno pri tem je, da bodo večino članov teh odborov izvolili, medtem ko je pokrajinske upravne odbore doslej imenovala prefektura. Na ta način se bo okrepila avtonomija krajevnih uprav, kar bo prispevalo k njihovemu napredku.

Na podlagi člena 5 deželnega zakona, ki se tiče nadzorstva deželе nad krajevnimi upravami, bo osrednji nadzorni odbor sestavljen iz predsednika deželnega odbora ali njegovega pooblaščenca; iz osmih izvedencev — petih efektivnih in treh namestnikov — za juridična, upravna, zdravstvena, tehnična in socialna vprašanja, ki jih bo izvolil deželni svet; iz načelnika deželnega oddelka za krajevno upravo, iz načelnika osrednjega urada za krajevne uprave ter iz načelnika računovodskega oddelka istega urada. Za nadzorstvo nad sklepi konzorcijev, ki se ukvarjajo z zdravstvenimi ali podpornimi zadevami, se bosta udeleževala sej s posvetovalnim glasom voditelj zdravstvene službe odborništva za higieno in zdravstvo ter funkcionar odborništva za delo, za socialno skrbstvo in za obrt, katerega bo imenoval odbornik.

Predsednik deželnega odbora dr. Berzanti se bo danes ob 11. uri udeležil otvoritve novih prostorov zavoda Banca Popolare Cooperativa v Gemoni.

Deželni odbornik za delo Dal Mas bo danes zastopal deželni odbor na zasedanju obrtnikov, ki bo v Rovigu. Zasedanje je priredila trgovinska zbornica iz Roviga ter se ga udeležujejo vse trgovinske zbornice iz Benečije. Odbornik Dal Mas bo poročal o obrtnih vprašanjih Furlanije-Julijske krajine.

Grueber in Delli Ponti na včerajšnjem koncertu

Na včerajšnjem otvoritvenem koncertu pomladne sezone je bilo v gledališču toliko občinstva kot za velike priložnosti. In gotovo ni bilo nikomur žal, da je prišel na ta koncert, v celoti posvečen Beethovnu. (Eden izmed koncertov te sezone pa bo ves posvečen Respighiju).

Koncert se je pričel z uverturo Leonora št. 2 in že se je poslušalcem nudil prelep užitek ob sijajni igri orkestra, ki ga je to pot vodil nemški dirigent Artur Grueber, ki smo ga še pred krakim videli v gledališču «Verdi» ob krasni predstavi «Mojstrov pevcev nuernberških», še prej pa tudi ob nekaterih drugih Wagnerjevih operah.

Na vrsto je nato prišel Koncert št. 5 za klavir in orkester op. 73, kjer je kot solist nastopil pianist Mario Delli Ponti. Njegova interpretacija je delo podala na način, ki že kaže Beethovna iz poznejših let, kar je končno v tem koncertu očitno. Delli Ponti zasluži oznako velikega pianista, ki so mu odprte koncertne dvorane široko po svetu. (Nekaj časa je sodeloval z «Zagrebškim kvartetom»).

Končno smo še enkrat slišali popularno V. simfonijo, ki jo je orkester zaigral s pravilnim podčrtavanjem vseh tistih izraznih elementov, ki jih je vanjo vložil mojster Beethoven. Bil je z dirigentom vred deležen toplega odobravanja.

USPEŠNO ZAKLJUČENA DELA NA ŠTIVANSKEM VODOVODU

Po namestitvi treh novih zapornic postopna normalizacija dobave vode

Acegat opozarja potrošnike, naj še vedno varčujejo z vodo do dokončnega preklica omejitev - Začasno povečanje množine klora v vodi

Sinoči so se z uspehom zaključila dela pri postavitvi treh zapornic na vodovodu, ki dovaja vodo iz štivanskega vodovoda Randaccio. Dela so opravili nad Miramarskim drevoredom, in sicer na nekem odseku, kjer se vodovod cepi v dve smeri: po eni teče voda v smeri črpalke postaje na Greti, a na drugi strani gre proti središču mesta. Omenjene tri zapornice so postavili na dovodni cevi, ki prihaja iz Štivana, odnosno na dveh odvodnih ceveh proti Greti in središču mesta.

Zapornice je vgradilo podjetje «Montubi». Izvedba teh del je bila zelo težavna, ker jih je bilo treba opraviti v zelo omejenem prostoru, kjer je predhodno podjetje Magistretti opravilo potrebna zemeljska dela ter delno porušilo rov, ki teče od železniške proge. Vsaka zapornica je pred vgraditvijo tehtala okoli 3 tone, toda ta teža se je potem zvišala na 4 tone.

Pred vgraditvijo so tehniki izpraznili vodovod. Tako se je zgodilo, da so včeraj zjutraj prve manjše omejitve pri dobavi vode prizadele nekatere predele v središču mesta in v predmestju. Pomanjkanje vode je bilo občutiti v popoldanskih urah v raznih rajonih. Sinoči pa so postopoma ustavili delovanje petih skupin električnih črpalk štivanskega vodovoda Randaccio. Istočasno so tudi zajezili odtok vode po vodovodu z namenom, da bi izpraznili vodovod med Grljanom in Rojanom.

Danes bo v presledkih nekaj minut začelo ponovno delovati pet skupin električnih črpalk. Vodo bodo dovajali v vodovod in v mestno omrežje zelo previdno, posebno še zato ker je treba predhodno iztisniti iz njih zrak, ki je vanje zašel v času, ko je bila prekinjena dobava vode. Zelo verjetno je, da se bodo ta dela zavlekla do večera. Ker obstaja namreč nevarnost, da bi nenadno dovajanje vode v cevi povzročilo razpoke (in s tem seveda tudi hude posledice), bodo dela opravili z največjo previdnostjo, pa čeprav bodo trajala dalj časa, kot so predvidevali.

S tem, da bo po vodovodu, ki prihaja iz Štivana, ponovno dotekla voda, pa še ne pomeni, da bo dobava vode v mesto takoj in popolnoma normalizirana. V času opravljanja del pri vgrajevanju novih zapornic, je mesto razpolagalo namreč samo z dnevnimi 20.000 m3 vode nabrežinskega vodovoda. Tem je treba prišteti še 60.000 m3, ki se nahajajo v rezervoarjih. Ker pa črpalke pri Štivanu niso nekaj časa delale, je ta količina gotovo upadla. Spričo tega bo moral Acegat poskrbeti jutri za normalno dobavo vode in za napolnitev rezervoarjev, ki so skoraj popolnoma prazni. Zato velja še vedno opozorilo Acegata, vse dokler ne bo ustanova preklicala omejitev, naj porabniki varčujejo pri potrošnji vode.

Zaradi zdravstvenih razlogov in v zvezi z ustreznim ukazom zdravstvene oblasti, je Acegat zvišal odstotek klora, ki ga mešajo z vodo, da bi preprečili morebitne zastrupitve vode v zvezi z deli na vodovodu. Nekateri porabniki so opazili povečanje množine klora v vodi že včeraj.

15. aprila v Kulturnem domu

Svečana akademija ob 20-letnici Dijaškega doma

Ob 20-letnici Slovenskega dijaškega doma v Trstu bo 15. t. m. ob 20.30 v Kulturnem domu svečana akademija, na katero vabi ravnateljstvo doma že sedaj vse sedanje in bivše gojence in gojenke, vse njihove starše, vse osebje dijaškega doma, vso šolsko mladino s starši, ravnatelje, profesorje in učitelje slovenskih šol ter vse prijatelje in dobrotnike dijaškega doma.

Akademija bo obsegala naslednji spored:

1. **J. S. Bach: Koncert za 2 klavirja in godalni orkester v b-molu, I. stavek, allegro. (Igra orkester Glasbene matice pod vodstvom g. O. Kjudra)**
2. **Kajuhove pesmi (Zborovska recitacija gojencev)**
3. **A. Dvorak: Slovenski ples št. 10 (Balet gojenk)**
4. **Filibert Benedetič, bivši gojenec, bere svoje izbrane pesmi**
5. **Iz filma «My Fair Lady» (Balet gojenke)**
6. **B. Smetana: Pesem čeških kmetov (Igra bivši gojenec Erminij Ambrozet)**
7. **Balet: Pizzicato. (Baletna solo-točka)**
8. **Marko Kravos, bivši gojenec, bere svoje izbrane pesmi**
9. **L. M. Škerjanc: Intermezzo romantique (Igra bivši gojenec Silvan Križmančič)**
10. **Balet: Valček «Med zvezdami» (Baletna solo-točka)**
11. **O. Župančič: Duma. (Zborovska recitacija gojencev)**

Tiskovna konferenca na zbornici

Predsednik Slocovich o lesnih razstavah

Jutri ob 17.30 bo na sedežu trgovinske zbornice predsednik tržaške. ga mednarodnega velesejma odv. Piero Slocovich na tiskovni konferenci govoril o organizaciji in perspektivah specializiranih lesnih razstav v okviru 18. mednarodnega velesejma.

Predsednik bo poročal o doslej opravljenih pripravljalnih delih, da se tem specializiranim prireditvam na lesnem sektorju zagotovi primeren prestiž in popoln uspeh tako glede domače in tuje udeležbe kot glede njihove dejanske učinkovitosti na mednarodni poslovni ravni.

Stavka uslužbencev avtobusnih podjetij

Danes bo v okviru stavkovnega gibanja, ki traja že več tednov, celodnevna stavka uslužbencev zasebnih avtobusnih podjetij. Zaradi tega ne bodo vozili avtobusi na mednarodnih, medkrajevnih in tudi nekaterih mestnih progah, kot na primer v Rovte, na Kolonkovec, k Rumeni hiši, na Trstenik (zdravilišče tbc) itd. Odpovedana pa je triurna stavka, ki bi morala trajati od 5. do 8. ure zjutraj jutri in v torek.

S SEJE VODSTVENEGA ODBORA

Resolucija o pogojih PSI za socialistično združitev

Združitev mora biti predvsem rezultat prizadevanj široke socialistične baze

Pod predsedstvom pokrajinskega tajnika Arnalda Pittonija se je sestal vodstveni odbor tržaške federacije PSI, ki je obravnaval potek razprav na zasedanju osrednjega odbora stranke ter stališče tržaških socialistov do socialistične združitve. Po uvodnem poročilu tajnika Pittonija, ki je tudi član osrednjega odbora, so spregovorili v razpravi Apih, Laurenti, Gerli, Caristi, Laboranti, Giacchetti, Petronio, Ghersi, Terpin, P. Robba, Mislei, Pečenko in Dreossi. Na koncu razprave je vodstveni odbor z izjemo petih članov, ki so se vzdržali, soglasno odobril resolucijo, v kateri potrjuje svojo kritično sodbo v zvezi z rešitvijo vladne krize ter v zvezi z nazadovanjem politike leve sredine zaradi njenih zmernih teženj. Pokrajinski vodstveni odbor pristaja na vabilo osrednjega odbora PSI, naj se mobilizirajo široke ljudske množice v podporo politiki strukturnih reform. Ta politika je odločilnega pomena za večje demokratične in socialistične pridobitve. Avtonomna navzočnost stranke med delavci v državi, pri čemer ne sme biti podvržena akciji vlade, je pogoj, da dobe socialistične sile pravilno težo. Ta navzočnost med množico delavcev je potrebna, da se uokviri postopek združevanja v širšo perspektivo enotnosti levice in socialistične alternative.

Odbor meni, da se pri socialističnem združevanju ne sme dati prednost organizacijski plati pred političnimi, programskimi in ideološkimi izbirami. Te izbire predstavljajo kritično, a konstruktivno oceno, ki se mora nanašati tudi na ostalo levico, zlasti pa na komuniste, čeprav je treba poudariti, da so kongresni sklepi PSIUP in KPI povzročili razočaranje, saj ne kažejo nobene politične alternative na levo od socialističnega združenja. Te izbire terjajo obnovo razgovora s katoliško levico; gospodarsko politiko, ki bo skušala z načrtovanjem in s prednostjo reformam razbiti sedanje ravnovesje, ki je v prid nazadnjaškim silam; sindikalno politiko, s katero se bodo socialisti zavzeli za reševanje raznih vprašanj v CGIL na čelu borbe za avtonomijo in enotnost sindikalnega gibanja; politiko demokratičnih reform države; dinamično politiko v krajevnih upravah, ki bo dopuščala svobodo zavezništev v luči delavskih interesov, ter končno mednarodno politiko miru, da bi lahko dajali stvarne pobude izven hudih pogojev atlantskega pakta, v Evropi in na svetu.

Politični pomen resničnega socialističnega združevanja se mora preizkusiti prav na teh temah.

Vodstveni odbor tržaške federacije PSI meni, da je to podlaga za začetek procesa socialističnega združevanja tudi v Trstu, kjer pa so potrebne nadaljnje poglobljene proučitve položaja o posebnih vprašanjih krajevnega političnega življenja, zlasti pa o demokratični politiki nasproti slovenski narodni manjšini.

Odbor vabi vse tovariše, naj okrepijo enotnost stranke, naj prispevajo h graditvi politične sile, ki se bo opirala na ideološke in politične osnove in ki bo ostala zvesta italijanski socialistični tradiciji.

Slovensko gledališče v Trstu

V KULTURNEM DOMU V TRSTU

Dva pasijona

«VINSKA ŽALOSTNA Z ALELUJO»
«ŠKOFJELOŠKI PASIJON»

Napisal - priredil
MIRKO MAHNIČ

Scena: VIKTOR MOLKA
Kostumi: ALENKA BARTLOVA
Glasba: MARJAN VODOPIVEC
Režija: MIRKO MAHNIČ

Razpored predstav:

Danes, 3. aprila ob 20. uri (premierski abonma) balkon L 500.—
v ponedeljek, 4. aprila ob 21. uri (abonma prva ponovitev) balkon L 300.—
v torek, 5. aprila ob 17. uri
v sredo, 6. aprila ob 20. uri (študentski abonma)
v četrtek, 7. aprila ob 21. uri (sindikalni abonma)
v petek, 8. aprila ob 17. uri (invalidski abonma)
v soboto, 9. aprila ob 21. uri (okoliški abonma)
v nedeljo, 10. aprila ob 16.30 (abonma nedeljski popoldanski)
v ponedeljek, 11. aprila ob 16.30 zadnja predstava

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacija na tel. 734265.

V Slovenskem klubu bo v torek, 5. t. m. ob 20.30

večer umetniške besede

«A luč je ostala»

Nastopila bo slovenska gledališka igralka

VLADOŠA SIMČIČ-TIRANOVA

bivša članica Slovenskega gledališča v Trstu in sedaj članica Mestnega gledališča ljubljanskega

Recital bo opremljen z glasbene spremljavo

Razstave

Pri Centru Arte Viva Feltrinelli na Korzu Italia 3 bo jutri ob 18. uri otvoritev razstave venezuelskega slikarja Jesusa Rafaela Sote, čigar dela so se na zadnjem bienalu odlikovala po nenavadni liričnosti v nasprotju s špekulativno strogostjo. Umetnik, ki živi in dela v Parizu že od leta 1949 sodeluje na vseh najvažnejših evropskih razstavah. Razstava bo odprta samo deset dni vsak dan od 11.30 do 13. in od 17. do 19. ure.

Potrjen zakon o razširitvi deželnega odbora

Včeraj je deželni predsednik dr. Berzanti prejel od vlade vest, da je potrdila zakonski osnutek o razširitvi deželnega odbora, ki bo tako sestavljen iz predsednika, devetih odbornikov in treh namestnikov. Tako pride v odbor kot namestnik odbornika tudi republikanec Cumbat, za novega odbornika pa demokristjan Stopper.

Pokrajinska turistična ustanova v Trstu

Na podlagi čl. 4 pravilnika o staležu Pokrajinske turistične ustanove v Trstu odobrenega z medministrskim dekretom dne 5. marca 1965, so razpisani

JAVNI NATEČAJI
Z IZPITOM ZA:

a) eno mesto svetovalca tretjega razreda v vodilni karieri, rezervirano za diplomirane v pravu ali ekonomiji in trgovini, ali z enakovredno študijsko diplomo;

b) dve mesti namestnika tajnika v karieri višjega uradnika, rezervirani za diplomirane v knjigovodstvu, ali z enakovredno šolsko diplomo;

c) dve mesti dodeljenega uradnika v izvrševalnem položaju: zahteva se diploma srednje šole I. stopnje;

č) eno mesto uslužbenca v karieri pomožnega osebja: zahteva se spričevalo o dovršeni osnovni šoli.

Za sprejem k natečaju morajo kandidati imeti naslednje pogoje: 1. biti morajo italijanski državljani; 2. imeti morajo zahtevano študijsko diplomo; 3. dovršeno 18. leto starosti in ne več kot 30 let. Starostna doba se lahko zviša na podlagi veljavnih zakonskih predpisov glede natečajev državnih ustanov.

Celotno besedilo razpisa natečajev se lahko zahteva pri Pokrajinski turistični ustanovi v Trstu, Ul. San Nicolò št. 6-I.

Prošnje za sprejem k natečaju, na kolkovanem papirju za 400 lir, morajo prispeti na Pokrajinsko turistično ustanovo v Trstu v nepreklicnem roku 30 dni po objavi razpisa natečajev v Uradnem listu italijanske republike, opremljene s predpisanimi dokumenti.

Trst, 21. marca 1966

Predsednik odv. Aldo Terpin

Gledališča

VERDI

V petek ob 21. uri bo v gledališču Verdi simfonično-vokalni koncert pod vodstvom dirigenta Franca Caracciola s sodelovanjem pevcev solistov Jolande Michieli, France Mattiucci, Variana Luchettija in Massimiliana Malaspine. Orkester in zbor gledališča Verdi. Zborovodja Giorgio Kirschner.

Program obsega: Haydnovo Simfonijo št. 49 (La Passione) in Rossinijevo «Stabat Mater» za soliste, zbor in orkester.

Prodaja vstopnic se začne jutri dopoldne za izvenabonmajske prostore.

Kino

Nazionale 14.00 «Come svaligiammo la Banca d'Italia» Technicolor. — Franco Franchi, Ciccio Ingrassia.
Arcobaleno 14.00 «Agente tigre sfida infernale» Roger Hanin.
Excelsior 14.30 «A 001 operazione Giamaica» Eastmancolor. Larry Pennell.
Fenice 14.30 «La grande notte di Ringo» Eastmancolor. William Berger, Adriana Ambesi.
Eden 14.00 «Uperseven l'uomo da uccidere» Technicolor.
Grattacielo 14.30 «Adulterio all'italiana» Technicolor. Nino Manfredi, Catherine Spaak. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 14.30 «Per qualche dollaro in più». Colorscope. Clint Eastwood in Gian Maria Volonte. Zadnje predstave.
Filodrammatico 14.00 «Menage all'italiana» Ugo Tognazzi, Anna Moffo, Romina Power. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 14.00 21.45 «La carovana dell'alleluia».
Cristallo 14.30 «Agente 007 operazione Thunderball» Technicolor. Sean Connery.
Garibaldi 15.00 «100.000 dollari per Ringo» Technicolor. Richard Harrison, Eleonora Bianchi.
Capitol 15.00 «Il piacere e l'amore» Technicolor. Jane Fonda, Catherine Spaak, Jean Sorel. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Impero 15.00 21.45 «Quei temerari sulle macchine volanti».
Vittorio Veneto 14.15 «E venne un uomo» Technicolor. Rod Steigler.
Moderno 17.00 21.15 Revija Erminia Macaria «Le sei mogli di Erminio VIII» Gloria Paul, Arturo Testa in Stafford Dancers. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Astra 15.00 «Il principe guerriero».
Ideale 14.30 «Scandalo in società» Suzanne Pleshette, Genevieve Page, James Franciscus.
Abbazia 14.30 «I complessi» Sordi, Tognazzi, Manfredi.
Astoria 14.00 «50.000 sterline per tradire» Clift Robertson, Marisa Mell.

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» bo imel danes dne 3. tm. redni sestanek od 10. do 12. ure v prostorih kluba, Ul. dei Montecchi 6. Vabljeni vsi slovenski filatelisti.

MLADINSKI KROŽEK OPČINE
priredi v torek, 5. aprila 1966, ob 20.30 v Prosvetnem domu predavanje z diapozitivi
«O NAŠIH PLANINAH»

Obvestilo izletnikom v Moskvo

Slovenski klub sporoča:

Vse izletnike v Leningrad in Moskvo prosimo, da prinesejo v potovalni urad Aurora 3 fotografije formata 4x5 z belim ozadjem, ki so potrebne za sovjetski vizum. Fotografije je treba prinesti osebno, ker bo treba istočasno podpisati ustrezni formular. Fotografije je treba dostaviti do 5. aprila.

Prosimo tudi, da izletniki v tem času poravnajo vpisnino.

Izleti

Prosvetno društvo «Slavko Škamperle» priredi dvodnevni izlet 24. in 25. aprila tl. v Maribor, Radence, Mursko Soboto in Ptuj. Med potjo obisk gradov Borel in Statenberg. Izletnike bo spremljal dobro znani profesor in predavatelj Franc Habe iz Postojne. Prijave na sedežu društva vsak večer (izvzemši sobote) od 20.30 do 21.30 in v nedeljo od 11. do 12. ure do 10. aprila tl.

«MODELLINA CALZATURE»
klasični in najnovejši modeli čevljev najboljših znamk
velika izbira za moške — ženske — otroke
Ul. F. Filzi 3, TRST, tel. 37-797 (vogal Ul Machiavelli)

Kino - fotografski material
SEGULIN
Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo

DR. RAFKO DOLHAR
SPECIALIST ZA DELAVSKE IN POKLICNE BOLEZNI,
sprejema v Ul. sv. Frančiška 6, tel. 68-400
INAM od 14. do 15. ure
Roentgen, aereosol, inhalacije, terapija s kisikom

DR. SONJA MASSERA
bo odsotna od 4. do 18. aprila t. l.

Avtoprevozniško podjetje LADISLAV MIKLUŽ
GORICA, Via Torriani 20 **Tel. 2844**
VRŠI VSAKOVRSTNE PREVOZE S KAMIONI DOMA IN V INOZEMSTVU

URARNE in ZLATARNE SEDMAK

● **TRST** Viale XX Settembre 16 tel. 96016
● **NABREŽINA** (center)
● **SESLJAN** (center)
ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

Sintetične preproge
in preproge za hodnike iz plastike «BALATUM» in «MERAKLON» Moderno pokrivanje podov z gumo. «MOQUETTE» in ploščice «RIKETT» in «ARMSTRONG». Bežna vrata «ROLLPORT», beneške zavese (tende veneziane) Hitra ureditev s specializiranim osebjem **A. R. P. ITALPLAST, Trst, Trg Ospedale št. 6 Tel. 95-919**

Mali oglasi

TAPETNIKE strokovnjake, kvalificirane in poldelavce, stalna zaposlitev, išče Perizzi, Viale D'Annunzio 27.

MLADENIČE največ 17 let stare, želje učenja ročnega dela za tapetnike, zavese in podobno za opremo stanovanj, išče Perizzi, Viale D'Annunzio št. 27.

SREBRO in srebrne kovance kupim ali zamenjam za zlato. HOL[illegible]SCH. Trst Piazza S. Giovanni 1.

MIZARSKO delovno mizo in kombinirko na pet različnih operacij prodamo po izredno nizki ceni. Via della Tesa 12.

PRODAM malo poslopje z dvema prodajalnama in konfortno stanovanje (samoupravno ogrevanje) z vrtom v Ulici P. Revoltella nasproti Scala Bonghi, privatniku brez posrednika. Ogled danes 3. tm. in v sredo 6. tm. v popoldanskih urah.

KDOR mi nabavi dele za motor «Super Morini Franco» SV 58-48 ccm, naj piše: Jože Kukenberg, Trbovlje, Trg F. Fakina 17, Slovenija.

Darovi in prispevki

Kojanec Mira iz Nabrežine-postaja št. 51 daruje 1000 lir za Dijaško Matico.

Namesto cvetja na grob pok. Karle Kravos darujeta Mira Fonda in Ana Budal 1000 lir za Dobrodelno društvo in 1000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. mame Marije in pok. očeta Antona Briščka daruje hčerka Pina Brišček Brecelj 2000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. msgr. Matije Škabarja darujeta Rozka Ščuka 1000 lir in Zora Bajt 1000 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina staršev darujeta Viktor in Antonija Hervatič iz Ricmanj št. 58 2000 lir za Dijaško Matico.

Ob tretji obletnici smrti Franca Kravosa daruje družina Vitez 2000 lir za Športno združenje Bor.

V počastitev spomina Marija Hrovatina ob 2. obletnici smrti daruje družina Hrovatin 5000 lir za Dijaško Matico.

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so spremili na zadnji poti našo drago mater

Marijo Kalc vd. Grgič

Posebna zahvala g. župniku za ganljivi govor, darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so počastili njen spomin.

Žalujoči Ivanka in sorodniki
Padriče, 3. aprila 1966.

Potrti naznanjamo žalostno vest, da nas je 2. t. m. nenadoma zapustila naša draga

KARLA KRAVOS

Pogreb bo jutri, 4. t. m. ob 16. uri iz mrliške kapele splošne bolnišnice na škedenjsko pokopališče.

Žalujoči brat TOMAŽ s soprogo MILEVO in sinom MARJANOM ter teta PJERINA

Škedenj, 3. aprila 1966.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

2. aprila 1966 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 13 ljudi.

UMRLI SO: 82-letna Ludmilla Pertot, 73-letni Luigi Tretiak, 66-letna Vittoria Pavanello vd. Marchini, 88-letna Gioseffa Manfreda vd. Vecchiotti, 74-letni Francesco Paoletti, 82-letni Adolfo Scaramella, 72-letni Giovanni Sossi, 77-letni Giovanni Rinaudo, 62-letni Vittorio Tandelli, 63-letni Luigi Vecchiet, 67-letna Margherita Hausbrandt por. Ritter, 72-letna Adelina Marzilli vd. Pizzarelli, 80-letna Maria Gherbac por. Sinosich.

OKLICI: Univerzitetni asistent Paolo de Cristini in uradnica Lucina Nanut, težak Sergio Franzolini in delavka Giuseppa Sottile, karoserist Dino Calcich in gospodinja Maria Visintin, trgovec Vittorio Pentassuglia in trgovka Maria Vidoli, industrijec Gian Maria Gardin in univ. študentka Laura Lazzarovich, optik Alfredo Abatangelo in šivilja Silvia Jogan, Giuseppe Scozzarella in gospodinja Anna Leonardi, karabinjer Vito Covone in gospodinja Antonia Rizzo, zidar Guerrino Benecich in mehanik Silvana Zobec, mehanik Domenico Tinelli in gospodinja Vincenza D'Aprile, strugar Gino Bubola in uradnica Maria Vita Cursano, univ. asistent Giovanni Gabrielli in učiteljica Luisa Simionato, mehanik Giordano Klemse in frizerka Nidia Simone, doktor kemije Teseo Savron in uradnica Luisa Milocco, delavec Mauro Maricchio in prodajalka Roberta Salesia, železničar Giordano Guastini in gospodinja Franca Rufolo, inštalater Bruno Pauletti in frizerka Graziella Viero, uradnik Mario Pierobon in učiteljica Maria Del Linz, kotlar Claudio Baldas in vezilja Elisa Cramer, uradnik Claudio Ielovsek in frizerka Teresa Maria Trampus, uradnik Giorgio Duca in gospodinja Andreina Moro, ind. izvedenec Mario Vidmar in uradnica Livia Ionche, šofer Aldo Zaccaria in prodajalka Vilma Segalla, bolničar Giuseppe Delise in gospodinja Vilma Fontana, risar Bruno Dussich in delavka Anna Maria Gotti, prodajalec Giorgio Zupin in gospodinja Ruggera Cerkvenic, kolavdator Livio Miklavc in gospodinja Gloria Tiso, delavec Stelio Grison in gospodinja Giovanna Celin, študent Italo de Gravisi in učiteljica Antonietta Sanna, hidravlik Franco Pertan in šivilja Fulvia Degrassi, težak Marco Domenico Perentin in čistilka Anna Cocianeich, litograf Giorgio Valli in frizerka Nadia Grisonich, šofer Giorgio Franco in gospodinja Bianca Gregori, mlinar Stelio Radin in delavka Lucia Bassanese, učitelj Paolo Cogoi in uradnica Alessandra Latzel, mizar Elio D'Andrea in služkinja Maria Carla Peloza, pomorščak Domenico Cordiano in gospodinja Vida Simonic, prodajalec Dario Dibello in knjigovezka Annamaria Poli, univ. študent Gian Carlo Pocecco in gospodinja Ondina Munafò, uradnik Giuseppe Guidi in pletilja Gianna Ciak, reprezentant Fulvio Margon in uradnica Luciana Mohamed, mesar Antonio Ghersetich in gospodinja Angela Tipepolo, trgovski agent Claudio Rossi in gospodinja Bruna Dinale, hidravličar Vittorio Covacci in gospodinja Mirella Ricupero, uradnik Alberto Matera in uradnica Eleonora Ferluga, uradnik Silvio Bruni in uradnica Adriana Valles, šofer Valerio Petronio in gospodinja Maria Colomban, finančni podčastnik Ricciotti Varani in prodajalka Gemma Grego, uradnik Ennio Boriero in uradnica Giancarla Contin, uradnik Franco Papo in uradnica Maria Maddalena Coco, delavec Emilio Trevisan in gospodinja Anna Gargiulo, karabinjer Angelo Nigro in gospodinja Genoveffa Stadina, trgovec Mario Suban in gospodinja Claudia Milazzi, trgovec Romano Pelizzola in umetnica Silva Khermayer, geometer Bruno Fiegl in fizioterapistka Luciana Presepi, cevar Silvio Benvenuto in bolničarka Graziella Brusi.

DNEVNA SLUZBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOCNA SLUZBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

LOTERIJA

BARI	18	9	40	31	24
CAGLIARI	87	60	39	68	32
FIRENCE	61	76	2	62	79
GENOVA	89	27	5	45	90
MILAN	78	15	57	13	36
NEAPELJ	80	28	56	9	48
PALERMO	83	47	18	19	71
RIM	59	50	34	15	46
TURIN	53	83	5	63	7
BENETKE	75	84	70	58	10

ENALOTTO

1 2 2 2 2 2 2 X X 2 1 X

Kvote: 12 točk — 3.675.000 lir, 11 točk — 134.100 lir, 10 točk 16.600 lir.

LADJE V PRISTANISCU

Belluno, Olimpia, Iris, A. Volta, M. Polo, Quirinale, Oceanus, A. Cosulich, Saipa II, Europa, Elbano (It.); Vareš, Beograd (Jug.); Tris Ierarche, S. Maris II, Agia Varvara (Gr.); Eirini (V.B.); Z. Szczecinska (Po.); Valeria (Pa.).

IZPRED TRŽAŠKEGA POROTNEGA SODIŠČA

Branilec Pietrobona zahteval oprostitev svojega varovanca

Razprava se bo nadaljevala pojutrišnjem z govorom javnega tožilca, nakar bo sledila razsodba

Obravnava proti Giovanniju Pietrobonu pred tržaškim porotnim sodiščem (predsednik Rossi, prisedni sodnik Ligabue, tožilec Ballarini, zapisnikar Strippoli, obramba Ghezzi) se je nadaljevala včeraj zjutraj z govorom obtoženčevega zagovornika.

V svojem govoru je odv. Ghezzi obravnaval na kraju vprašanje nagibov, ki bi utegnili napotiti obtoženca, da ubije svojega brata. Zagovornik je odločno odklonil vse te domneve. Pribil je, da so skoraj vse priče enodušno izjavile, da sta se brata prepirala samo kadar sta bila pijana. Ko pa sta bila trezna, so bili njuni odnosi popolnoma normalni. Ni bilo sicer opaziti tesnejših čustvenih vezi med njima (to okoliščino pa je sicer priznal tudi sam obtoženec, ko je dejal, da je bil z bratom povezan bolj s prijateljskimi kakor krvnimi vezmi).

V nadaljevanju svojega govora je zagovornik skušal pobijati teze prof. Bennatija iz Reggio Emilia, ki je obtoženca pregledal. Odv. Ghezzi je menil, da je prof. Bennati zagrešil hudo napako s tem, da je opravil pregled v prepričanju, da je Pietrobon kriv bratomora.

Odv. Ghezzi je nadalje podrobno analiziral splošne življenjske pogoje v katerih je živel Giovanni Pietrobon. Gre za pohabljenca, ki se je moral delj časa zdraviti po raznih sanatorijih in bolnišnicah, ki je prejemal malenkostno invalidsko pokojnino (12.000 lir mesečno) in ki pravzaprav ni bil zmožen, da dela.

Spričo tega je zagovornik zahteval, naj porotniki oprostijo njegovega varovanca, ker bratomora ni zagrešil, ali pa vsaj zaradi pomanjkanja dokazov.

Po kratkem posvetovanju je porotno sodišče sklenilo, da se bo obravnava nadaljevala pojutrišnjem, ko bo ponovno spregovoril javni tožilec. Sledil bo tedaj verjetno odgovor obtoženčevega zagovornika in potem bo prišlo do razsodbe.

URARNA IN ZLATARNA
T. TREVISAN
CORSO GARIBALDI 3 — TEL. 96782
(Ob avtobusni postaji na Trgu Barriera Vecchia)
TRIESTE — TRST
Ure svetovno znanih znamk od 5.000 lir dalje.
Zlati in srebrni okraski za vsako priložnost.
Zlato, 18-karatno po konkurenčni ceni.
Zlato, 22-karatno v ploščicah za zobe.
JUGOSLOVANSKI KUPCI IMAJO IZREDNE POPUSTE.
Govorimo vse jugoslovanske jezike.

Autorimessa S. Giusto
SERVISNA POSTAJA
SEDMAK & SIRK
● MEHANIČNA DELAVNICA
● POPRAVILA AVTOMOBILOV vseh vrst
● HITRA IN ODLIČNA POSTREŽBA
TRST — Ul. A. Caccia 10/a (vogal Largo Barriera) Tel. 55-683

ZA POMLAD ELEGANTNA OBUTEN
ALTA MODA
pri
TRST - Ul. Giacinto Gallina, 3 - Tel. 31822
NAJVEČJA IZBIRA OBUTVE ZA NOVOPOROČENCE

Kino na Občinah

predvaja danes, 3. t. m. ob 15. uri Technicolor zabavni film:

2 marines e un generale

(2 MARINESA IN EN GENERAL)

Igrajo: FRANCO FRANCHI, CICCIO INGRASSIA, MARTHA HYER in BUSTER KEATON

V ponedeljek, 4. t. m. ob 18. uri ponovitev filma

2 marines e un generale

(2 MARINESA IN EN GENERAL)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 3. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film: po romanu Julesa Verna

L'UOMO DI HONG KONG

(MOŽ IZ HONG KONGA)

Igrajo: JEAN-PAUL BELMONDO in URSULA ANDRESS

Kino v Križu

predvaja danes, 3. t. m. ob 15. uri panavision barvni film:

Una ragazza chiamata Tamiko

(DEKLICA Z IMENOM TAMIKO)

Igrajo: LAURENCE HARVEY, FRANCE NUYEN in MARTHA HYER

V sredo, 6. t. m. ob 19.30 uri francoski film:

UNO DEI TRE

(EDEN OD TREH)

Igrajo: ANTHONY PERKINS, RENATO SALVATORI, JEAN CLAUDE BRILY

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 3. t. m. z začetkom ob 16. uri Cinemascope barvni film:

Pazzo per le donne

(NOR NA ŽENSKE)

Igrajo: ELVIS PRESLEY, S. FABARES, C. CROSBY in N. TALBOR

PISMO UREDNIŠTVU

Zaprt muzej v propagandnem tednu

Kot znano se danes zaključuje teden muzejev. Da bi vzbudili večje zanimanje in povečali obisk muzejev, so tudi v Gorici v tem tednu odprli vrata muzejev brez vstopnine, kar je izkoristila zlasti šolska mladina.

Največji obisk je bil včeraj popoldne, ker imajo učenci pač na soboto nekaj več časa. Tako so včeraj popoldne prišle večje skupine učencev, nekateri v spremstvu profesorjev in učiteljev, tudi na goriški Grad, da bi si ogledali zgodovinske zanimivosti v njem. Ko pa so prišli tja, so našli vrata zaprta. Čuvaj jim je povedal, da je muzej v gradu zaprt zaradi obiska francoskih nogometašev, ki bodo igrali tekmo v Gorici in si bodo ogledali tudi grajske zanimivosti. Tako so se morali šolarji in še drugi obiskovalci, ki so prišli tudi iz drugih krajev, odpovedati obisku.

Pri tem bi rad vprašal muzejsko upravo, ki je organizirala muzejski teden in to objavila tudi v krajevnem časopisju, zakaj ni v istem časopisju pravočasno sporočila tudi to, da bo muzej na Gradu v soboto zaprt za občinstvo? Na ta način bi marsikomu prihranili nepotrebno pot in razočaranje, ki prav gotovo ne služi za muzejsko propagando.

Sledi podpis

Avtomobilist podrl motociklista iz Hrpelj

Žrtev prometne nesreče je postal včeraj zjutraj 35-letni gozdar Josip Slavec iz Hrpelj št. 35, ki se je okrog 7.30 na motorju KP 10213 peljal po cesti iz Doline proti Prebenegu. Ko je Slavec privozil na vrh strme ceste, je začel zavijati na levo, ker je bil namenjen domov. Hotel se je ustaviti na bližnjem bloku in nato nadaljevati pot. Toda v tistem trenutku je iz Prebenega z avtom «Prinz NSU» TS 81830 privozil 29-letni Eugenio Canciani, ki stanuje v vasi na št. 15. Canciani je prepozno opazil motociklista in ni mu uspelo, da bi pravočasno ustavil avtomobil. Trčenje je bilo neizbežno in nesrečni Slavec je padel z motorja ter se pri tem pobil in ranil po obrazu in desnem gležnju.

Ponesrečencu so priskočili na pomoč in nekdo je poklical rešilni avto RK. Nekaj minut pozneje so prihiteli bolničarji in ranjenega Slavca odpeljali v bolnišnico. Pridržali so ga na ortopedskem oddelku, kjer se bo moral zdraviti dva tedna. Na kraju nesreče so potrebne formalnosti opravili karabinjerji.

Bogat plen tatov v baru

Lahko so zadovoljni neznani tatovi, ki so predvčerajšnjim ponoči vdrli v kiosk, v katerem je nameščen bar, sredi Ljudskega vrta v Ul. Giulia. Nočni tatinski podvig je bil kar donosen. Tatovi so s pomočjo vzvoda odprli vrata kioska, katerega lastnik je 72-letni Vittorio Giorgetti iz Ul. Cologna 18, v notranjosti pa so pokradli tri steklenice z likerji, 4 kg šunke, kilogram kave, 5 kg bonbonov, 3000 lir samega drobiža, ki so ga našli v neki škatli, transistor «sony-tokyo», zlato žensko zapestno uro in moški volneni pulover, v skupni vrednosti 60.000 lir. Ves plen so tatovi verjetno spravili v zajetno vrečo in se nato nemoteno oddaljili.

Tatvine se je predvčerajšnjim zjutraj zavedel sam lastnik, ko je prišel odpirat kiosk. Nemudoma se je podvizal na bližnji komisariat Kolonje, kjer je službujočim agentom prijavil tatvino. V teku je preiskava.

V avto je treščil

Včeraj popoldne so v bolnišnici dali prvo pomoč 25-letnemu delavcu Nicolu De Stradiju z Opčin, Ul. San Biagio 5, ki je okrog 14.30 postal žrtev prometne nesreče. De Stradi se je na vespi TS 34642 peljal navzdol po Drev. D'Annunzio, ko je privozil blizu kino dvorane «Capitol», je treščil v fiat 500 TS 25855, ki ga je s parkirnega prostora na desni privozil 22-letni Mario Boico iz Istrske ulice 152 in začel obračati na levo, ker je hotel spremeniti smer.

Zaradi sunka se je De Stradi prevrnil z vespe in se pri tem pobil po glavi, levi nogi in kolenu. V bolnišnico so ga odpeljali z rešilnim avtom. De Stradi se bo moral zdraviti 10 dni.

Učiteljica si je v razredu zlomila nogo

V tretjem C razredu srednje šole «Pitteri» se je včeraj okrog poldne ponesrečila 65-letna profesorica Lucia Daurant iz Ul. Commerciale 190. Ko je učencem razlagala snov, je vstala izza katedra in stopila z lesenega odra. Pri tem se je na robu odra spotaknila in tako nerodno padla, da si je pri padcu zlomila desno stegnenico. Ponesrečeni profesorici so prvi priskočili na pomoč učenci sami, nekaj časa pozneje pa so jo bolničarji RK z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico. Ponesrečenko so pridržali na ortopedskem oddelku, kjer se bo morala zdraviti dva meseca, če ne bodo nastopile komplikacije.

Vespa - Ape
EKSKLUZIVNO ZASTOPSTVO IN PRODAJA
TRIESTE — TRST
UL. S. FRANCESCO 44
TEL. 28-940
Takojšnja izročitev ali dostava vseh novih modelov skuterjev VESPA in trokolesnih tovornih vozil APE v kateri koli kraj v Jugoslaviji.
Ekskluzivna prodaja vseh originalnih rezervnih delov in pribora «PIAGGIO»

Goriško-beneški dnevnik

VČERAJ DOPOLDNE SLOVESNOST V TRŽIŠKI LADJEDELNICI

Splavitev 80-tisočtonskega tankerja četrtega iz serije petih enakih ladij

CRDA so v povojnih letih zgradile 133 ladij za naročnike iz 22 držav - Velika dela za modernizacijo ladjedelnic - Delavci so ministra Natalija seznanili s svojimi zahtevami

Včeraj dopoldne, nekaj minut po 11. uri, je v tržiški ladjedelnici zdrsela s sanišča v morje 80-tonska tankerska petrolejska ladja «Fort St. Catherine», ki je 133. ladja zgrajena v tem obratu v zadnjih 20 letih. Takoj zatem so na gredelj postavili prvi del novega plovila, ki bo četrta v seriji petih enakih ladij, ki jih CRDA gradijo po lastnem notranjem naročilu.

Slovesnosti je prisostvovalo veliko število strokovnjakov, predstavnikov oblasti in povabljencev, prisoten pa je bil tudi minister za trgovinsko mornarico Lorenzo Natali, ki se je na svoji poti v Trst ustavil v ladjedelnici, da prisostvuje temu novemu prazniku dela v obratu. Na častni tribuni so se pred splavitvijo zbrali predsednik državne družbe Fincantieri Tupini, predsednik deželnega odbora Berzanti, predsednik deželnega sveta de Rinaldini, tržaški župan Franzil, goriški župan Martina, predsednik goriškega pokrajinskega sveta Chientaroli, vladni komisar za Furlanijo-Julijsko krajino Mazza, goriški prefekt Princivalle ter številni drugi gostje. Splavitvi je botrovala gdč. E. Gerli, ladjo na sanišču pa je blagoslovil goriški nadškof Pangrazio.

Za Združene jadranske ladjedelnice so se slovesnosti udeležili predsednik Vignuzzi, pooblaščeni upravnik Carnevale in glavni direktor Tartarelli, za pomorsko družbo Buckingham tanker Company limited iz Hamiltona, ki je ladjo kupila, pa je bil prisoten mr. David Gault.

Ing. Vignuzzi je v kratkem nagovoru omenil, da so CRDA v povojnih letih doslej zgradile 133 ladij, in sicer za naročnike iz 22 različnih držav. Zavod za industrijsko obnovo IRI in Fincantieri sta v zadnjem času pooblastila Združene jadranske ladjedelnice, da prenovijo del tržiške ladjedelnice, da zgradijo nekaj novih delavnic in orjaški dok, ter da potrošijo v ta namen okoli 15 milijard lir; s pomočjo teh novih tehničnih naprav bodo CRDA lahko pričele graditi ladje do 200.000 brt. V Trstu je prav tako v načrtu gradnja večjega doka, ki pa bo služil v prvi vrsti za popravljanje starih ladij.

O napovedani gradnji tržiškega doka in delavnic je spregovoril tudi predsednik Fincantieri Tupini, ki je k temu dodal, da se bodo CRDA z novimi gradnjami uvrstile med najbolj funkcionalne ladjedelniške obrate na svetu, kar bo omogočilo Italiji, da stopi v konkurenco s tujimi graditelji največjih ladij. Po kratkih priložnostnih besedah mr. Gaulta in brodarja Camelija je spregovoril minister za trgovinsko mornarico Natali, ki je osebju in vodstvu ladjedelnice izrazil priznanje za pravkar zaključeno novo prestižno delo. Minister je med drugim omenil, da mora Italija voditi gospodarsko politiko, ki bo načelno naklonjena nadaljnji krepitvi brodarskih in pristaniških dejavnosti, da ne bo na teh področjih zaostajala za drugimi državami; osrednje oblasti ne morejo mimo zahtev italijanskih ladjedelnic, ki se morajo sproti obnavljati, ce naj zdržijo v konkurenčnem boju, ki je značilen za ladjedelniške in pomorske dejavnosti sedanjega časa.

Sledila je postavitev prve plošče za gradnjo ladje «št. 1897», nato pa je minister stopil z odra med delavce; predstavnik ladjedelniškega osebja mu je obrazložil potrebe in zahteve delavcev v sedanjem trenutku. Kakor znano, se osrednja točka vprašanja ladjedelniškega osebja danes nanaša na obnovitev delovne pogodbe za celotno kovinomehanično stroko.

Podporno društvo za revеže

Odbor Podpornega društva za Goriško je imel v petek zvečer sejo, na kateri so po tekočih poslovnih poročilih pregledali šest prošenj revežev za podporo. Nakazali jim bodo skupno 20 tisoč lir za pomoč ob bližnjem prazniku. Obenem so sklenili, da bo redni letni občni zbor društva zadnjo nedeljo aprila ali pa prvo nedeljo maja.

S SEJE POKRAJINSKEGA ODBORA

Naročili so zlate kolajne za upokojene uslužbence

Podelili jih bodo 1. maja

Pokrajinski odbor je imel v petek zvečer izredno sejo, na kateri je predsednik dr. Chientarolli najprej poročal o gradnji obalne ceste Tržič-Gradež, kjer morajo dokončati še dva krajša odseka in računajo, da bodo delo zaključili do konca maja. Most čez Sočo pa naj bi odprli za promet v avgustu.

Razni odborniki so nato poročali o zadevah s svojega področja. Odbornik Waltritsch je predlagal več ukrepov, ki se tičejo pokrajinskih uslužbencev. Odobrili so tudi nakup zlatih kolajn, s katerimi nameravajo odlikovati na praznik dela 1. maja bivše pokrajinske uslužbence, ki so bili v zadnjem letu upokojeni.

Odbornik za javna dela Dissette je predložil v odobritev vzdrževalna dela na pokrajinskih poslopjih, vključno zavod za gluhoneme. Odobrili so tudi nekatere ukrepe v korist lova ter organizacijo morske kolonije v Gradežu, kamor bodo poslali tudi gojence mladinskega zavoda «Duca d'Aosta» in pokrajinske gluhonemnice. Razpravljali so tudi o upravnih problemih pokrajinske umobolnice in o raznih finančnih zadevah.

GLEDALIŠČE IZ NOVE GORICE
gostuje
danes, 3. aprila ob 16. uri
v PROSVETNI DVORANI v GORICI
Verdijev korzo 13
z ljudskima igrama
Linhart: «ŽUPANOVA MICKA»
in
Garrick-Smole: «VARH»
Vstopnina: sedeži po 400 in po 300 lir; stojišča za odrasle po 200 in za dijake 100 lir. Prodaja vstopnic na sedežu SPZ, Ul. Ascoli 1/I — tel. 24-95

SEJA OBČINSKEGA SVETA V DOBERDOBU

Sestavili so seznam turističnih cest za asfaltiranje z deželnim prispevkom

Poročilo župana Jarca o pogovorih predstavnikov vseh treh slovenskih občin na Goriškem - Dovoljenje družbi SIOT za gradnjo - Odobritev obračunov za leto 1964

V petek zvečer se je sestal občinski svet v Doberdobu, ki je razpravljal o devet točk obsegajočem dnevnem redu. Najprej se je razvila obsežna diskusija o zapisniku prejšnje seje, ki je trajala nad eno uro. Svoje pripombe k njemu je dajala svetovalka Marija Ferletič. Odgovoril ji je župan, češ da občinska uprava ne more imeti magnetofonskih zapisnikov, v katerih bi zaobjeli vse, kar so govorili na seji. Na sejah ostalih občinskih svetov običajno svetovalci sploh ne zahtevajo čitanja zapisnika.

Nato so prešli na obravnavo mocije svetovalke Marije Ferletičeve o izplačilu zaostankov občinskim uslužbencem. Diskusija se je vršila v odsotnosti podpisnice mocije, ker je prizadeta oseba. Svetovalci so soglasno odobrili izplačilo zaostankov.

Nato je župan poročal o koristnosti sestanka županov občin Doberdob, Sovodnje in Steverjan s pokrajinskim odbornikom Merkom Waltritschem, kateremu so prisostvovali tudi ostali predstavniki teh treh občin. Župan je naglasil, da je mogoče s takšnimi sestanki doseči soglasje med prizadetimi občinskimi upravami glede javnih del. Zavoljo nesoglasij in nasprotij poprejšnjih slovenskih pokrajinskih predstavnikov so bile asfaltirane vse furlanske pokrajinske ceste, medtem ko so slovenske ostale zanemarjene prav zavoljo nesložnosti. Na tem sestanku so se župani medsebojno dogovorili, da se bodo podpirali, Doberdobski občinski predstavniki so predlagali razpored cest v občini, ki naj bi imele prednost pred ostalimi in ki so jih predstavniki ostalih občin sklenili podpreti.

Sledila je razprava o izdelavi seznama občinskih cest, ki naj bi bile asfaltirane z deželnim prispevkom za turistične ceste. Župan je predlagal, naj se vloži zahteva za cesto Doberdob — jezero — Jamlje in Doberdob — meja z občino Zagraj (občina Zagraj bo zaprosila za asfaltiranje svojega dela ceste.)

Svetovalka Ferletič je predlagala, naj se pošlje na deželo obsežnejši seznam, v katerega naj se vključijo tudi nekatere druge ceste v občini kot cesta ob zgornjem delu jezera in cesta Poljane — Palkišče. Odbornik Karel Černic je pojasnil, da občina ne more zaprositi deželnega prispevka za ceste, za katere je že prosila državnega.

Svetovalec Jože Ferfolja je pripomnil, da je vprašanje cest v občini zelo živo, kar potrjuje tudi dejstvo, da se o njih razpravlja prav na vseh občinskih sejah in da tudi občani najbolj občutijo ravno to pomanjkljivost.

Svetovalec Černic je nato predlagal, naj bi povabili v občino deželnega odbornika za javna dela, ki bi si ogledal stanje cest, vodovoda in otroški vrtec.

Svetovalec Pahor je pripomnil, naj bi si ogledal tudi cesto iz Jamelj do prehoda druge kategorije pri Komarjih, ki spada v državno pristojnost in je nihče ne popravlja.

Diskusijo je zaključil župan, ki je predlagal, naj se na deželno vlado pošlje naslednji seznam turističnih cest: na prvem mestu cesti ob jezeru in v Zagraj, na drugem cesta Poljane - Palkišče, na tretjem Doberdob-Boneti, na četrtem Doberdob pokopališče v Redipuglii. Predlog so svetovalci odobrili soglasno.

Daljša razprava je nastala o dovoljenju družbi SIOT za izgradnjo naftovoda. Župan Jarc je poroča o poteku spora med posestniki in družbo, ki se je zaključila z izplačilom pravične odškodnine. Občinska uprava pa hoče glede na dejstvo, da je občina zakoniti lastnik jusarskih zemljišč, zahtevati od SIOT po 10 lir služnosti za kv. meter, kar se po neuradnih zagotovilih zdi, da bo družba izplačala. Občina bo nadalje kot lastnik ene parcele v Jamljah prejela odškodnino kot vsi ostali lastniki. Za predlog so glasovali vsi razen Ferletičeve, ki se je vzdržala.

Pregledniki računov so seznanili svetovalce z obračunom za leto 1964, ki so ga odobrili vsi svetovalci razen svetovalke Marije Ferletič. Seja se je začela nekaj pred 20. uro, zaključila pa ob 23.

Z OBČNEGA ZBORA ŽIVINOREJCEV

V strokovni organizaciji včlanjena komaj dobra tretjina živinorejcev

Odkupna cena za mleko ne krije proizvodnih stroškov
Potrebna so strokovna predavanja v jeziku poslušalcev

Pred kratkim je bil v sejni dvorani trgovinske zbornice v Gorici letni občni zbor rejcev goveda šekaste furlanske pasme, na katerem so odobrili poročilo in obračun tega združenja za leto 1965. Poročilo je podal predsednik prof. Marsano in med drugim povedal, da so znašali redni izdatki 6.250.000 lir, izredni (nagrade živinorejcem, nakup koncentriranih gnojil itd.) pa dva in pol milijona lir. Kar se tiče stroškov v tekočem letu se predvideva, da se bodo precej povišali, čeprav še niso izdelali točnega programa.

Ob tej priliki so govorili tudi o pokrajinskem združenju živinorejcev, ki so ga ustanovili pred nekaj meseci in v katerega se lahko včlanijo rejci vseh pasem govedi, ki jih imajo na Goriškem. Predsednik Marsano je povedal, da se je do sedaj vpisalo v to zvezo 375 članov, med katerimi je tudi okrog 50 spolovinarjev. Vsi skupaj imajo okrog 5000 glav goveje živine.

Iz teh podatkov je razvidno, da je večji del goriških živinorejcev še izven te svoje stanovske organizacije, saj znaša število goveje živine v naši pokrajini okrog 15 tisoč glav. V zvezi so včlanjeni rejci goveda šekaste furlanske pasme, saj tvori to združenje tudi jedro pokrajinske zveze živinorejcev. Manj je včlanjenih rejcev goveda sive alpske pasme, ki prevladuje tudi na našem Krasu. Temu je kriva tudi premajhna propaganda med njimi. Če bi po kraških vaseh prirejali kmetijska predavanja v jeziku domačinov ter na njih obravnavali tudi živinorejo in koristi združenja živinorejcev, bi naši kmetje lažje presodili, ali se jim splača postati član zveze ali ne.

Omenimo naj še problem cene mleka. Ta je že nekaj let ostala, kar se odkupa pri kmetu tiče, nespremenjena, čeprav se je medtem vse blago, ki ga potrebuje živinorejec, močno podražilo. Odkupna cena znaša še vedno ponekod po 63 lir liter mleka v hlevu. Na nekem posvetu, ki so ga imeli direktni obdelovalci pred dnevi v Gorici, pa so ugotovili, da bi morala biti ta cena povišana na 93 lir za liter, če bi hoteli vsaj približno plačati stroške in delo živinorejca. V tem smislu so postavili tudi predloge pristojnim organom. Po drugi strani pa imajo ti organi pomisleke, ker bi tako povišanje odkupne cene zopet zvišalo tudi ceno mleka pri potrošnikih in povzročilo nov dvig cen, ki bi ne prinesel živinorejcem nobene koristi. Sedaj proučujejo ta problem in iščejo poti, kako bi povišali odkupno ceno, ne da bi povzročili ponoven dvig cen drugih življenjskih potrebščin. Vsekakor bi bilo treba tudi živinorejo bolj racionalizirati, da bi zmanjšali proizvodne stroške pri mleku, kar bi prav gotovo bilo v korist živinorejcem ne da bi bilo treba za veliko povišati njegovo odkupno ceno.

Na vpogled volilne liste bolniške blagajne trgovcev

Pokrajinska bolniška blagajna za trgovce sporoča, da je poslala občinam na Goriškem volilne liste članov te vzajemne blagajne. Od 7. aprila bodo za deset dni te liste na vpogled na posameznih županstvih in na pokrajinskem sedežu te blagajne v Gorici, na Korzu Italia 25.

Neobvezna zapora lokalov v velikonočnem tednu

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da je tedenski počitek javnih lokalov na Goriškem v velikonočnem tednu neobvezen. To velja za teden od 4. do vključno 10. aprila.

Nesreča v Štarancanu

S sekiro si je presekal desno dlan 34-letni Arnaldo Ferletič iz Starancana, Ul. S. Giorgio 74. Zatekel se je v tržiško civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali na ortopedskem oddelku zavoljo rane in poškodbe kit; okreval bo v 15 dneh.

Z odra je padel zidar 37-letni Renzo Gardenale iz Pierša ter si zlomil desno zapestje; zdravil se bo mesec dni.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja v Gorici 16,2 stopinje ob 14.20 in najnižja 4 stopinje nad ničlo ob 4.20; povprečna vlaga 80 odsto.

Izleti

SPD iz Gorice priredi na velikonočni ponedeljek, 11. t. m. popoldanski avtobusni izlet v Vipavo. Ogledali si bodo moderno vinsko klet pod vodstvom strokovnjaka; nato bodo odšli k izviru Vipave «Pod skalo». Na povratku se bodo ustavili v Ajdovščini, kjer bo družveni srečolov z lepimi dobitki v hotelu Planika. Vpisovanje do četrtka 7. aprila pri A. Košuta v Gorici, Ul. Mameli 8. Vožnja za člane 700 in za nečlane 800 lir. Odhod avtobusa iz Gorice - Travnik ob 13.30, iz Podgore 13.45 in iz Štandreža ob 13.50. Izletniki naj vzamejo s seboj veljavno prepustnico ali potni list.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 27. marca do 2. aprila se je v goriški občini rodilo 15 otrok, umrlo je 21 oseb, bile so 3 poroke in 8 oklicev.

ROJSTVA: Patrizia Demarchi, Flavio Tercelli, Giuliana Golella, Luigi Andrian, Annalisa Gon, Marco Russian, Patrizia Stekar, Giorgio Taverna, Dante De Ros, Luca Mian, Donatella Tomadin, Elena Godeas, Alessandro Sannino, Umberto Chiatti, Paola Benlova.

SMRTI: gospodinja 74-letna Vittoria Clagnan, vd. Ferfolja, upokojenec 72-letni Lorenzo Marini, gospodinja 86-letna Maria Cotic, vd. Pavlin, upokojenec 71-letni Leopoldo Paškulin, gospodinja 87-letna Anna Drosghig, vd. Daresi, gospodinja 78-letna Maria Liani, por. Brondani, gospodinja 67-letna Francesca Marchi, por. Secoli, upokojenec 68-letni Alfredo Okroglic, tekstilni delavec 53-letni Pietro Bensa, kmetovalec 76-letni Luigi Scorianz, zidar 51-letni Carlo Scozzai, 5 ur star Giorgio Taverna, gospodinja 72-letna Giovanna Giacomelli, vd. Snidero, upokojenec 75-letni Luigi Cocianni, upokojenec 72-letni Alfonso Mosetti, upokojenec 67-letni Luigi Corazza, gospodinja 55-letna Maria Radetti, por. Pacor, upokojenec 74-letni Carlo Fieri, upokojenec 71-letni Antonio Visintin, upokojenec 68-letni Artemio Ria, redovnica 57-letna Elisabetta Loiudice.

POROKE: brigadir finančne straže Alfio Rapisarda in gospodinja Lidia Clini, trgovec Augusto Trojar in uradnica Oliva Del Bianco, uradnik Giorgio Devetta in gospodinja Nadja Saunig.

OKLICI: mehanik Dario Cum in delavka Fiorella Lorenzut, podčastnik Antonio Martina in gospodinja Oronza Chirizzi, delavec Giuseppe Gelletti in uradnica Adriana Zoccolanti, tekstilni delavec Amedeo Costaperaria in trgovska pomočnica Nadia Brumat, delavec Mario Medeot in delavka Anna Cherpan, poštni uradnik Luciano Sfiligoj in uradnica Silvana Bressan, častnik Enrico Rossi-Paccani in gospodinja Carmen Bressan, mehanik Giuseppe Ciglio in Fulvia Vinzi.

Kino

Gorica

VERDI. 15.00: «La grande notte di Ringo», W. Berger in A. Ambesi. Ameriški kinemaskope v barvah.

CORSO. 15.00: «Fumo di Londra», Alberto Sordi in Fiona Lewis, italijanski barvni film v kinemaskopski tehniki; zadnja ob 22. uri.

MODERNISSIMO. 14.00: «I due parà», Franco Franchi in Ciccio Ingrassia; belo-črni italijanski film; zadnja ob 22.30.

VITTORIA. 15.00: «Io la conoscevo bene», S. Sandrelli, N. Manfredi in E.M. Salerno. Italijanski črno-beli film; mladini pod 18. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 15.00: «Uno straniero a Sacramento», M. Hargitay in B. Frey. Koprodukcijski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 14.00: «I quattro miserabili», Robert Hunter in Reed Ross. Barvni film.

EXCELSIOR. 14: «Boeing Boeing», Tony Curtis in Jerry Lewis; barvni kinemaskopski film.

PRINCIPE. 14.00: «Asso di picche, operazione controspionaggio», George Ardisson in Lena Van Marten. Kinemaskopski film v barvah.

NAZIONALE. 14.00: «I misteri della giungla nera», Jug Madison in Inge Seboner; barvni kinemaskopski film.

S. MICHELE. 14.00: «Spionaggio a Tokio: da OSS a 077»; sledi barvna risanka.

MARCELIANA. 14.00—21.30: «Il figlio di Spartaco», Steve Revens in Gianna Maria Canale, skopski film v barvah.

Ronke

RIO. 14.30: «Dorigo», Tom Tayron in Fenta Berger, barvni film v kinemaskopu.

EXCELSIOR. 14.30: «Il compagno don Camillo», Gino Cervi in Fernandel.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna «AL CORSO», Korzo Italija št. 89, tel. 24-43.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes, 3. aprila je v Gorici odprta cvetličarna GORIAN RENATO, Ul. Garibaldi št. 9, tel. 26-28.

Slikarska razstava v Novi Gorici

V prostorih krožka kulturnih delavcev v Novi Gorici bo prihodnji teden razstavljal svoja dela slikar in kipar Marij L. Vilhar. Otvoritev bo 8. aprila. Razstava bo odprta do 18. aprila dnevno od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali in v tako velikem številu spremili na zadnji poti našega dragega moža in očeta.

Leopolda Paškulina

se najlepše zahvaljujemo.

Posebna zahvala g. župniku, pevcem, darovalcem cvetja in pogrebcem.

Žalujoča družina in drugi sorodniki

V Štandrežu, 3. aprila 1966.

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA
GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

šport šport šport šport

DOMAČI ŠPORT

NOGOMET

III. AMATERSKA LIGA

Ob 9.45 pri Sv. Ivanu
VIRTUS — PRIMORJE B

Ob 10.30 v Nabrežini
Vesna — Esperia

Ob 15.30 v Boljuncu
Breg — Campanelle Fides

* * *

JUNIORSKO PRVENSTVO

Ob 13. uri v Boljuncu
Breg — Libertas

Ob 13. uri v Nabrežini
PRIMORJE — TRIESTINA

ODBOJKA

Ženska A liga

Ob 10.30 v Gorici
AGI — BOR

Ženska B liga

Ob 8.30 v Gorici
AGI B — BOR B

Ob 10.30 v Pordenonu
BREG — GS STUDENTESCO

Moška B liga

V Piacenzi ob 10.30
GOBBI — BOR

MOŠKA C LIGA

Ob 10.30 v Vidmu
PAV — Kras

ATLETIKA

USPEHI IN NEUSPEHI V 1965. LETU

Skok v višino: Kitajec Ni Če-kin le 3 cm za rekordom

Brumel je verjetno že končal svojo kariero

Za Brumela se je menda prvič zvedelo leta 1960, ko je malo pred olimpijskimi igrami v Rimu dosegel evropski rekord z 217 cm. Od tedaj je bil Brumel le nekajkrat poražen in skoraj redno je dosegel na vsaki veliki prireditvi nov svetovni rekord. Veliko presenečenje predstavlja razvrstitev skakalcev v višino za leto 1965. Na prvem mestu ni sovjetskega atleta, temveč predstavnik iz LR Kitajske Ni če-kin z znamko 225 cm, ki predstavlja že veliko nevarnost za Brumelov rekord.

Kitajca res lahko upravičeno smatramo za najboljšega skakalca v minuli sezoni saj je poleg podviga na 225 cm, še nekajkrat uspel nad 220. Svetovni rekorder je na drugem mestu z 219 cm, njegova sezona pa ni bila nič posebnega za takega atleta. Po najskromnejši sezoni svoje kariere je Brumela doletela še prometna nesreča, med katero je utrpel hude poškodbe, sveža pa je tudi vest, da si je svetovni rekorder še enkrat nerodno zlomil nogo. Povratek Brumela na zaletišče je postalo tako velik problem za atletiko, malo verjetno pa je, da bo Brumel še kdaj dosegel njemu dostojne rezultate če se bo na zaletišče sploh vrnil.

Z neznatnim zaostankom pol centimetra (rezultat preračunavanja iz angleških mer) sledita sovjetskemu atletu dva skakalca iz Avstralije. Za Sneazwella je znamka 218,5 samo dober rezultat, ker je skakalec že dosegel 220, za Peckhama pa je isti rezultat velik uspeh, posebno če upoštevamo, da je slednji veliko bolj zanesljiv od bolj znanega tovariša.

Uspešno so Sovjeti Brumela nadomestili z Bolšovom, ki se je večkrat izkazal z lepimi skoki in je bil na važnih tekmovanjih zanesljiv. V ZDA niso imeli skakalca, ki bi odločno izstopal, najboljši pa je bil vseeno Burrell z 218 cm. Občutljiv je bil napredek pri Nemcih, kjer se je kvaliteta preselila iz Vzhoda na Zahod. Schillkowski (214) in Spielvogel (213) sta le redkokdaj razočarala in tudi letošnja sezona v dvoranah kaže, da je treba nanje resno računati. Z zanimanjem pričakujemo tudi nova imena iz Sovjetske zveze. Tu so ponovno vzgojili vrsto mladih skakalcev med 17 in 19 leti, ki so premagali že lepe višine med 210 in 213 cm.

Rezultati najboljših v troskoku kažejo, da ima svetovni rekorder Schmidt 20 cm prednosti nad najbližjim zasledovalcem. Ker je tudi razdalja ostalih boljših manjša kot druga leta, lahko sklepamo, da premoč Poljaka lani ni bila tolikšna kot v preteklosti. Res je Schmidt doživel tri neprijetne poraze, ki dokazujejo, da se v troskoku nekaj kuha in da se bo svetovnemu rekordu množično približala večja skupina skakalcev.

Med možnimi kandidati za svetovni rekord so Madžar Kalocsai, Anglež Alsop in Američan Walker, odličen v sezoni v dvoranah s 16,17 m. Sovjeti imajo na splošno v tej panogi največ naraščaja, saj je njihov trg stalno založen z novimi silami. Kljub naporom pa v SZ že dalj časa iščejo atleta, ki bi se nevarno približal svetovni znamki 17,03 m. Zolotarjev je bil najboljši v letu 1965, med prvimi 50 na svetu pa je kar 17 Sovjetov. Negativen pojav je v sovjetskem taboru zelo slab skoko Kravčenka s 16,10 m. Od bronaste kolajne iz Tokia so namreč več pričakovali.

Dokaj presenetljiv je podvig vzhodnega Nemca Rückborna, ki je na važnem finalu za evropski pokal premagal Schmidta in dosegel 16,51 m. Zelo zanesljiv je bil tudi Bolgar Stojkovski z najboljšim rezultatom 16,29 m.

V LR Kitajski je Tien Čao-čung popravil svoj rekord do 16,41 m, v Afriki pa je Nigerijec Samuel Igun, doslej znan le kot dober skakalec v višino z 208 cm, dosegel v troskoku kar 16,27 m. Kitajci imajo za rekorderjem nad 16 m še Kuja (16,26 m), v Afriki pa sta dobra tokijski finalist Dia s 15,94 m in Ogan s 16,04 m. Troskok je zelo težka in komplicirana panoga v atletiki in zato se lahko prav od Afrike, ki je prava zakladnica talentov, pričakuje, da bo z izboljšanjem tehničnega kadra v tej panogi še marsikaj povedala.

DANES V GORICI

Dvoboj amaterskih reprezentanc Italije in Francije

Danes bo ob 15.30 na nogometnem stadionu v Ul. Baiamonti v Gorici zanimiva tekma med amaterskima reprezentancama Italije in Francije. Obe reprezentanci sta se po pospešenih pripravah včeraj odpočili in sta bili povabljeni tudi na zakusko, ki jima jo je priredila na goriškem gradu občina. V vrstah italijanske reprezentance bodo nastopili trije julijski igralci, in sicer Gortan (Sandanielese) v vratih, Sgrazzutti (Sangiorgina) v branilski vrsti in Mian (Sangiorgina) kot srednji napadalec. Italija bo verjetno nastopila v postavi Gortan (Odasso), Lucchisani, Sgrazzutti, Rinaldi, Lisacco, Cella, Fontana, Vitale, Turci (Mian), Bianco, Lucchesini.

Francozi pa so najavili naslednjo postavo: Lautie, Merelle, Lampereur, Zix, Plante, Grisetti, Sudre, Jacquet, Ferrazzi, Georgin.

DANES NA OBČINSKEM STADIONU

Triestina - Legnano: obe točki za domačine?

Možnost igranja Canziana v tržaškem napadu

Skrajni čas je že, da Triestina preide iz obdobja neodločenih rezultatov do osvojitve celotnega izkupička. Štirikrat zapovrstjo so Tržačani spravili v žep po eno, sicer večkrat dragoceno točko. Danes pa se jim nudi priložnost, da obogatijo kar za obe. Sicer ne smemo misliti, da so današnji gostje iz Legnana popustljivi. Nasprotno. Oni sami rabijo točke, ker teoretično še vedno niso odrezani iz borbe za boljšo uvrstitev. Zaradi tega smemo pričakovati, da bodo danes na občinskem stadionu pri Sv. Soboti napeli vse sile, da si zagotovijo vsaj točko. Triestina se tega zaveda in najbolj seveda trener Arcari, ki ne mara da bi prišlo do kakih neugodnih zapletljajev. Zaradi tega je možno, da se bo poslužil v celoti enajsterice, ki je v zadnjih štirih tekmah povsem zadovoljila. V mislih pa ima malenkostno spremembo napadalne peterke. Sicer je to stvar taktike in prav zaradi tega se bo Arcari šele v zadnjem trenutku odločil, če bi poveril Canzianu eno od mest v prednji vrsti. Triestina bo verjetno nastopila v današnji tekmi z Legnanom, ki se bo začela ob 15.30, v naslednji postavi: Colovatti, Cattonar, Ferrara, Pez, Varglien, Del Piccolo, Mantovani, Beorchia, Ciroi, Dalio in Gentili. Trenutno je za rezervo določen Canzian.

* * *

Čeprav trener Triestine Bruno Arcari noče ničesar reči, je že gotovo, da bo v prihodnji sezoni treniral enajsterico Vareseja. To vest so potrdili v Vareseju, kjer je odbor kluba po včerajšnji seji najavil, da so najeli Arcarija IV.

ZARADI DISCIPLINSKEGA PRESTOPKA

Stroga kazen za Skoblarja

BEOGRAD, 2. — Tudi ta teden je bil disciplinski odbor jugoslovanske nogometne zveze zelo strog z igralci, ki so bili v prejšnjem kolu ali izključeni z igrišča ali opomnjeni. Odbor je diskvalificiral zaradi žalitve sodnika po tekmi Dinamo — Beograd za tri nedelje levo krilo Beograda in državne reprezentance Škoblarja. S tridnevno prepovedjo igranja je disciplinski odbor kaznoval tudi igralca splitskega Hajduka Žajo, ki je udaril nekega igralca skopskega Vardarja.

SMUČANJE

NARVIK, 2. — Švicar Andrea Sprecher je zmagal v smuku za «pokal polarne luči». Na 2. in 3. mesto sta se uvrstila Italijana Ivo Mahlknecht in Gerhard Mussner. Med ženskami je bila prva zahodna Nemka Burgl Farbinger pred Angležinjo Felicity Field in Švicarko Ruth Adolf.

NOGOMET DANES

A LIGA

(10. POVRATNO KOLO)

ATALANTA — VARESE
Marengo
CATANIA — ROMA
Righi
FIORENTINA — BOLOGNA
Monti
LAZIO — BRESCIA
Varazzani
MILAN — INTER
Lo Bello
NAPOLI — FOGGIA INCEDIT
Bernardi
SAMPDORIA — LANEROSSI V.
Carminati
SPAL — CAGLIARI
D'Agostini
TORION — JUVENTUS
Francescon

B LIGA

(8. POVRATNO KOLO)

ALESSANDRIA — TRANI
Genel
CATANZARO — LIVORNO
Acernese
MANTOVA — GENOA
Pieroni
MESSINA — PALERMO
Gussoni
MONZA — VERONA
Gonella
NOVARA — MODENA
Piantoni
PISA — PADOVA
Palazzo
PRO PATRIA — POTENZA
Barolo
REGGIANA — REGGINA
De Robbio
VENEZIA — LECCO
Sbardella

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI

v vse kraje, tudi v inozemstvo

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO — TELEVIZORJI — AVTOMATIČNI IN SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI — HLADILNIKI — ELEKTROGOSPODINJSKI PREDMETI: CANDY — REX — CGE

Izredne cene za izvoz — Dostavljamo na dom brez posebnih stroškov v vse kraje Jugoslavije

UNIVERSALTECNICA Trieste — Trst
Corso Garibaldi št. 4 tel. 41-243 in Trg Goldoni št. 1

SLOVENCI, ko obiščete svoje sorodnike v Jugoslaviji in ko vas oni obiščejo, recite jim, naj kupujejo pri

MAGAZZINI ALLA STAZIONE

TRST ULICA CELLINI št. 2 TELEFON št. 24-125
(nekaj korakov od glavne postaje)

KONFEKCIJA IN PERILO ZA MOŠKE, ŽENSKE IN OTROKE
Največja izbira oblek, površnikov, plaščev, vetrnih jopičev, dežnih plaščev, perila, intimne in zunanje trikotaže, srajc, kravat, nogavic, itd

VSE PO NAJUGODNEJŠIH CENAH!!!
«IZ NAJBOLJŠIH TOVARN NARAVNOST ODJEMALCU»

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● SLAŠČIČARNA ● KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

"DARWIL"

najnovejši izum moderne tehnike

SUPERAUTOMATIC s 57 rubini in z 88 rubini
«Luis D'Or»
najtanjša ura na svetu

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I nadstropje

Import - Export

Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izredni popusti - Garancije

ŠVICARSKA SUPERMARKA

TRGOVSKA HIŠA
nama
VELEBLAGOVNICA

V LJUBLJANI na Titovi cesti - pri pošti

10.000 artiklov za dom — družino — gospodinjstvo — šport — letovanje itd.

- V PRITLIČJU: USNJENA GALANTERIJA, torbice — kovčki — potovalke — denarnice — rokavice — pasovi itd.
- II. NADSTROPJE: USNJENA KONFEKCIJA, plašči — kostumi — suknjiči — jopice itd.
- MENJALNICA 10% popust pri nakupu s tujo valuto.
- SPECIALIZIRANA POSLOVALNICA ZA KONFEKCIJO «ELITA», Čopova, 7, podaljšek Pošte.

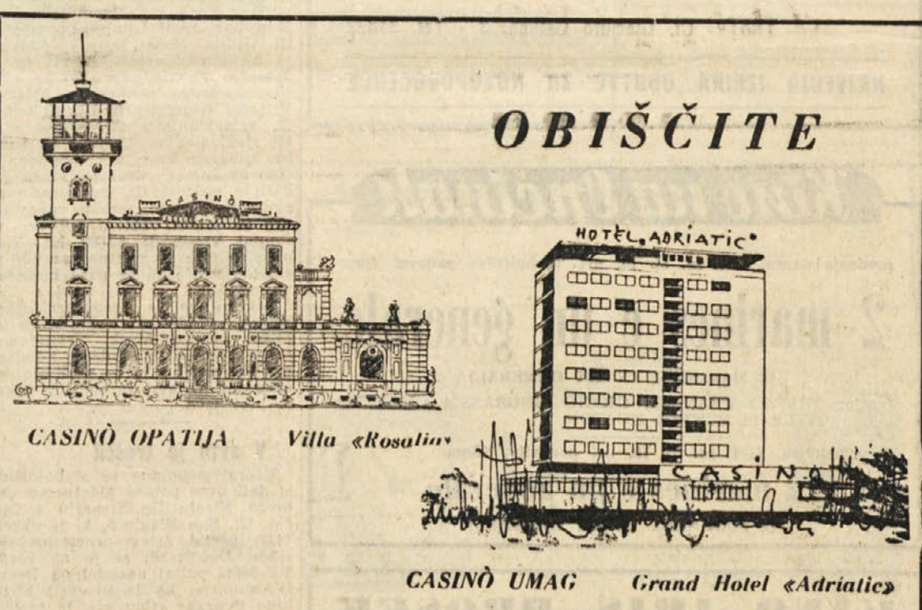

OBIŠČITE

CASINÒ OPATIJA Villa «Rosalia»

CASINÒ UMAG Grand Hotel «Adriatic»

ROULETTE - CHEMIN DE FER
NIGHT CLUB Z INTERNACIONALNIM PROGRAMOM
ODPRTO VSAK DAN

CECILIJ URBAN:

ZGODBA O VIKU

60.

«Mar tudi ti na Pincio? Kaj pa bodo tam videli?» je posmehljivo vprašal Viko.

«Ne bodo gledali oni, temveč bodo gledali njih,» je pojasnil Virgilio, «vatikanska razstava, da tako rečem.»

«Papeški memento mori,» je zaključil Viko.

Pogled s Pincia je bil zares prečudovit: stene dvorcev, stari stolpi, kupole cerkva, izmed katerih se je najvišje in najširše dvigala kupola svetega Petra ,so se v zlatu in purpurju razprostirale pred pogledom stoječih poleg balustrade griča. Spodaj, pod nogami, je ležela ogromna Piazza del Popolo. Kot igla se je dvigal kvišu v zelenkasto, predvečerno nebo obelisk, ki ga je po izročilu pripeljal iz Egipta cesar Avgust.

Mladeniča, Italijan in Slovenec, sta s podobnim vzhičenjem, ne da bi odtrgala pogleda, gledala Večno mesto.

Srep pogled nekoga je prisilil Vika, da se je obrnil. Za množico ljudi, ki se je gnetla poleg balustrade, v eni izmed odprtih kočij, v kakršnih se je rimska gospoda, ki se ni hotela mešati s plebsom, navduševala nad sončnim zahodom, je sedel pater Volbart. Njegova vijoličasta sutana prelata se je pobliskavala v žarkih zahajajočega sonca v kardinalskem purpurju; v rdečkastem odblesku so gorele njegove oči, ki so pošastno strmele v mladeniča.

Viko je vzdrhtel in odgovoril s strogim, skoraj ošabnim pogledom. In nenadoma se je nasmehnil: vijoličasto-rdeči odbleski razjarjenega obraza prelata so ga spomnili na razjarjenega purana na dvorišču župnika srpeniške cerkve. Ko se je ob tem spominu nasmehnil, je še kar naprej gledal naravnost v oči jezuitu in ta je prvi povesil pogled.

Virgilio, ki je opazil ta svojevrstni dvoboj, je vzel svojega prijatelja pod roko in spustila sta se po položnem, širokem stopnišču, ki je postalo sivo zaradi večera,(na Piazza del Popolo, ki je bil v tem času prazen.

Na srbskem veleposlaništvu

Na ozkih ulicah te četrti Večnega mesta je bilo nenavadno tiho. Tu ni bilo ne trgovin, ne kavarn, ne kioskov. Hiše, raz oken katerih nikoli niso pogledovale zvonkoglase matrone, so bile okrašene z grbi, ki so upodabljali zdaj leva, zdaj sonce, zdaj orla. Nad vrati so viseli zastavni drogovi, na katere so ob nacionalnih praznikih ali drugih izjemnih primerih obešali zastave različnih velikosti in najrazličnejših barv. Na nekaterih izmed njih, prav v kotu, je Viko opazil ekzotične pokrajine, ki so ga živo spominjale na znamke, ki jih je bil nekoč zbiral v pisarni «Ayder, Mordo in Co» za «osvoboditev naših črnih bratov v Kristusu».

To je bila diplomatska četrt. Poslopja so bila tukaj stroga, spoštovanja vzbujajoča, nekatera, pestrejša, pa so imela vrtove z železnimi ograjami, v njih so bila veleposlaništva velikih držav.

Srbsko veleposlaništvo je bilo, kot se spodobi majhnemu kraljestvu, nameščeno v eni najskromnejših hiš v najoddaljenejši ulici tę četrti. Hiša je bila iz sivega kamna, fasada je bila brez slehernih okraskov, na grbu pa je bil napis v francoščini in srbščini, ki je opozarjal, da je prav tukaj veleposlaništvo kraljevine Srbije.

Manjša vrata so bila do polovice odprta in Viko je, potem ko je zbral pogum, zelo je bil namreč razburjen, z nedoločnim korakom vstopil v hodnik. Visok, suh vratar z dolgimi, sivimi brki, je pristopil k njemu.

«Koga iščete?» ga je z utrujenim glasom vprašal dvomeče, kot se je zdelo Viku, ter si ga ogledoval z majhnimi, vnetimi očmi.

«Jaz... Slovenec sem... in rad bi videl gospoda poslanika.»

«V kakšni zadevi?» je še bolj suho vprašal vratar.

«Veste, jaz sem Slovenec in bi rad odšel... Lahko bi se... hočem se boriti!»

«Veliko bi se vas rado, toda vsi se ne morejo. To ni tako, kot bi se vpisali na univerzo. Sicer pa se pogovorite s sekretarjem, s tem se ukvarja on, ne pa gospod kraljevski poslanik. Naravnost po hodniku. Tam čakajo že drugi.»

Na širokem, svetlem hodniku je zares poleg belih vrat že sedelo nekaj ljudi, ki so čakali na sprejem. Viku je plaho sedel na prost stol in začel opazovati. Na hodnik je vodilo še nekaj vrat, ki so bila manjša, skozi katere so se zdaj prikazali ljudje v civilu in vojaških plaščih ter brez šuma tekalo po preprogi, razpotegnjeni vzdolž hodnika ter spet izginili za belimi vrati sekretarjeve sprejemnice.

«Mar imajo posvetovanje, kali?» je nezadovoljno zagodel neki bas.

Viko je pogledal tistega ki je spregovoril in se zazrl vanj... In skoraj bi kriknil: z daleč iztegnjenimi nogami v rumenih čevljih z debelimi podplati, z nerodno sključenim, širokim hrbtom je na nizkem stolčku sedel možak, ki je Vika presenetljivo spominjal prav na tistega ogromnega Dalmatinca, ki ga je bil videl na palubi čezoceanke poleg Ganusje. Srce mu je začelo hitreje utripati in že je hotel pristopiti k njemu, ki je sprožil v njemu cel plaz spominov, ko so se bela vrata odprla in na pragu se je prikazal debel, črnopolt gospod z velikimi očali ter povabil Dalmatinca, naj vstopi.

Čez pol ure, Viko je ves čas pogledoval na veliko stensko uro, ki je visela v globini hodnika, je Dalmatinec spet prišel ven, gospod z očali pa je povabil drugega.

Viko je odločno pristopil k Dalmatincu, ki se je očitno namenil proti izhodu.

«Oprostite,... zdi se mi, da sem vas že videl: vi ste iz Amerike, kajne?»

«Kaj pa ti, si bil že prav tako tam, čeprav si še tako mlad,» je nejevoljno odvrnil Dalmatinec, ki je bil očitno nezadovoljen.

«Ne, v Ameriki še nisem bil, toda videl sem vas v Trstu na palubi čezoceanke, ko je ladja izplula. Jaz sem Tržačan, Slovenec...»

«Tako, tako... Slovenec torej. Zakaj pa si tukaj, na tem veleposlaništvu?»

Dalmatinčev ton je postal mehkejši in Viko mu je na kratko zaupal, kako je prišel v Italijo in zakaj se je prav zdaj znašel na srbskem veleposlaništvu. Izpovedal se mu je kot bi se izpovedal bratu in Dalmatinec ga je tako tudi razumel.

«Dobro si se odločil, brat, jez sem zavoljo tega prišel semkaj iz Amerike, samo da tukaj nekako ne mislijo tako kot mi: ni jim všeč, ker nočemo postati Srbi, temveč Jugoslovani. Ni jim všeč tudi to, da Trumbićev komite noče Velike Srbije, temveč svobodno Jugoslavijo, ne kraljevine, temveč svobodno republiko kot je to bil nekoč Dubrovnik.»

«Kdo pa je to Trumbić? Kakšen komite? Kje pa je?» je željno spraševal Viko.

«Ta komite je v Ameriki, saj je tam veliko naših. Trumbić pa je Hrvat in njegov predsednik. Komite nam pomaga, da pridemo v domovino. Glej, tudi meni je pomagal. Ti kraljevski uradniki pa si prizadevajo, da bi nas poslali tja, kamor je odšla kraljevska vojska. Seveda sem vzel njihovo napotnico, toda šel bom po svoji poti k sebi domov.»

«Kam pa pravzaprav? Morda pa bi lahko šel tudi jaz z vami?» je vprašal Viko, ko se je spomnil Rusovih besed: «Vojna že ni več mogoče zaustaviti, toda možno jo je preusmeriti.»

«Štirje smo, ti boš peti, če se ne boš zbal iti čez morje, toda ne na parniku, temveč na preprosti jadrnici. Imam prijatelja, ki bo vse to uredil. Seveda, treba bo plačati, toda tukaj dajo denar za pot; uniformo obljubljajo na kraju samem, toda ta nas bo samo ovirala Pridi k meni zvečer, če se boš odločil za pot, nastanil sem se v Pratiju, hiša štirinajst na Ulici Bauglari, tam me poznajo.»

«Počakajte,» ga je zaustavil Viko, ko je videl, da namerava njegov sobesednik oditi, «tam, na palubi, so bili moji znanci, Rusi, oče s hčerko...» tudi oni so odšli v Ameriko. Vi ste stali takrat poleg njih... Ganusja...»

«Ganusja? Spominjam se, kako, da ne: prav do Buenos Airesa smo potovali skupaj Dobri ljudje. Potem pa so se odpravili nekam na plantažo, jaz pa sem odpotoval dalje.»

«Ali veste, kaj je bilo potem z njimi?»

«Ne vem, saj je Amerika velika. No, pridi! Zdaj pa pojdi k sekretarju, kmalu boš na vrsti,» mu je pokimal Dalmatinec v slovo in se oddaljil. Viko je sedel k belim vratom in čakal, da ga pokličejo.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1 000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3 86 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.